

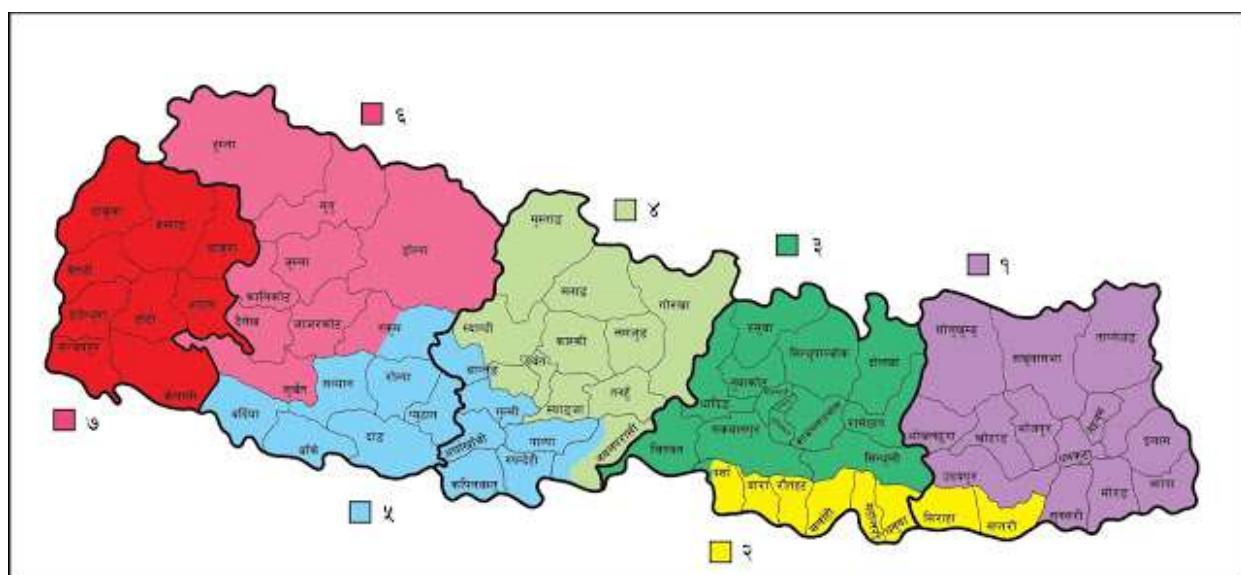
कैलाली गाउँपालिका
प्रदेश नं. ७, कैलाली

गाउँ कस्तुगत विवरण

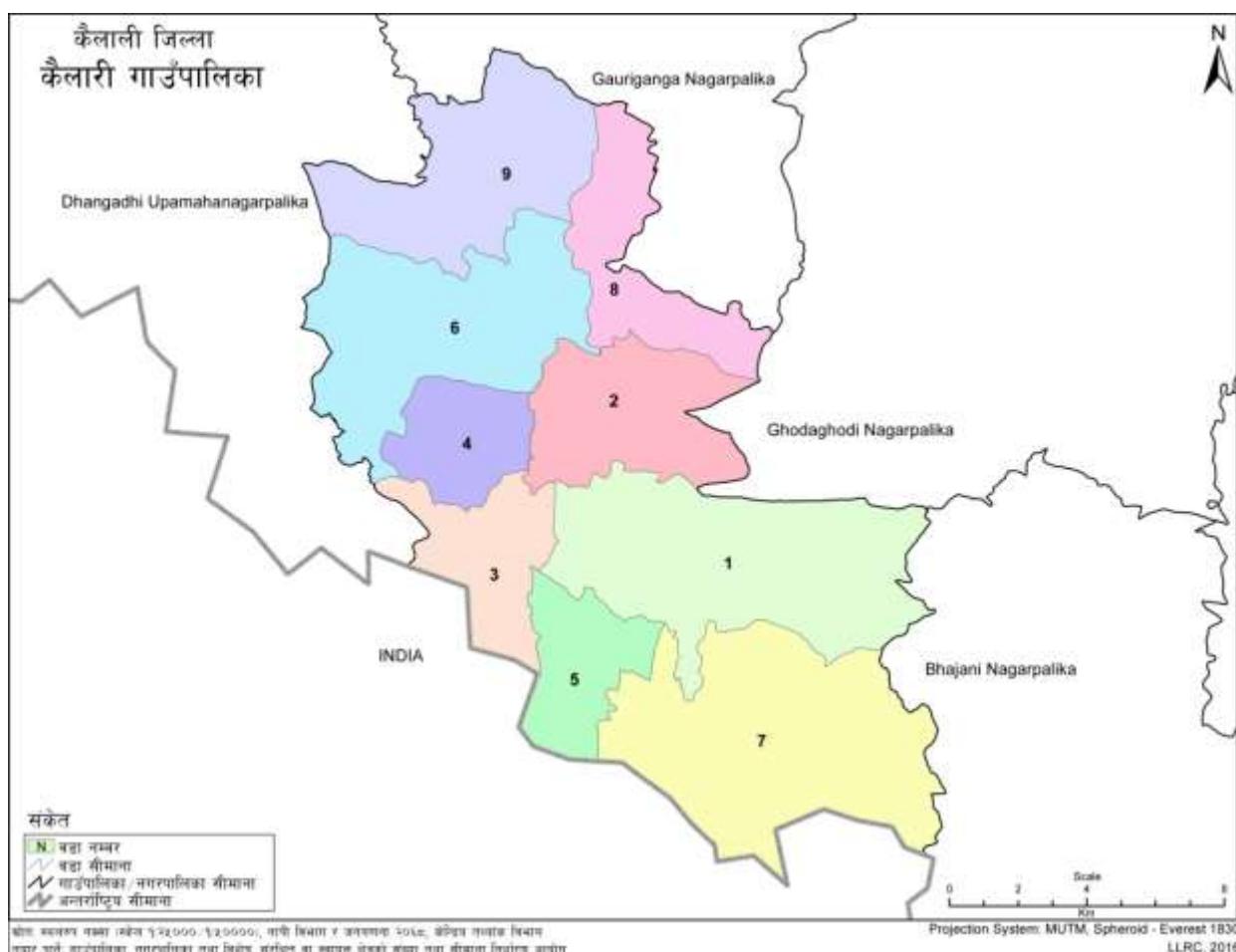
(Rural Municipality Profile)

२०७४

जिल्ला तथा प्रदेश छुट्टिएको नेपालको नक्सा

कैलाली जिल्ला अन्तर्गत प्रदेश नं. ७ मा पर्ने कैलाली गाउँपालिको नक्सा

b:tfj]h M

गाउँ वस्तुगत विवरण, कैलारी गाउँपालिका

k|flj]lws
;xof]u M

फारवेष्ट टेक्निकल एजुकेशन, इन्टरप्रेनरसिप एण्ड भोक्सनल ट्रेनिङ सेन्टर प्रा.लि.धनगढी,
नेपाल

फोन : ९८४८२३५५९८, ईमेल : dipu.4chaudhary@gmail.com,

लालत M जेठ, २०७४

कैलारी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलाली प्रदेश नं. ७

मन्तव्य

स्थानीय सरकारका रूपमा गाउँपालिकाले नेपालको संविधान र तत्सम्बन्धी नीतिगत व्यवस्था बमोजिम सेवा प्रवाह तथा विकास निर्माण मार्फत जन आकांक्षा सम्बोधनको ऐतिहासीक जिम्मेवारी नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरूमा रहेको छ । संघीय शासन व्यवस्थाको रूपमा स्थानीय तह, प्रदेश र संघ माझ समन्वय, सहकार्य र सह अस्थित्वको सिद्धान्तका आधारमा शासन संचालनको अपेक्षा गरीए जस्तै स्थानीयस्तरमा पनि राजनीतिक दल, विषयगत निकाय, समुदायमा आधारीत संस्था, स्थानीय समुदाय, नीजि क्षेत्र र विकास साभेदार तथा गैसससँगको निकटतम सहकार्य र समन्वयबाट अपेक्षित परिवर्तन सुनिश्चित हुने विश्वास गर्न सकिन्दू । स्थानीय सरकार संचालनको बलियो आधार तयार गरी सेवा प्रवाह र विकास निर्माण प्रभावकारी गराउन गाउँपालिकाको समग्र पक्षको क्षेत्रगत तथा खण्डकृत तथांक खुल्ने गरी वस्तुगत विवरण वा पार्श्वचित्र तयार गर्नु अत्यन्त महत्वपूर्ण कार्य हो । यहि कुरालाई संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले नीतिगत निर्णय र मार्गदर्शनका आधारमा सचेत समेत गराएको छ । गाउँ विकासको विद्यमान स्थितिको विश्लेषण गरी गाउँ विकासको प्रयासलाई दिशानिर्देश गर्न एकीकृत, आवधिक तथा बार्षिक गाउँ विकास योजना तर्जुमा, योजनाको नितिजामूलक अनुगमन तथा गाउँ विकासका प्रयासहरूको प्रभावको लेखाजोखा गर्न गाउँ वस्तुस्थिति विश्लेषण विवरण तयार तथा अद्यावधिक गर्नु जरुरी रहेको छ ।

गाउँपालिकाको समग्र नेतृत्व, विषयगत कार्यालय तथा गाउँ विकासका समग्र सरोकारवालाको सहयोग तथा सहकार्य र फारवेष्ट टेक्निकल एजुकेशन, ईनटरप्रेनसिप एण्ड भोकेशनल ट्रेनिङ सेन्टर प्रा.लि. धनगढी, कैलालीको प्राविधिक सहयोगमा कैलारी गाउँपालिको गाउँ वस्तुगत विवरण (Village Profile) तयार गरिएको छ । यस वस्तुगत विवरणले यस क्षेत्रको सेवा प्रवाह, नीति निर्माण, आन्तरिक आय वृद्धि तथा विकास प्रकृयालाई मार्गदर्शन गर्ने विश्वास लिएको छु । यसका अतिरिक्त, गाउँ विकासका लागि सहकार्य गर्ने अन्य निकाय लगायत गैसस तथा विकास साभेदारका लागि पनि उल्लेखित विवरण महत्वपूर्ण र सहयोगी हुनेछ । कैलारी गाउँपालिकाको विकास र सम्पूर्णको सपना सबैको एकता, साभा प्रयास र प्रतिवद्धता बाट प्राप्त हुने कुराको पुनः स्मरण गर्न चाहन्दू ।

अन्त्यमा, वस्तुस्थिति विवरण तयारीको कार्यमा सहयोग र परामर्श प्रदान गर्ने गाउँपालिकाका निर्वाचित पदाधिकारीहरू, राजनीतिक दल, कर्मचारी र प्राविधिक सहयोग गर्ने फारवेष्ट टेक्निकल एजुकेशन, ईनटरप्रेनसिप एण्ड भोकेशनल ट्रेनिङ सेन्टर प्रा.लि. धनगढी, कैलालीको प्राविधिक सहयोगकर्ता सहित सबैको योगदानको उच्च कदर गर्दै धन्यवाद ज्ञापन गर्दछु ।

धन्यवाद !

.....
अध्यक्ष

कैलारी गाउँपालिका गाउँ कार्यपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलाली प्रदेश नं. ७ दुई शब्द

नवगठित गाउँपालिका जनताको सबैभन्दा निकटको सरकारका रूपमा स्थानीय शासन संचालन र व्यवस्थापनका लागि नयाँ अनुभवका साथ अगाडी बढिरहेका छ। विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका अतिरिक्त साधन र स्रोतको सीमा भित्र रहेर शासन संचालन र व्यवस्थापन चुनौतिपूर्ण कार्यका रूपमा देखिएको छ। जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई संघीय प्रणालीको सुदृढीकरण, दीगो शान्ति, सुशासन, विकास र संमृद्धिको आकांक्षा पुरा गर्ने दिशामा महत्वपूर्ण जिम्मेवारी गाउँपालिकामा रहेको छ। स्थानीय तहमा अन्तरनिहित अधिकार तथा अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषयलाई विद्यमान कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाले रेखांकन गरेको छ। स्थानीय शासन ऐन संसदमा विचाराधिन रहेको र प्रदेशस्तरीय संयन्त्र तथा कानून तयार नभइ सकेको हालको अवस्थामा नेपालको संविधान, कार्य विस्तृतिकरण प्रतिवेदन, स्थानीय तहको सेवा संचालन तथा व्यवस्थापन सम्बन्धी आदेश २०७३ र स्थानीय शासन ऐन सम्बन्धी विधेयकमा अन्तरनिहित अधिकारको बाँडफाँड र कार्यसम्पादन सम्बन्धी विषय प्रष्ट पार्दै वस्तुगत विवरण तयारी र अद्यावधिक गर्नु पर्ने कुरालाई महत्वपूर्ण रूपमा उठान गरेको छ। संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले वस्तुगत विवरण तयारी गर्न सचेत गराइ यसको ढाँचा समेत उपलब्ध गराएको वर्तमान अवस्थामा समग्र गाउँपालिकाको विकासको अवस्था र वस्तुगत स्थिति भल्कूने खण्डीकृत तथ्यांक सहितको क्षेत्रगत विवरण खुल्ने वस्तुगत विवरण तयार गरी अद्यावधिक गर्दै लैजानु आवश्यक छ।

गाउँ वस्तुगत विवरणले नीति, कानून, मापदण्ड र योजना निर्माणका अतिरिक्त कार्यान्वयन र नियमनका लागि आवश्यक सूचना प्रदान गर्नेछ। यस विवरणले गाउँपालिकाको विकासमा समन्वय र सहकार्य गर्ने निकाय तथा विकास साभेदार गैसस, नीजि क्षेत्रलाई समेत मार्गदर्शन प्रदान गर्ने अपेक्षा गरेको छु। समय, स्रोत र साधनको सिमितता वावजुद सरोकारवालासँगको छलफल र द्वितीय तथ्यांकको उपयोग गरी तयार गरीएको यस गाउँपालिकाको वस्तुगत विवरण तयारीको पहिलो प्रयास सफल भएकोमा खुशि व्यक्त गर्न चाहन्छ। पहिलो प्रयास भएका कारणले वस्तुगत विवरणमा हुन सक्ने कमि कमजोरीहरूलाई क्रमशः सुधार र अद्यावधिक गर्दै लाग्ने छ।

अन्तमा, वस्तुगत विवरण तयारी कार्यमा नेतृत्वदायी भूमिका खेल्ने अध्यक्ष तथा उपाध्यक्ष लगायत सबै निर्वाचित पदाधिकारी, कर्मचारी र सबै सरोकारवाला तथा प्राविधिक सहयोग प्रदान गर्ने फारवेष्ट टेक्निकल एजुकेशन, ईनटरप्रेनसिप एण्ड भोकेशनल ट्रेनिङ सेन्टर प्रा.लि. धनगढी, कैलालीको प्राविधिक सहयोगकर्ता सबैलाई विशेष धन्यवाद दिन चाहन्छ। आगामी दिनमा सबैको साथ र सहयोगले गाउँपालिकाको शासन सञ्चालन र व्यवस्थापन प्रकृया सहज र उत्साहप्रद हुनेछ भन्ने अपेक्षा राखेको छु।

धन्यवाद !

.....
नि. कार्यकारी अधिकृत

विषय सूची

परिच्छेद १: परिचय	१
१.१ पृष्ठभूमि	१
१.२ उद्देश्य	१
१.३ तयारी विधि तथा प्रक्रिया.....	२
१.३.१ सम्झौता तथा सहमती निर्माण.....	२
१.३.२ तथ्यांक संकलन	२
१.३.३ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण.....	३
१.३.४ गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी.....	३
१.३.५ गाउँपालिका स्तुगत विवरण सुभाव संकलन	३
१.३.६ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी.....	३
१.४ सीमा	३
परिच्छेद २: भू-जैविक, प्रशासनिक स्थिति र विकासका संभावना	४
२.१ भौतिक अवस्थिति	४
२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण	४
२.३ राजनीतिक अवस्थिति	४
२.४ भू-उपयोग	५
२.५ भू-धरातल तथा भिरालोपना	५
२.६ नदीनाला तथा तालतलैया	५
२.७ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरू	६
२.८ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा	६
२.९ गाउँपालिकाको विकासका संभावनाहरू.....	७
परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था	८
३.१ वस्ती सम्बन्धी विवरण	८
३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था	८
३.३ वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण	९
३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	९
३.५ बसाई सराई सम्बन्धी विवरण	१०
३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण.....	१०
३.७ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण.....	१०
३.८ जातियताको आधारमा जनसंख्या	११
३.९ लिंग र उमेरका आधारमा घरमुलीको विवरण.....	११
३.१० पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या.....	१२
३.११ अपारंताको आधारमा जनसंख्या	१२

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था	१३
४.१ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या	१३
४.२ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण	१३
४.३ खाद्यान्न आत्मनिर्भरताको अवस्था	१३
४.४ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण	१४
४.५ भू स्वामित्व सम्बन्धी विवरण	१४
४.६ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको विवरण	१४
४.७ मुख्य पेसा सम्बन्धी विवरण	१५
४.८ औषत मासिक आमदानी सम्बन्धी विवरण	१५
४.९ औषत मासिक पारिवारिक बचत विवरण	१६
४.१० विपन्नता स्तरिकरण	१६
४.११ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण	१६
४.१२ जग्गाको किसिम अनुसारको विवरण	१७
४.१३ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण	१८
४.१४ पर्यटकीय स्थलहरूको विवरण(धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्त्विक)	१९
४.१५ आवास माथिको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था	२०
४.१६ व्यापारिक केन्द्रको विवरण	२०
४.१७. वैक तथा बित्तियसंस्था	२०
४.१८. सहकारी सम्बन्धी विवरण	२१
४.१९. गरिबीको दर	२२
४.२०. खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण	२३
४.२१. गरिबीको दर	२३
झ्यच्यद्वय! छ्यद्वण□क्यण थद्व□ घङ्गहञ्चयः.	
परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था	२४
५.१ शैक्षिक संस्थाको विवरण	२४
५.२ पाँच वर्ष भन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण	२४
५.३ विद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्र छात्राहरूको विवरण	२४
५.४ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था	२५
५.५ विद्यालय भर्ना नभएका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरूको विवरण	२५
५.६ कुल साक्षरता दरमा महिलाको हिस्सा	२५
५.७ वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत	२६
५.८ वाल विकास केन्द्रको विवरण	२७
५.९ विशेष शिक्षा तर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत छात्र/छात्रा को विवरण	२७
५.१० विद्यालयमा शौचालयको विवरण	२८
५.११ तहगत शिक्षक विवरण	२८
५.१२ शिक्षक तथा कक्षा कोठाको पर्याप्तता	२८

५.१३ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु	२९
५.१४ औषत आयु सम्बन्धी विवरण	२९
५.१५ खोप सेवाको विवरण	२९
५.१६ खोप सेवा छोड्ने बालबालिकाको अवस्था.....	३०
५.१७ बिगत ३ वर्षहरुको पोषणको अवस्था	३०
५.१८ कुपोषणको अवस्था.....	३१
५.१९ दीर्घ रोगको कारणले मृत्यु भएका बालबच्चा सम्बन्धी विवरण	३१
५.२० स्वास्थ्य सम्बन्धी सुचांक	३१
५.२१ चर्पी प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण.....	३१
५.२२ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण	३२
५.२३ जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा एकल महिलाहरुको विवरण(आ.ब. २०७२/०७३)	३२
५.२४ बाल बिबाह सम्बन्धी विवरण(१८ वर्ष मुनी).....	३३
५.२५ कामदारका रूपमा घरपरिवारबाट घरबाहिर गएका बालबालिकाहरुको विवरण	३३
५.२६ श्रमिक बालबालिकाको प्रकार	३३
५.२७ परिवार विहिन बालबालिकाको अवस्था	३४
५.२८ जन्म दर्ता भएका बालबालिकाको संख्या	३४
५.२९ बाल क्लबहरुको विवरण	३४
५.३० बाल क्लबमा जातीगत सहभागिताको विवरण.....	३५
५.३१ स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुली सम्बन्धी विवरण.....	३५
५.३२ महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण	३५
५.३३ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण	३६
५.३४ सार्वजनीक सौचालय सम्बन्धी विवरण.....	३६
५.३५ धार्मिक स्थलको विवरण	३६
५.३६ स्थानिय चाडपर्व तथा जात्रा र मेलाहरुको विवरण.....	३६
परिच्छेद ६: भौतिक अवस्था	३७
६.१ छानाको प्रकारका आधारमा घरधुरी संख्या	३७
६.२ खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण	३८
६.३ बत्तिको लागि इन्धन प्रयोगको आधारमा घर परिवारको विवरण	३८
६.४ उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घर परिवारको विवरण	३८
६.५ सडक संजालको विद्यमान अवस्था.....	३९
६.६ वस यातायात रुट सम्बन्धी विवरण.....	३९
६.७ विद्यमान सवारी साधनको विवरण.....	४०
६.८ विद्यमान सतह ढलको अवस्था	४०
६.९ बसपार्क सम्बन्धी विवरण	४०
६.१० विद्युतीकरणको अवस्था.....	४०

६.११ दुर संचार सम्बन्धी विवरण	४९
६.१२ झोलुंगे पुल, पुल पुलेसा सम्बन्धी विवरण	४९
६.१३ सामुदायिक भवन को विवरण	४९
६.१४ सार्वजनीक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण	४२
६.१५ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दुरी	४२
६.१६ गाउँपालिकाको टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धीत गाउँपालिका केन्द्र सम्म पुग्न लाग्ने औषत समय	४२
६.१७ विमानस्थल सम्बन्धी विवरण	४३
परिच्छेद ७: वन, वातावरण तथा विपद्	४४
७.१ वन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण	४४
७.२ सामुदायिक बन सम्बन्धी विवरण	४४
७.३ फोहरमैला व्यवस्थापन	४७
७.४ ताल तलैया तथा प्रकृतिक पोखरीहरुको नाम	४७
७.५ प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण	४८
७.६ विपद व्यवस्थापन पुर्व तयारी	४९
७.७ आपतकालिन यातायात साधन सम्बन्धी विवरण	४९
७.८ खुला क्षेत्र	४९
परिच्छेद ८: सुशासन, संस्थागत स्थिति तथा क्षमता विकास	५०
८.१ गाउँपालिकाको संरचनात्मक स्वरूप	५०
८.२ सरकारी/सार्वजनीक जग्गाको विवरण	५०
८.३ जनचेतना मुलक तालिम प्राप्त गरेका जनसंख्या विवरण	५०
८.४ वार्षिक कार्यक्रम बाट लक्षित कार्यक्रम तर्फ भएको विनियोजित तथा खर्चको अवस्था	५१
८.५ आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को पञ्जिकरणको विवरण	५१
८.६ आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण	५२
८.७ सरकारी तथा विषयगत कार्यालयसम्बन्धी विवरण	५२
८.८ अचल सम्पति विवरण	५२
८.९ राजनीतिक दल सम्बन्धी विवरण	५३
८.१० NGO तथा INGO सम्बन्धी विवरण	५३
८.११ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरुको विवरण	५३
८.१२ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र गठन भएका बजार व्यवस्थापन समिति	५४
अनुसूची १: गाउँपालिकाका नक्शाहरु	५५
अनुसूची २: सामुदायिक बनका नक्शाहरु	५८
अनुसूची ३: गाउँपालिकाको संरचनात्मक स्वरूप	७३
अनुसूची ४: गाउँपालिकाका कर्मचारीको विवरण	७७

परिच्छेद १: परिचय

यस परिच्छेदमा गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीको पृष्ठभूमि, उद्देश्य, तयारी विधि तथा प्रक्रिया र सीमा समावेश गरिएको छ ।

१.१ पृष्ठभूमि

वर्तमान संवैधानिक व्यवस्था अनुरूप गठन भएका स्थानीय तहका सरकारको रूपमा रहेको गाउँपालिका तथा नगरपालिकाहरूले सेवा प्रवाह र विकासको प्रतिफल जनताको घरदैलोमा पुर्याउन अग्रसर रहेका छन् । स्वायत्त शासन तथा विकेन्द्रीकरणको माध्यमद्वारा स्थानीय शासनमा जवाफदेहिता, पारदर्शिता र उत्तरदायित्व कायम गर्ने तर्फ मुलुक अग्रसर भएको छ । यस सन्दर्भमा स्थानीय विकास लगायत शासन प्रक्रियामा नागरिकको सहभागिता सुनिश्चित गरि नागरिकका आकांक्षा पूरा गर्ने जिम्मेवारी स्थानीय तहसँग रहेको छ । जसका लागि स्थानीय जनताले प्राप्त गर्ने सेवा सुविधालाई छिटो, छरितो र प्रभावकारी बनाई स्थानीय तहको सुदृढीकरण गर्न नीतिगत तथा व्यवहारिक अभ्यासहरु अगाडी बढि रहेका छन् । नव निर्वाचित जनप्रतिनिधिहरुको सक्षम नेतृत्वले यस खालको अभिभारा पुरा गर्ने अपेक्षा गरिएको छ ।

गतिशिल विकास प्रकृयालाई अनुशासित गराइ सुशासन र संमृद्धिका लागि अर्थपूर्ण पहल हुनु जरुरी देखिन्छ । नव गठित स्थानीय सरकारले तोकिएको जिम्मेवारी बहन गर्दै जनआकांक्षालाई सम्बोधन गरि समग्र विकास प्रकृयामा आशातित गति प्रधान गर्न आवश्यक छ । स्थानीय सरकारको दायित्वको रूपमा रहेको योजनावद्व विकास प्रकृया यथोचित गति दिई सेवा प्रवाहलाई चुस्त बनाउन आवश्यक सूचना संकलन गरि गाउँ वस्तुगत विवरणको तयारी अति आवश्यक रहेको छ । यस कार्यका लागि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयले गाउँ तथा नगर क्षेत्रको समग्र वस्तुस्थिति भल्किने वस्तुगत विवरण तयारी गर्ने कुरालाई प्राथमिकता दिन सचेत समेत तुल्याएको छ ।

तसर्थ, नेपाल सरकारको सचिवस्तरीय निर्णय तथा स्थानीय तहको वस्तुगत विवरण सम्बन्धमा तयार गरेको ढाँचालाई आत्मसात गरि वस्तुगत विवरणलाई व्यवस्थित, सिलसिलावद्व र सान्दर्भिक गराउन आधार तयार गरिएकोछ । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा यसरी तयार हुने वस्तुगत विवरणले स्थानीय तहको स्थानीय तहमा तर्जुमा हुने योजनाका लागि सूचनाको आधार तयार गर्न महत्वपूर्ण हुनेछ । उपलब्ध कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका साथसाथै सरोकारवालासँगको परामर्श र विगतका सफल अभ्यासको आधारमा तयार गरिएको वस्तुगत विवरणले गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, आन्तरिक आय वृद्धि तथा योजनावद्व विकासमा टेवा पुर्याउने छ ।

१.२ उद्देश्य

वस्तुगत विवरण तयारीको प्रमुख उद्देश्य कानूनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार कैलारी गाउँपालिकाको समग्र स्थिति भल्किने गाउँ वस्तुगत विवरण तयार गर्नु रहेको छ । यसका विशेष उद्देश्य देहायअनुसार रहेका छन् ।

- गाउँको जनसाधिक, भू-जैविक, भौतिक, मानविय, आर्थिक, सामाजिक, वातावरण र संस्थागत क्षेत्रको विषयगत र वस्तुगत स्थिति चित्रण हुने गरी वस्तुगत विश्लेषण विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय, संघ/संस्थाको विवरण, अध्ययन, सर्वेक्षण तथा प्रगति प्रतिवेदनबाट प्राप्त द्वितीय तथ्याङ्क एकमुष्ट र विश्लेषण गरी विषयगत रूपमा गाउँको एकीकृत वस्तुगत विवरण तयार गर्ने
- गाउँपालिकाको सेवा प्रवाह, कर निर्धारण र विकास निर्माण कार्यका लागि आवश्यक वस्तुगत तथा विषयगत सूचना उपलब्ध गराउने
- गाउँपालिकाको वार्षिक, एकीकृत, रणनीतिक योजना तर्जुमा र अनुगमन तथा मूल्याङ्कनको लागि विषयगत र सामाजिक रूपमा खण्डीकृत आवधिक सूचना विवरण उपलब्ध गराउने ।

१.३ तयारी विधि तथा प्रक्रिया

वर्तमान संविधान, सचिवस्तरीय निर्णय तथा नीतिगत व्यवस्था र विगतका सफल अभ्यास आधार मानि संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी गाउँ वस्तुगत विवरण ढाँचा र गाउँपालिकासँगको सहमतिअनुसार वस्तुगत विवरण तयार गरिएको छ । वस्तुगत विवरण तयारीमा देहायका विधि तथा प्रक्रिया अवलम्बन गरिएको छ ।

१.३.१ सम्झौता तथा सहमती निर्माण

गाउँ वस्तुगत विवरण तयारीका क्रममा विद्यमान कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्था अनुसार गाउँपालिका र प्राविधिक सहयोगकर्ता बीच वस्तुगत विवरण तयारीका समग्र विषयमा सम्झौता र सहमति गरियो । यस क्रममा गाउँ वस्तुगत विवरणमा उपयोग तथ्याङ्कको श्रोत, ढाँचा तथा विषय क्षेत्र, आवश्यकता र तर्जुमा प्रक्रियाबारे समेत अन्तरक्रिया तथा छलफल गरि समान बुझाइ र सहमति निर्माण गरिएको थियो ।

१.३.२ तथ्यांक संकलन

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी गाउँ वस्तुगत विवरणको ढाँचा र स्थानीय अपेक्षा बमोजिम द्वितीय श्रोतबाट तथ्यांक संकलन गरियो । गाउँ वस्तुतुगत विवरण तयारीको क्रममा संस्थागत अभिलेख, विभिन्न अध्ययन, सर्वेक्षण र प्रतिवेदनको अध्ययन गरि आवश्यक तथ्यांक संकलन गरियो । गाउँपालिकाको नेतृत्वमा संबन्धित सबै सरोकारवालाहरूको साथ र सहयोगमा यस कार्य सफलतापूर्वक सम्पन्न गरियो । संस्थागत तथ्याङ्कको प्रमुख श्रोतहरूमा गाउँपालिका, विषयगत कार्यालय, विद्यालय, , तथा संघ/संस्थामा उपलब्ध तथ्याङ्क विवरण, राष्ट्रिय जनगणता, नेपाल जीवनस्तर सर्वेक्षण, कृषि गणना जस्ता केन्द्रिय तथ्याङ्क विभागका सर्वेक्षण र अध्ययन प्रतिवेदन, मानव विकास प्रतिवेदन, आर्थिक सर्वेक्षण, विभिन्न विषयगत अध्ययन प्रतिवेदनहरू रहेकान् । तथ्यांक संकलनका लागि प्राविधिक सहयोगकर्ताद्वारा वस्तुगत विवरणको ढाँचा अनुसार तथ्याङ्क संकलन फाराम (औजार) विकास गरि आवश्यक अग्रसरता र सहयोग गरिएको थियो ।

१.३.३ तथ्याङ्क प्रशोधन तथा विश्लेषण

प्राप्त तथ्याङ्कलाई तथ्याङ्कशास्त्रीय विधिद्वारा तथ्याङ्क विश्लेषण गरिएको थियो । विश्लेषित तथ्याङ्कलाई क्षेत्रगत र खण्डीकृत रूपमा गाउँ वस्तुगत विवरणमा प्रस्तुत गरियो । यस क्रममा उपलब्ध तथ्याङ्कलाई सम्भव भएसम्म वडागत रूपमा विवरण खुले गरि प्रस्तुत गरिएको छ । त्यसैगरि राष्ट्रिय जनगणनाको साविक गाविसको तथांकलाई हालको वडागत मानसँग मेलखाने गरि प्रस्तुत गरिएको छ ।

१.३.४ गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयारी

संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी गाउँ वस्तुगत विवरणको परिमार्जित ढाँचा, विगतका अभ्यास तथा गाउँपालिकासँगको छलफलबाट सहमति भए बमोजिम गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदा तयार गरियो । यसरी तयार गरिएको गाउँ वस्तुगत विवरणको मस्यौदालाई गाउँपालिकास्तरीय सुभाव राय सुभाव संकलन गरियो । सरोकारवालाबाट प्राप्त राय सुभाव समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.३.५ गाउँपालिका स्तुगत विवरण सुभाव संकलन

उपलब्ध ढाँचामा तयार गरिएको गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदालाई गाउँपालिका अन्तर्गत पर्ने ९ वटै वडा का वडा कार्यालयलाई मस्योदा उपलब्ध गराई सुभाव संकलन गरियो । यसैगरी गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदा जिल्ला समन्वय समिति बाटसमेत सुभाव संकलन गरियो ।

१.३.६ गाउँपालिका वस्तुगत विवरण अन्तिम प्रतिवेदन तयारी

गाउँपालिका वस्तुगत विवरणको मस्यौदाबाट प्राप्त राय सुभाव र जिसस, र गाउँपालिका विकासका सरोकारवालाबाट प्राप्त राय सुभाव समावेश गरी गाउँ वस्तुगत विवरणको अन्तिम प्रतिवेदन तयार गरियो ।

१.४ सीमा

गाउँ वस्तुगत विवरणलाई संघीय मामिला तथा स्थानीय विकास मन्त्रालयबाट जारी ढाँचा तथा विगतमो अभ्यास गरेका प्रचलन अनुसार तयार गरिएको छ । विवरणमा द्वितीय तथ्याङ्कको मात्र प्रयोग गरिएको छ । संभव भएसम्म तथ्याङ्क विश्लेषण गरी वडागत रूपमा सामाजिक र लैंगिक रूपमा खण्डीकृत र विषयगत रूपमा एकीकृत गर्ने प्रयास गरिएको छ । सीमित कानुनी तथा नीतिगत व्यवस्थाका आधारमा तयार गरिएको गाउँ वस्तुगत विवरण यस गाउँपालिकाको पहिलो प्रयास भएकोले केही कमजोरी रहेका छन् र यसलाई आवधिक रूपमा परिमार्जन गर्दै लगिनेछ ।

परिच्छेद २: भू-जैविक, प्रशासनिक स्थिति र विकासका संभावना

यस परिच्छेदमा भौतिक तथा प्रशासनिक अवस्थिति, ऐतिहासिक, भू-जैविक, पर्यटकीय, सांस्कृतिक तथा मरोरञ्जनात्मक स्थल तथा विशेषताहरु समावेश गरिएका छन्।

२.१ भौतिक अवस्थिति

जिल्ला सदरमुकाम धनगढी देखी २७ किलोमिटर पुर्वमा अवस्थित रहेको कैलारी गाउँपालिकाको कार्यालय हसुलिया, कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा पर्दछ। कैलारी गाउँपालिका २८.७० उत्तरी अक्षांस तथा २८.७६ पूर्वी देशान्तरमा अवस्थित रहेको छ। समुद्र सतह देखी १३५ मिटर उचाईमा रहेको यस गाउँपालिकामा उष्ण उपोषण, समशीतोषण हावापानी भएको पाइन्छ। यस गाउँपालिकाको उत्तर दिशामा गौरीगांगा नगरपालिका, दक्षिणमा भारतको उत्तरप्रदेश सगं सिमा जोडीएको छ, पश्चिममा धनगढी उ.मा.न.पा. संग जोडीएको सिमाना पुर्वमा घोडाघोडी र भजनी नगरपालिका छ। नेपालका २२ तराई जिल्लाहरु मध्येको एक कैलाली जिल्लामा यो गाउँपालिका पर्ने भएकाले यस कैलारी गाउँपालिकाको शतप्रतिशत जमिन समर्थर छ। यस गाउँपालिकामा कच्ची तथा पक्की कलभर्ट पुल गरी ८४ वटा निर्माण भएको तथ्यले पनि यस गाउँपालिकाको विभिन्न ठाउमा स-साना खोल्सा, कुलो र नदी भएको कुरा सजिलै आकलन गर्न सकिन्छ। गाउँपालिकाको विभिन्न वडा भएर मोहना, लिक्मा कटैनी तथा घुराहा नदी बगेको हुनाले यहा बालुवा प्रशस्त मात्रामा पाइन्छ। यस गाउँपालिको कूल क्षेत्रफल मध्येकरिब ३०७४.१ हेक्टर भू-भाग बनक्षेत्रले ओगटेको पाइन्छ। जुन सामुदायिक वन तथा समुदायिक वन भित्र पर्दछ। GIS विधिद्वारा तयार गरिएका यस गाउँपालिकाका नक्शाहरुलाई अनुसूची १ मा राखिएको छ।

२.२ ऐतिहासिक चिनारी तथा नामाकरण

कैलारी गाउँपालिकाको ऐतिहासिक नामाकरणका सन्दर्भमा खासै भरपर्दो कुनै तथ्य तथा विश्वसनीय जनश्रुति फेला पार्नसकिएको छैन। तथापी गाउँपालिकाको वस्तुगत विश्लेषणका निमित्त विभिन्न समुह छलफल र अन्तरकृयामा यस गाविसका बुढापाका, जानिफकार तथा थारु आदिवासी अगुवाहरु र राजनीतिक दलका व्यक्तिहरुको भनाइलाई आधार मान्दा भू-धरातल समर्थर रहेको यस गाउँपालिकका विभिन्न टोलको नामाकरण राना थारु वाट रानामुडा तथा मझरा सुर्मिनदि वाट सुर्मिनाला भित्तिरिया रहेको पाइयो। कैलाली जिल्ला भित्र पर्ने पुराना वजारहरु मध्यको हसुलीया वजार धेरै पुरानो वजार रहेको छ। यसै गरी कैलारी गाउँपालिका वडा नं. २ मा पर्ने कैलारी गाउँ एउटा सिंगो कैलालीको प्रतिनिधित्व गर्ने जनविश्वासको आधारमा यो गाउँपालिकाको नाम कैलारी गाउँपालिका रहन गएको भन्ने भनाई जनमानसमा रहेको भेटिन्छ।

२.३ राजनीतिक अवस्थिति

राजनीतिक अवस्थितिका हिसाबले यो गाउँपालिका प्रदेश नं. ७ अन्तरगत कैलाली जिल्लाको निर्वाचन क्षेत्र नं ३ र ४ मा पर्दछ। यो जिल्लाकै सबैभन्दा ठुलो गाउँपालिकाको रूपमा चिनिन्छ।

२.४ भू-उपयोग

स्थानीय बासीका अनुसार मुख्य पेशा कृषि रहेको यस गाउँपालिकामा समथर, उच्चाउयुक्त, दोमट र बलौटे माटो गाउँपालिकाको अधिकांस भागमा पाइन्छ । गाउँपालिकाको करिब १५ किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको मोहना नदी, करिब १० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको धुराहा नदी यसैगरी करिब २० किलोमिटर क्षेत्र ओगटेको लिक्मा कटैनी नदीले यस गाउँपालिकाको अधिकांस समथर भूमी लाई कटान गर्दैगर्ईरहेको छ भने यहाँका कृषकहरूले वर्षेनी विभिन्न खालका कृषी उपजहरू ध.उ.मा.न.पा लगायत, भारतको उत्तरप्रदेशमा रहेको चन्दनचौकी बजार, यसैगरी मसुरिया बजार, गदरिया बजारमा करिब २५,००० क्विन्टल निर्यात गरी कृषी पेशाबाट लाभ लिने गरेको पाइन्छ । धान, गहु, मकै, विभिन्न तरकारी तथा नगदेबाली, दलहन, तेलहन र माछाको लागि यस कैलारी गाउँपालिकाको माटो अत्यन्त मलिलो रहेको पाइन्छ । यस गाउँपालिका क्षेत्रको भूउपयोग सम्बन्धी विवरण देहय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	क्षेत्रफल (वर्ग कि.मी.)
१.	कृषि क्षेत्र	४५.३७
२.	बन तथा चरण क्षेत्र	३८.८०
३.	आवास क्षेत्र	३४.१७
४.	नदीनालाले ओगटेको क्षेत्र	४२.७८
५.	ताल तलैया	२९.९८
६.	सिमसार क्षेत्र	०
७.	औद्योगिक क्षेत्र	४.५७
८.	सडकले ओगटेको क्षेत्र	३२.४०
९.	अन्य	५.२
	जम्मा	२३३.२७

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका २०८८

२.५ भू-धरातल तथा भिरालोपना

यस गाउँपालिकाको सम्पुर्ण भू-धरातल समथर रहेको पाइन्छ । समुन्द्र सतहबाट न्युनतम १५५ मि देखि अधिकतम १७० मिटर उचाई सम्म भू-धरातल रहेको यस गाउँपालिकाको कुल क्षेत्रफल २३३.२७ वर्ग किलोमिटर छ ।

२.६ नदीनाला तथा तालतलैया

कैलारी गाउँपालिकाको प्रमुख नदिका रूपमा करिब १५ किलोमिटर लम्बाइ ओगटेको मोहना नदी, १० कि.मि. ओगटेको धुराहा नदि र २० किलोमिटर क्षेत्रमा फैलिएको लिक्मा कटैनी लगायत सुर्मी नाला, मुर्कुला नदी पर्दछन् भने ताल तलैयाका रूपमा भने लठहवाताल, जम्नेहा ताल, भुस्कैया ताल, लौकहि, कमल पोखरी, डुब्रीताल, प्रतापुर ताल, कोइलही ताल, कोइलहवा ताल, जोगिनिया ताल, कठरिनठुनीया ताल, पुरैना ताल, नरदहुवा ताल सुखलिया ताल, लठहवा ताल, चमरैया ताल, अम्लहवा ताल, नैनी ताल, ठेडग्रहवा ताल, जोगिनिया ताल, भट्टी ताल, हुरहवा ताल, सुनहरा ताल, गुलरहवा ताल, सडकपुर

ताल, रखौनी ताल, अमहुवा ताल, सानो भगहर ताल, गोठुवा ताल, बसन्ता ताल, छटकपुर ताल आदी प्रमुख तालहरुका रूपमा गणनामा पर्दछन् ।

२.७ पर्यटकीय, साँस्कृतिक र मनोरम स्थलहरु

यस कैलारी गाउँपालिकामा पर्यटकीय तथा धार्मिक रूपमा त्यति महत्वपूर्ण नभएपनि याहाँका विभिन्न नदि तथा ताल तलैयाले यो गाउँपालिका निकै मनमोहक रहेको पाइन्छ । सरकारी वनको रूपमा यो गाउँपालिकामा वरका वनवा (बसन्ता जैविकमार्ग) रहेकोछ । यो वन कैलालीकै सबैभन्दा ठुलो वन बसन्ता वन क्षेत्रभित्र पर्दछ । त्यसैगरी यो गाउँपालिकामा विभिन्न सामुदायिक वन, मठ मन्दिर, धार्मिक स्थलहरु रहेका छन् । लट्टवाताल, जम्न्याहा ताल, भुस्कैयाताल, कमलपोखरी, लौकहिया ताल, घुराहा नदि, मोहना नदि, गर्गि नदिले धेरै नभएपनि थोरै मात्रामा आन्तरिक पर्यटकहरुलाई आर्षित गर्ने काम गरको पाईएकोछ । कालीमाई मन्दिर, माता मन्दिर, वनदेवि मन्दिर, वनस्पति मन्दिर, राधाकृष्ण मन्दिर, जयदुर्गा मन्दिर, शिव मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर, कोइलही मन्दिर, करमदेव मन्दिर, लकड बाबा मन्दिर, कालिकादेवी मन्दिर, देवथान, राम मन्दिर, भुईयाँभवानी मन्दिर, सरस्वती मन्दिर जस्ता विविध मन्दिरहरु लगायत बौद्ध गुम्बा, चर्च राधास्वामी ब्यास यसै गाउँपालिकामा पर्दछन् ।

यस कैलारी गाउँपालिका भित्र ससाना पार्क तथा वनभोज स्थलहरुमनोरञ्जन स्थलका रूपमा प्रत्येक वडाहरुमा रहेका छन् । यसैगरी, प्रतेक वर्ष माघ महिनामा माधीको अवसरमा यस कैलारी गाउँपालिका को वनदेवि मन्दिर, अपरम्पार मन्दिर मा मेला लाग्ने गर्दछ । विवाहको लगान र विवाह गर्ने स्थलको रूपमा प्रचलित धार्मिक विश्वास रहेको यस मेलामा वनदेविमाताको पूजा गर्ने प्रचलन पनि रहेको छ । ब्राह्मण, क्षेत्री, थारु, मधेसी, दलित, मगर, गुरुड, र राजवंशी जातीको बसोबास भएको यस कैलारी गाउँपालिकामा मुख्यतया दशैतिहार, माधी, गुरही, कृष्णजन्माष्टमी, अतवारी, तीज, होली, बुद्धजयन्ती, ल्होसार आदी चाडपर्वहरु मनाइने गरिन्छन् ।

२.८ उपलब्ध सेवा तथा सुविधा

यस कैलारी गाउँपालिकामा गाउँपालिकाको कार्यालय, इलाका प्रहरी कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी, हुलाक कार्यालय, पशु सेवा कार्यालय, आर्युवेद कार्यालय र बर्थिङ सेन्टर, सामुदायिक तथा संस्थागत विद्यालय छन् । यसका साथै यहा विभिन्न सहकारी संस्थाहरु, सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिहरु पनि कार्यरत रहेका पाईन्छन् । कैलारी गाउँपालिकामा विभिन्न विषयगत क्षेत्रका गैरसरकारी संघसंस्थाहरु पनि सञ्चालनमा रहेको पाइन्छ । जसमध्ये प्रमुख रूपमा सुशासन, स्थानीय शासन, जलवायु परिवर्तन अनुकूलन, सामाजिक मेलमिलाप लगायतका क्षेत्रमा सम्लग्न रहेका छन् । स्थानीय यातायातमा सहजताका लागि काठे र पक्की पूलहरु निर्माण गरिएका छन् यस कैलारी गाउँपालिकामा सडक सञ्चालका रूपमा कच्ची र ग्रावेल सडकहरु निर्माण भएका छन् जसले यस कैलारी गाउँपालिका लाई पूर्व पश्चिम हुलाकि राजमार्ग, फुलवारी, धनगढी, टिकापुर लगायतका विभिन्न ठाउहरुसंग जोड्ने काम गरेका छन् । कैलारी गाउँपालिकाको सबै वडा तथा बस्तीमा विद्युत सेवा भने पुगान सकेको छैन । नेपाल टेलीकम्पको जिएसएम र सिडिएमए र एनसेलको मोबाइल सेवा उपलब्ध छ । घरेलु तथा साना उच्चोग व्यवसायहरुको सञ्चालन भने यस कैलारी गाउँपालिकामा त्यति धेरै रहेका छैनन । कैलारी

गाउँपालिकामा वडा नं. १, २, ३, ४, ५, ६, ७, ८ र ९ मा विभिन्न सार्वजानिक मैदानहरु छन् जसलाई खेलमैदान, पिकनिक स्थल र पार्कको रूपमा प्रयोग गरिदै आएको पाइन्छ ।

२.९ गाउँपालिकाको विकासका संभावनाहरु

समथर र उर्बर तराइको भूमि र सडक संचारको पहुँचका कारण यस गाउँपालिका क्षेत्रको चौतर्फि विकासका लागि अनिवार्य अनुसार संभावनाहरु रहेका छन् । विषय क्षेत्र अनुसार सम्भावनहरुको विवरण देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विषय क्षेत्र	संभावना
१	कृषि	उर्वरभूमि, विस्तारीत सिंचाइ सुविधा, सिंचाइको स्रोतको रूपमा भूमिगत जल तथा नदि रहनु, समथर भूभाग, कृषिमा व्यवसायिकरण, कृषि उपज बजारीकरणका लागि सडक र संचार सुविधाका कारण सहज पहुँच, सरकारी तथा गैर सरकारी क्षेत्रबाट सहयोग तथा प्रवर्द्धन, कृषिमा आधुनिकिकरण, औषधी, बिज विजन, मल तथा परामर्शको सुविधा
२	पर्यटन	थारु कला र संस्कृति, बसन्ता जैविक मार्ग, सामुदायिक वन क्षेत्र, मन्दिर तथा पिकनिक स्पटहरु, ताल (लड्डाताल, जम्न्याहा ताल, भुस्कैयाताल, कमलपोखरी, लौकहिया ताल), नदि (घुराहा नदि, मोहना नदि)
३	उद्योग	कृषिमा आधारीत उद्योगका लागि कच्चा पदार्थको उपलब्धता, इटा भट्टीको संचालन, मिलहरुको स्थापना, प्रवर्द्धन तथा सहुलियतको नीतिगत व्यवस्था, घरेलु उद्योग

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका, २०७४

परिच्छेद ३: जनसंख्याको अवस्था

यस परिच्छेदमा वस्ती, घरधुरीको विवरण, जनसंख्या बनौट, संरचना तथा वितरण जस्ता विषयहरू समाविष्ट रहेका छन्।

३.१ वस्ती सम्बन्धी विवरण

कैलारी गाउँपालिका कूल १०९ टोल वा वस्तीहरू मिलि बनेको छ। जसमध्ये सबैभन्दा बढी टोलहरू वडा नं ४ मा २१ रहेका छन् भने सबैभन्दा कम वडा नं २ मा छन्। यसको वडागत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं	वडा अनुसार वस्तीको नाम	वस्ती संख्या
१	दक्षिण टोल, नेताटोल, दिलखुसटोल, वासकोटीटोल, खैरीटोल, मझरा क, मझरा ख, मझरा ग, मझरा घ, मनाउ, शिवनगर, शिवनगर कटान, डम्मारा, हरिनगर, हसुलीया सेमरी, हसुलीया, हसुलीया वजार	१८
२	कुकुरभुक्का, उत्तर मझरा, बसौटी, डोडपुर, उजेलीसेमर, लक्कड, रामपुर, कैलारी	८
३	वईका मुडा, सुर्मिनाला, दक्षिण भडरी, निमुवावोभिक, मोहनपुर, लालपुर, खोनपुर, शिवरत्नपुर, भडरी, टिसि एन टोल, ओमनगर	११
४	नवलपुर, भित्तिरिया, सुन्दरपुर, धुमतिताल, शान्तीटोल, चौफेरीटोल, मोहन्यालटोल, दंगवाटोल, ईन्द्रटोल, मुडाटोल, कान्छाटोल, पुर्वखेतटोल, पश्चिमखेतटोल, अशिनाटोल, मनेरहटोल, आर्दशटोल, अमरटोल, बजिरहयाटोल, प्रगतिटोल, चौधरी खल्लाटोल, सम्फनाटोल	२१
५	बडकी पलिया, बैसपुर, बंगालीपुर, बिसनपुर, छोटकी पलिया, गोबरैला, जबदहवा, मनिकापुर, पवेरा, फलकापुर, सडकपुर	१२
६	खरवाखेरा, धर्मापुर, भगतपुर, खरेटी, मसुरिया, नमीफाँटा, बनकट्टा, सेमराना, चुकाहापुर,	९
७	वरकाबसन्ता, छुटकीबसन्ता, भुईयाफाँटा, रामपुर, मोहनपुर, टिघरी, रतनपुर, विपतपुर, हौसलपुर, नारायणपुर	१०
८	दक्षिण डेढी, लोहरपुर, प्रतापुर, पुर्व टेढी, डम्मारी, दुधिया, पृथ्वीपुर, लौसा, भंगाहा, खैरी टोल, सुर्मी टोल,	११
९	पुर्सीनीपुर, डमारीटोल, उत्तरटोल, देविगांज, गदरिया, जमनीपुर, कोइलही, सितलपुर, बनकन्द्री	९
जम्मा		१०९

श्रोत: समुह छलफल, २०७४

३.२ जनसंख्या वितरणको अवस्था

राष्ट्रिय जनगणना २०५८ र २०६८ अनुसार यस गाउँपालिकाको जनसंख्या क्रमशः ४६८८८ र ४७९८७ रहेको छ। कुल परिवार संख्या, जनसंख्याको अनुपातिक विवरण, जनघनत्व, वृद्धिदर र परिवारको आकार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

विवरण	जनगणना बर्षअनुसार जनसंख्या	
	२०५८	२०६८
जनसंख्या	४६८८८	४७९८७
परिवार संख्या	४६१३०	७८०२
जनसंख्याको अनुपातिक वितरण	०.१७	०.०७
जनघनत्व	२००.६२	२०५.७१
औसत वृद्धिदर	३.८९	२.२९

विवरण	जनगणना वर्षअनुसार जनसंख्या	
	२०५८	२०६८
परिवारको औसत आकार	७.९४	६.२४
महिला पुरुष अनुपात(प्रति १०० जना महिलामा पुरुषको संख्या)	९५.२५	१०२.६

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०५८ तथा २०६८

३.३ वडा अनुसार घरधुरी तथा जनसंख्याको विवरण

वडाअनुसार घरधुरी र जनसंख्या हेर्दा सबैभन्दा उच्च वडा नं. ७ मा रहेको छ, भने सबै भन्दा कम वडा नं. ३ मा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

वडा नं.	घर परिवार संख्या	जम्मा	पुरुष	महिला	क्षे.ब.कि.मी.	जनघनत्व प्रति ब.कि.मी
१	८४६	५०७७	२४०६	२६७१		
२	८३८	५०८७	२४५७	२६३०		
३	७२९	४३२४	२१७२	२१५२		
४	८१०	४७२८	२२९४	२४३४		
५	९८०	५८३५	२८१३	३०२२		
६	९२२	६०५१	२९७०	३०८१		
७	११८७	६९७९	३५०९	३४७०		
८	७५५	४८५३	२३५९	२४९४		
९	७३५	५०५३	२५११	२५४२		
जम्मा	७८०२	४७९८७	२३४९१	२४४९६	२३३.२७	२०५.७१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.४ उमेर तथा लिंगको आधारमा जनसंख्याको विवरण

उमेर तथा लिंगका आधारमा जनसंख्याको स्थिति हेर्दा उमेर समुह अनुसार पाँच वर्षमुनिको ३७३८ र ७० वर्ष माथिको कूल १४१६ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

उमेर समूह	महिला	पुरुष	जम्मा
५ वर्ष भन्दा मुनी	१८२५	१९१३	३७३८
५-९ वर्ष सम्म	२३०१	२३९६	४६९७
१०-१४ वर्ष सम्म	३०३४	३००८	६०४२
१५-१९ वर्ष सम्म	३२५३	२८४२	६०९५
२०-२४ वर्ष सम्म	२६९८	२२२१	४९१९
२५-४४ वर्ष सम्म	६९१२	६४०३	१३३१५
४५-५९ वर्ष सम्म	२५९०	२७८१	५३७१
६०-६९ वर्ष सम्म	११४५	१२४०	२३९४
७० वर्ष सम्म भन्दा माथी	७२९	६८७	१४१६
जम्मा	२४४९६	२३४९१	४७९८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.५ बसाई सराई सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्रको बसाई सराईको प्रवृत्ति हेर्दा कूल १५३७ जनाले गत वर्षमा बसाई सराई गरेको देखिन्छ । यहि जिल्ला कै अन्य स्थान, अछाम र डोटीबाट मूल रूपमा बसाई सराई गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

बसाई सराई विवरण	महिला	पुरुष	जम्मा	मुख्य जिल्लाहरु
गाउँपालिका भित्र आएका	४९८	५१२	१०१०	कैलाली, अछाम, डोटी
गाउँपालिका बाट गएका	२४०	२८७	५२७	कैलाली, अछाम, डोटी
जम्मा	७३८	७९९	१५३७	

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका का बडा कार्यालयहरुको अभिलेख २०७४

३.६ मातृभाषाको आधारमा जनसंख्याको विवरण

गाउँपालिका भित्र बोलिने मातृभाषाहरु मध्ये सबैभन्दा उच्च ८७.५८ प्रतिशतले थारु भाषा र सबैभन्दा न्युन ०.०३ प्रतिशतले दैलेखी भाषा बोल्ने गरेको देखिन्छ । मातृभाषा अनुसारको जनसंख्या विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	मातृभाषा	जम्मा	प्रतिशत
१.	थारु	४९६११	८७.५८
२.	नेपाली	२६६४	६.५५
३.	मैथिली	४५८	१
४.	बझाँगी	१३६	०.२८
५.	डोटेली	१७९७	३.७४
६.	भोजपुरी	५५	०.११
७.	नेवारी	२५	०.०५
८.	उद्धु	२५	०.०६
९.	दैलेखी	१६	०.०३
१०.	दाचुरेली	५४	०.११
११.	सांकेतिक भाषा	२१	०.०४
१२.	बैतडेली	७०	०.१५
१३.	नखुलेको	३०	०.०७
१४.	अन्य	१०८	०.२३
	जम्मा	४७९८७	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.७ धर्म अनुसार जनसंख्याको विवरण

धार्मिक रूपले विविधतापूर्ण रहेको यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा उच्च हिन्दु धर्म मान्नेहरु ९४.९९ रहेका छन् भने सबैभन्दा न्युन किराँत र सिख धर्म मान्नेहरु ०.०१ प्रतिशत मात्र रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	धर्म	प्रतिशत
१.	हिन्दु	९४.९९
२.	बौद्ध	१.८७
३.	क्रिश्चियन	२.०१

क्र.सं.	धर्म	प्रतिशत
४.	प्रकृति	०.२२
५.	किराँत	०.०१
६.	शिख	०.०१
७.	उल्लेख नभएका	१.२
जम्मा		१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.८ जातियताको आधारमा जनसंख्या

जातजातिगत आधारमा जनसंख्यालाई हेर्दा यस गाउँपालिकामा सबैभन्दा उच्च जनसंख्या थारुको ४१९८७ रहेको छ भने सबै भन्दा न्यून बंगालीको ७ जना मात्र रहेको देखिन्छ । गाउँपालिकाको जनसंख्यालाई जातजातिगत रूपमा देहाय बमोजिम प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	जात जातिको नाम	जनसंख्या
१	छेत्री	२१९४
२	पहाडी ब्रामहण	१०१६
३	मगर	२२१
४	थारु	४१९८७
५	मुसलमान	२९
६	कामी	१२७६
७	नेवार	२७
८	दमाइ	२६७
९	ठकुरी	२१२
१०	सार्की	१९६
११	लोहार	६७
१२	वादी	४३
१३	राजवंशी	३३
१४	बंगाली	७
१५	तराइ ब्रामहण	१७
१६	दलित अन्य	२३७
१७	अन्य	१५८
जम्मा		४७९८७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.९ लिंग र उमेरका आधारमा घरमुलीको विवरण

लैगिंकताका आधारमा उमेरअनुसार घरधुरी संख्या कैलारी गाउँपालिकाको विवरण देहाय अनुसार रहेको छ ।

लिंग	जम्मा	उमेर समुह अनुसार घरमुलीको संख्या						
		१४ वर्ष सम्माना	१५-२५	२६-३६	३७-४७	४८-५८	५९-६९	७० देखि माथि
जम्मा	७८०२	०	१५२	१३४५	२१२१	१८३२	१९७६	३६५
पुरुष	५०६७	०	९८	८२५	१५५३	११४३	१२४४	२०४
महिला	२७३५	०	५४	५२०	५७८	६९०	७३२	१६१

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.१० पहिलो पटक विवाह गरेको उमेरको आधारमा जनसंख्या

पहिलो पटक विवाह गरेको जनसंख्या हेर्दा ११ वर्ष माथि यस खालाको अभ्यास विगतमा रहेका देखिन्छ। केहि दसक पहिलाको वाल विवाहको यस खालको अभ्यास हाल निकै कम भएको भए पनि वृद्ध वा प्रौढ जनसंख्याले विगतमा गरेका विवाहलाई समेत उल्लेख गर्दा यस खालको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

लिंग	जम्मा	पहिलो पटक विवाह गरेको उमेर				
		१० वर्ष भन्दा मुनी	११ देखि १५वर्ष	१६-२४ वर्ष	२५-४० वर्ष	४१-६०
पुरुष	८५७९	छैन	६०	१८४९	६३२८	३०६
महिला	९५५५	छैन	१५०७	२०७६	४६८२	२११
जम्मा	१८१३४	छैन	१५६७	३९२५	११०९२	५१७

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०६८

३.११ अपांगताको आधारमा जनसंख्या

गाउँपालिका क्षेत्र भित्ररहेका विभिन्न खालका अपांगता भएका व्यक्तिहरुको विवरण लैगिंकता आधारमा देहाय बमोजिम रहेको छ।

लिंग	अपांगता अनुसार जनसंख्या									कुल जनसंख्या
	शारिरिक विहिन	दृष्टि श्रवण	सुस्त श्रवण	दृष्टि तथा श्रवण	बोलि अकमकिने	मानसिक	वौद्धिक	बहु अपांग	जम्मा अपांगता नभएका	
पुरुष	१५८	११३	५२	११	५४	३५	१३	४९	२३००७	२३४९२
महिला	१०९	११८	६४	१०	४६	२३	९	३८	२४०७९	२४४९६
जम्मा	२६७	२३१	११६	२१	१०१	५७	२२	८६	४७०८६	४७९८७

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

परिच्छेद ४: आर्थिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको आर्थिक गतिविधि सम्बन्धी विवरणलाई विविध शिर्षकहरूमा खण्डकृत रूपमा प्रस्तुत गरिएको छ।

४.१ आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या

यस गाउँपालिकाको आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्यालाई हेर्दा १५ वर्ष देखि ५९ वर्ष सम्मको कूल जनसंख्या ७५.३५ प्रतिशत रहेको छ। लैगिंकताका आधारमा आर्थिक रूपले सक्रिय जनसंख्या र अन्य उमेर समुहको जनसंख्या सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

उमेर समूह	पुरुष	महिला	जम्मा	प्रतिशत
० देखि १४	५३७	४६०	९४७	२२.२४
१५ देखि ५९	१८०४६	१४०४८	३२०९४	७५.३५
७० वर्ष सम्म भन्दा माथी	६००	४२३	१०२३	२.४१
जम्मा	२३९६३	१८६३१	४२५९४	१००

स्रोत: राष्ट्रिय जनगणना २०८८

४.२ सिंचित क्षेत्रफलको विवरण

यस गाउँपालिकामा खेतीयोग्य जमिन १०८५७.२४ बिघा देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	बिवरण	क्षेत्रफल (बिघामा)	कैफियत
१.	सालैभर सिंचित	५९५६.९८	
२.	मौसमी सिंचित	४९००.२६	
३.	कुल सिंचित क्षेत्रफल	१०८५७.२४	
४.	असिंचित जमिन	०	
५.	खेतीयोग्य जमिन	१०८५७.२४	
६.	खेती गरिएको जमिन	१०८५७.२४	

स्रोत: जिल्ला कृषी कार्यालय कैलाली

४.३ खाद्यान्त आत्मनिर्भरताको अवस्था

यस गाउँपालिकाको खाद्यान्त आत्मनिर्भरताको अवस्था हेर्दा १२ महिना खान पुग्ने परिवार ५१.८ प्रतिशत रहेको छ। खाद्यान्त उपलब्धताका आधारमा यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	खाद्यान्त उपलब्धताको विवरण	प्रतिशत	कैफियत
१	३ महिना भन्दा कम खान पुग्ने परिवार	१३.४३	
२	४-६ महिना खान पुग्ने परिवार	१६.४७	
३	७-९ महिना खान पुग्ने परिवार	३.५२	
४	१०-१२ महिना खान पुग्ने परिवार	१४.७८	
५	१२ महिना भन्दा बढी	५१.८०	

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका, २०८८

४.४ सिंचाइको स्रोत सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका सिंचाइका स्रोतहरु ४ वटा रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	सिंचाइको स्रोतको नाम	ठेगाना वडा नं.	कैफियत
१	भुमिगत सिचाई	१-९	
२	नदी तथा खोलाको पानी	१,२,३,४,५,७,८,९	
३	मौषसी सिचाई	१-९	
४	कुलो तथा नहर	१, २, ३, ४, ५, ८,	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

४.५ भू स्वामित्व सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विद्यमान भूस्वामित्वको अवस्था हेर्दा स्वामित्व भएका घरपरिवार ८२.४८ प्रतिशत रहेको छ, भने अरुको जग्गा कमाउने घरपरिवार ७२.९ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण	घर परिवार	प्रतिशत
१	स्वामित्व भएका	६४३५	८२.४८
२	स्वामित्व नभएका	१२७०	१६.२८
३	आफ्नो जग्गा अरुलाई कमाउन दिएको	५६८९	७२.९१
४	अरुको जग्गा कमाउने	५६८९	७२.९१
५	उल्लेख नभएको जम्मा	९७	१.२४

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०६८

४.६ परिवारको स्वामित्वमा रहेको जग्गाको विवरण

जग्गा माथीको स्वामित्वका आधारमा घरपरिवार संख्या देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण(तराई कठ्ठा)	जम्मा घरधुरी	प्रतिशत
१.	५ कठ्ठा भन्दा कम	६५१	८.३४
२.	६-१० कठ्ठा सम्म	१९९३	२५.५४
३.	११-२० कठ्ठा सम्म	२१२४	२७.२२
४.	२१-३० कठ्ठा सम्म	९९७	१२.७८
५.	३१ कठ्ठा भन्दा माथी	१०३०	१३.२०
६.	जग्गा नभएको	९३४	११.९८
७.	थाहा नभएको	७३	०.९४
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.७ मुख्य पेसा सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा सबैभन्दा बढि घरपरिवार खेतीपातीको क्षेत्रमा जम्मा ७६१० संलग्न रहेका छन् भने सबैभन्दा कम माछापालनमा २१ घरपरिवार संलग्न रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	पेशाको विवरण	परिवार संख्या
१	कृषि	
१.१	खेतीपाती	७६१०
१.२	पशुपालन	
१.३	कुखुरा पालन	१०३
१.४	माछापालन	२१
१.५	अन्य	६८
	जम्मा	७६०२
२	गैर कृषि	
२.१	व्यापार	२१३
२.२	उद्योग	१०३
२.३	नोकरी	६६३
२.४	दैनिक ज्यालादारी	४५१०
२.५	बैदेसिक रोजगार	६८२
२.६	अन्य	७०१
	जम्मा	८०२

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

४.८ औषत मासिक आमदानी सम्बन्धी विवरण

मासिक रूपमा पारिवारिक आमदानी सम्बन्धी विवरण हेर्दा एक हजार देखि दुई हजार सम्म आमदानी गर्ने परिवार संख्या ४४.९९ रहेको छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	औसत मासिक पारिवारिक आमदानी विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	१००० भन्दा कम	१०४७	१३.४१
२	१००० देखि २०००	३४४८	४४.९९
३	२००१ देखि ३०००	१०१२	१२.९८
४	३००१ देखि ४०००	१०१९	१४.०६
५	४००१ देखि ५०००	९९२	११.६९
६	५००१ देखि १००००	१५४	१.९७
७	१०००० देखि १५०००	१४७	१.८८
८	१५००० देखि २५०००	६३	०.८१
	जम्मा		

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

४.९ औषत मासिक पारिवारिक बचत विवरण

पारिवारिक हिसाबले बचतको स्थिति हेर्दा सबैभन्दा बढि ४२.४६ प्रतिशत परिवारले रु. ५०० देखि १००० सम्म बचत गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि.नं.	औसत मासिक पारिवारिक बचत विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१	५०० भन्दा कम	१०४७	१३.४१
२	५०० देखि १०००	३३१२	४२.४६
३	१००१ देखि २०००	२३६	३.०२
४	२००१ देखि ३०००	१०१९	१३.०६
५	३००१ देखि ५०००	९९२	११.६९
६	५००१ देखि १००००	१०६६	१३.६७
७	१०००० भन्दा माथि	२१०	२.६९
	जम्मा	७८०२	१००

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

४.१० बिपन्नता स्तरिकरण

यस गाउँपालिकामा बिपन्नता स्तरिकरण निम्न तालिका बमोजिम रहको देखिन्छ।

वडा नं.	बिपन्नता स्तरिकरण					कैफियत
	अति गरिब	गरिब	मध्यम	सम्पन्न	जम्मा	
१	३	१९	८०२	२२	८४६	
२	१९	५२	७३८	२९	८३८	
३	३४	६८	५९४	३३	७२९	
४	१०९	१५९	५२८	१४	८१०	
५	३७	२२८	६७१	४४	९८०	
६	१३	४४	७७६	८९	९२२	
७	६१	३४८	७३५	४३	११८७	
८	२९	२३७	३८६	१०३	७५५	
९	४८	१४६	४४३	९८	७३५	

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.११ वार्षिक कृषि उत्पादन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकालाई गहुँ खेतिका लागि पकेट क्षेत्रका रूपमा रहेका छ। गाउँपालिका क्षेत्रबाट हुने कृषि उपज सम्बन्धी वार्षिक आयात र निर्यातको अवस्थाले यस क्षेत्रबाट फलफुल बाहेकका कृषि उपज निर्यात हुने गरेको देखिन्छ। यसको विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

निर्यात तथा आयात हुने प्रमुख कृषि उपजको नाम	इकाई	गाउँपालिकाबाट निर्यात हुने परिमाण	गाउँपालिकामा आयात हुने परिमाण	कैफियत
खाद्यान्न				
धान	मे.ट.	५०००		
गहुँ	मे.ट.	७२९६.९५		

नियर्ति तथा आयात हुने प्रमुख कषि उपजको नाम	इकाई	गाउँपालिकाबाट नियर्ति हुने परिमाण	गाउँपालिकामा आयात हुने परिमाण	कैफियत
मकै	मे.ट.	१७१४०		
तरकारी र फलफुल				
बन्दा	मे.ट.	१००		
टमाटर	मे.ट.	१६.५		
काउली	मे.ट.	८२		
केरा	मे.ट.		२७.५	
आँप	मे.ट.		३७.५	
लिचि, सुन्तला तथा स्याउ	मे.ट.		१२५	
दलहन				
मसुरो	मे.ट.	२५०.५		
अरहर	मे.ट.	३		
तेलहन				
तोरी	मे.ट.	१७.५		
नगदेबाली				
पशुजन्य उत्पादन				
माछा	किवन्टल	२९००	१०८	
मह	किवन्टल	४		
दुध तथा दुधजन्य उत्पादन	लिटर	५०००		
मासु तथा मासुजन्य उत्पादन	किवन्टल	११४००		
अण्डा	क्यारेट	५०००		

स्रोत: कैलारी गा.पा तथा साविक गाविसको प्रोफाइल २०७३

४.१२ जग्गाको किसिम अनुसारको विवरण

बडा नं.	जग्गाको किसिम(विधामा)		जम्मा क्षेत्रफल
	नम्बरी	ऐलानी	
१.	८०९	१३४	९४३
२.	१२३४.०९	१०२.६३	१३३६.७२
३.	५१३	५२.१२	५६५.१२
४.	४९३.४५	४५	४५८.४५
५.	१७४१.५७	२९३.७८	२०३५.३५
६.	९९१	१७४.०४	११६५.०४
७.	१७५३.३२	२९३.८२	२०४७.९७
८.	२४८.३५	१७३.८५	१२२२.२

बडा नं.	जग्गाको किसिम(बिघामा)		जम्मा क्षेत्रफल
	नम्बरी	ऐलानी	
९.	९५७	१२८	१०८५
जम्मा	८६६०.७८	२१९७.२४	१०८५८.०२

स्रोत: मालपोत कार्यालय, कैलाली २०७३

४.१३ औद्योगिक तथा व्यापार, व्यवसाय सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विभिन्न व्यवसायहरूको संख्यात्मक विवरण अनुसार सबैभन्दा बढी टेलर्सको संख्या ११९ रहेको छ । सबै व्यवसायको संख्यात्मक विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	व्यापार, व्यवसायको नाम	जम्मा संख्या
१	दुर्घ व्यवसायी	३
२	टेलर्स	११९
३	सुनचाँदी व्यवसायी	२
४	भाडा व्यवसायी	४
५	होटल व्यवसायी	५६
६	फेन्सी व्यवसायी	३३
७	किलिनिक तथा औषधी व्यवसायी	४३
८	तरकारी तथा फलफुल व्यवसायी	८
९	इलेक्ट्रोनिक व्यवसायी	१९
१०	माछामासु पालन व्यवसायी	२२
११	हेयर तथा सौन्दर्यव्यवसायी	५
१२	आर्ट व्यवसायी	२
१३	बांगुर पालन	३
१४	बोर्डिङ स्कुल	७
१५	ठेक्का पट्टा	२२
१६	जुत्ता पसल	३
१७	फोटो स्टुडिया	९
१८	फर्निचर	११
१९	किराना पसल	५९
२०	अटो वर्कसप	४
२१	राइसमिल	११
२२	घडी, रेडियो टिभी. मर्मत	८
२३	पेट्रोल पम्म	३
२४	चस्मा पसल	३
२५	खाजाघर तथा चिया पसल	२९

सि.नं.	व्यापार, व्यवसायको नाम	जम्मा संख्या
२६	ट्युसन सेन्टर	१
२७	मदिरा व्यवसाय	९
२८	नृत्य प्रशिक्षण केन्द्र	१
२९	कम्प्युटर प्रशिक्षण केन्द्र	३
३०	सिसा पसल	२
३१	पुस्तक पसल	५
३२	मनि ट्रान्सफर	२
३३	सहकारी	३४
३४	बैंक	१
३५	छापाखाना	१
३६	भेटनरी	६

स्रोत: कैलारी गा.पा. २०७४

४.१४ पर्यटकीय स्थलहरुको विवरण(धार्मिक/ऐतिहासिक/पुरातात्त्विक)

यस गाउँपालिका भित्रका कूल १२ वटा पर्यटकीय स्थलहरुमा करिव २०० जना पर्यटक आउने गरेको देखिन्छ। यसको महत्व र पर्यटन आगमन सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	पर्यटकीय स्थलहरुको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्व	दैनिक औसतमा आउने पर्यटकहरुको संख्या	कैफियत
१.	बन देवी मन्दिर	१	पुजाआजा तथा भाकल दिने चलन र मागेको पुरा हुने जनविश्वास तथा भनभोज स्थल	३० जना	
२.	लठ्ठहवा ताल	१ २ २	प्राकृतिक सौन्दर्य तथा भनभोज स्थल	१० जना	
३.	बसन्ता जैविक मार्ग	१, २, ५, ७ र ८	बच्य जन्तु तथा संरक्षित बन जडगलको अवलोकन गर्न पाइने	५० जना	
४.	करमदेव मन्दिर	२	पुजाआजा तथा भनभोज स्थल	१० जना	
५.	नैनी ताल	२	दृष्यावलोकन तथा बनभोज	७ जना	
६.	कोइलहवा ताल र मन्दिर	९	दृष्यावलोकन तथा बनभोज	१० जना	
७.	अपरम्पार मन्दिर	६	पुजाआजा	१२ जना	
८.	रौरा बाबा मन्दिर	९	पुजाआजा	१० जना	
९.	बनकट्टा नर्सरी	६	दृष्यावलोकन तथा बनभोज	१६ जना	

क्र.सं.	पर्यटकीय स्थलहरुको नाम	वडा नं.	स्थलको महत्व	दैनिक औसतमा आउने पर्यटकहरुको संख्या	कैफियत
१०.	जोगीनिया ताल	९	दृष्यावलोकन तथा बनभोज	९ जना	
११.	दुबरी ताल	८	दृष्यावलोकन तथा बनभोज	१२ जना	
१२.	सुनहरा ताल	५	दृष्यावलोकन	१० जना	

स्रोत: स्थानिय वासिन्दा तथा सरोकारवालासँगको छलफल, २०७४

४.१५ आवास माथिको स्वामित्वको आधारमा घरपरिवारको बसोबासको अवस्था

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र निजि घरमा नै बसोबास गर्ने घरपरिवार संख्या ९९.२४ प्रतिशत रहेको छ, भने ०.४० प्रतिशत मात्र भाडामा बसोबास गर्ने गरेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण	परिवार संख्या	प्रतिशत
१.	निजि	७७४३	९९.२४
२.	भाडामा	३१	०.४०
३.	संस्थागत	५	०.०७
४	अन्य	२३	०.२९
	जम्मा	७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

४.१६ व्यापारिक केन्द्रको विवरण

कैलारी गाउँपालिकामा ६ वटा व्यापारिक केन्द्रहरु रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि.नं.	व्यापारिक केन्द्रहरुको नाम	मुख्य व्यापारिक बस्तुहरु	कैफियत
१	हसुलिया बजार	दैनिक उपभोग्य सामाग्रीहरु	
२	पवेरा मण्डी		
३	मोहनी बजार		
४	गादरिया		
५	कैलारी चौक		
६	बसौटी चौक		

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

४.१७ बैंक तथा बित्तियसंस्था

यस क्षेत्रमा वित्तिय सेवा प्रवाह गर्ने प्रयोजनका लागि ४२ वटा सहकारी र एउटा कृषि विकास बैंक रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	सहकारी संस्थाको संख्या	फाइनाइन्स	विकास बैंक
१	३४	नभएको	१ (कृषि विकास बैंक)

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

४.१९. सहकारी सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा कूल ३४ वटा सहकारीहरु रहेका छन् । यस्ता सहकारीहरुको नाम र ठेगाना तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	सहकारीको नाम	साबिक ठेगाना	हालको ठेगाना	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
१	सहकारी संस्था लि.	गदरीया	कैलारी गाउँपालिका-९	राजाराम महतो	९७४९०२५१५३, ९८०४६७२२९९, ९८४८५४०८९३	
२	संघारी बहु.स.सं लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	अमिता देवी चौधरी		निष्क्रिय
३	पारदर्शी महिला विकास स. स. लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	गिता देवी चौधरी	९७४९०२५१५३, ९८०४६७२२९९, ९८४८५४०८९३	
४	चेतनशिल महिला विकास बहु.स.सं लि.	पवेरा ५	कैलारी गाउँपालिका-५	हिरा चौधरी	९८११६८८२४३	
६	समिक्षा महिला विकास बहु.स.सं लि.	रतनपुर २	कैलारी गाउँपालिका-७	कलावती देवी चौधरी	९७४९०१७५०, ९८१५६९०१७८	
७	जनसेवा कृषक बहु.स.सं लि.	बसौटी ६	कैलारी गाउँपालिका-२	मनिराज शर्मा	९८४८६९०१७०	
८	बसन्ता बहु.स.सं लि.	हसुलिया २	कैलारी गाउँपालिका-३	राजसमझ चौधरी	९८०४६६१९९५, ९८४८६९४२४५	
९	थारु शिल्पकला केन्द्र स.सं लि.	गदरीया ४	कैलारी गाउँपालिका-९	वेलमोती चौधरी	९८४८५२४६५३	
१०	सौन्दर्य वातावरण संरक्षण स.सं लि	उदासीपुर ६	कैलारी गाउँपालिका-८	प्रमानन्द महतो	९७४९०७७५२१	
११	नवसृजना बचत तथा ऋण स.सं लि.	पवेरा ३	कैलारी गाउँपालिका-५	विष्णु प्रसाद चौधरी	९८४८६९०८०, ९८४८४५२९३६	
१२	पिडित प्रगतिशील बचत तथा ऋण स.सं लि.	गदरीया ४	कैलारी गाउँपालिका-९	बुधराम चौधरी	९८१५६०५८९५	
१३	जनवातावरण बचत तथा ऋण स.सं लि.	गदरीया १	कैलारी गाउँपालिका-६	राधादेवी चौधरी	९७४९०२८२६४	
१४	उन्नती महिला बचत तथा ऋण स.सं लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	सरस्वती बखरिया	९७४९०४९९२०	
१५	जनचेतना बचत तथा ऋण स.सं लि.	बसौटी ५	कैलारी गाउँपालिका-२	हिरा देवी चौधरी	९८६६४४४५५३८	
१६	लावा जिवन महिला बचत तथा ऋण स.सं लि.	गदरीया ४	कैलारी गाउँपालिका-९	मेनिका देवी चौधरी	९८१५६८२६७३, ९८१२६१०००९	
१७	कालिका कृषि स.सं.लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	शिवराज शर्मा	९७५९००१८३२, ९८४८५२७०६७	
१८	अंखुवा कृषि स.सं.लि.	उदासीपुर ६	कैलारी गाउँपालिका-८	खेमराज चौधरी	९७४९९८२२९	
१९	बागेश्वरी कृषि तथा लघु उद्यम स.सं.लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	श्याम मल्ल	९७४९०१३२९८, ९८०४५७३२३६	
२०	प्रगतीशिल मुक्त कमलरी कृषि स.सं.लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	गितादेवी चौधरी	९८११६९४५३९/ ९८१४६५१३१८	

क्र.सं.	सहकारीको नाम	साबिक ठेगाना	हालको ठेगाना	अध्यक्षको नाम	सम्पर्क नं.	कैफियत
२१	परिश्रम कृषि स.सं.लि.	गदरिया ९	कैलारी गाउँपालिका-९	रामसुन्दर चौधरी	९८१५४६१३७० / ९७४९०२५१२४	
२२	रोशनी कृषि स.सं.लि.	उदासीपुर ६	कैलारी गाउँपालिका-८	सुबन्नी चौधरी	९८१४६१८२७५ / ९८००६६७०८०	
२३	मुक्ति महिला कृषि स.सं.लि.	हसुलिया १	कैलारी गाउँपालिका-४	सुघरीदेवी चौधरी	९८१२६९३४४५ / ९८१४६३३४७८	
२४	वनदेवी कृषि स.सं.लि.	हसुलिया ९	कैलारी गाउँपालिका-१	इच्छा चौधरी	९७४९०३०९९० / ९८११६५८५३५ / ९८११६२५४९५	
२५	कर्मतारा कृषि स.सं.लि.	पबेरा ६	कैलारी गाउँपालिका-५	सनस कुमारी चौधरी	९८४८६२६५००	
२६	सम्झना कृषि स.सं.लि.	बसौटी ४	कैलारी गाउँपालिका-२	खुसीराम चौधरी	९८४८५२७२७९ / ९८१५६९६५१५	
२७	सुनहरा कृषि स.सं.लि.	पबेरा ३	कैलारी गाउँपालिका-५	वलीराम डगौरा	९७४९६५५७७६	
२८	हरियाली सामुदायिक कृषि स.सं.लि.	रतनपुर ५	कैलारी गाउँपालिका-७	लेखराम चौधरी	९८१४६४२९९० / ९८२५६२९६८६	
२९	गडतोला मसानी कृषि स.सं.लि.	गदरिया ८	कैलारी गाउँपालिका-९	पदम ब. बम	९७५९०४३८१०	
३०	सुशेली महिला जागरण कृषि स.सं.लि.	बसौटी ५	कैलारी गाउँपालिका-२	अनामिका चौधरी	९८४८५४४३३२	
३१	श्रमशिल महिला कृषि स.सं.लि.	उदासीपुर ८	कैलारी गाउँपालिका-८	सिता चौधरी	९८०४६२८०५५ / ९८१२६५२७०९ / ९८१२६३९५१६	
३२	विपद न्युनीकरण खाद्यान्न	उदासीपुर ६	कैलारी गाउँपालिका-८	हर्क ब. बोहरा	९८४८४५४६९७ / ९८४८४७३०८३	
३३	कोइलहुवा कोइलही ग्रा.वि.स.सं.लि.	गदरिया ४	कैलारी गाउँपालिका-९	वसन्त चौधरी	९७४९०१८०३१ / ९७४९००१२३९	
३४	रौराबाबा ग्रा.वि.स.सं.लि.	गदरिया ४	कैलारी गाउँपालिका-९	खेमराज चौधरी	९७४९०१७९१२	

स्रोत: सहकारी संघ कैलाली, २०७३

४.१९. गरिबीको दर

यस क्षेत्रमा गरिबी औषत ३७.८५ रहेको देखिन्छ। वडागत रूपमा हेर्दा सबैभन्दा बढि वडा नं. ८ मा ३९.९७ र सबैभन्दा कम ३२.३४ वडा नं. ५ मा रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वडा नं.	गरिबी दर (प्रतिशत)	कैफियत
१	३९.४९	
२	३९.५१	
३	३८.५१	
४	३९.५१	
५	३२.३४	
६	३५.९४	

वडा नं.	गरिबी दर (प्रतिशत)	कैफियत
७	३९.५२	
८	३९.९७	
९	३५.९४	
औषत	३७.८५	

स्रोत: जिल्ला वस्तुगत विवरण, कैलाली, २०७२

४.२०. खनिज तथा खानी सम्बन्धी विवरण

खानी जन्य वस्तुका रूपमा यस गाउँपालिकामा घुराह, लिङ्मा कट्टनी र मोहना नदिबाट बालुला भिकिले गरिएको छ। वडागत रूपमा यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

नदिको नाम	ओगटेका वडाहरु	कैफियत
घुराह	६, ४, ९	
लिङ्मा कट्टनी	१, २, ५, ७, ८	
मोहना	३, ४, ५, ७	

स्रोत: कैलारी गापा, २०७४

परिच्छेद ५: सामाजिक अवस्था

यस परिच्छेदमा शिक्षा, स्वास्थ्य, कला, संस्कृति, लक्षित वर्ग, लैगिकता, खानेपानी, सरसफाई जस्ता सामाजिक विषयहरूमा देहाय बमोजिमका शिर्षकहरूमा प्रस्तुत गरिएको छ।

५.१ शैक्षिक संस्थाको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा आधारभूत तह (प्रावि र निमावि) र मावि तह(मावि र उमावि) का शैक्षिक संस्थाहरुको संख्या ६१ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

विवरण	सरकारी	सामुदायिक	निजी बिद्यालय	कुल
प्रा.वि.		३०	११	४१
नि.मा.वि.		११		११
मा.वि.		४		४
उ.मा.वि.		५		५
क्याम्पस				
बेद विद्यालय				
मदरसा				
अन्य	प्राविधिक शिक्षालय			
	सीप विकास तालिम केन्द्र			
	बाल विकास केन्द्र			४८

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय, २०७४

५.२ पाँच वर्ष भन्दा माथिकाको साक्षरताको आधारमा जनसंख्याको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रको साक्षरताको स्थिति हेर्दा कुल ६२.६६ प्रतिशत साक्षर रहेका छन्। लैगिंकताका आधारमा यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

लिंगका आधारमा साक्षरताको स्थिति					
लिंग	५ वर्ष माथिको जनसंख्या	पढन लेख्न सक्ने जनसंख्या	पढन सक्ने जनसंख्या	पढन लेख्न नसक्ने जनसंख्या	साक्षरता दर
पुरुष	२१५७८	१५४४९	३९९	५७२८	७१.५९
महिला	२२६७१	१२२७८	३९३	९८९८	५४.१६
जम्मा	४४२४९	२७७२७	७९२	१५६२६	६२.६६

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.३ बिद्यालयमा अध्ययन गरीरहेका तहगत छात्र छात्राहरुको विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न तहमा अध्ययन गर्ने छात्र तथा छात्राको कुल संख्या ३४३२ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तह	सरकारी बिद्यालय			नीजि बिद्यालय			कुल जम्मा
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
प्रा.वि	३१३८	३६१०	६७४८	१७८५	१६४७	३४३२	
नि.मा.वि.	१२९०	१३२६	२६१६				
मा.वि.	९९३	१०९७	२०९०				

तह	सरकारी विद्यालय			नीजि विद्यालय			कुल जम्मा
	छात्र	छात्रा	जम्मा	छात्र	छात्रा	जम्मा	
जम्मा	५४२१	६०३३	११४५४	१७८५	१६४७	३४३२	

स्रोत: सम्बन्धीत विद्यालयको अभिलेख २०७४

५.४ पाँच वर्ष र सो भन्दा माथिको शैक्षिक अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विभिन्न तहको शैक्षिक अवस्था रहेको छ। सुरुवाती अवस्था देखि स्नातकोत्तर अध्ययन गरेका जनशक्तिको विवरण देहाय वमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

लिंग	जम्मा	शैक्षिकस्तर अनुसारको जनसंख्याको अवस्था										
		सुरुवाती	प्रा.बि.	नि.मा.बि.	मा.बि.	एस.एल.सि	प्रबिणता	स्नातक	स्नातकोत्तर	अन्य	अनौपचारिक	
जम्मा	३१९२१	१६३०	१३१०१	३९९०	४८३७	१९२४	७८७	१३५	३०	२१	१४३१	६५
पुरुष	१७७८४	९०२	७९८८	४४६५	२७४५	११३६	५०९	११३	२३	१४	६४७	४२
महिला	१४१३७	७२८	५९१३	३५२५	२०९२	७८८	२७८	२२	७	७	७५४	२३

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.५ विद्यालय भर्ना नभएका तथा विद्यालय छाडेका वालवालिकाहरूको विवरण

यस क्षेत्रमा विद्यालय उमेरका विद्यालय भर्ना नभएका वालवालिका संख्या २७३९ र विद्यालय छाडेका वालवालिका संख्या १३११ रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय वमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

लिंग	भर्ना नभएकाको संख्या	विद्यालय छाडेका संख्या
छात्र	११७०	५१०
छात्रा	१५६९	८०९
जम्मा	२७३९	१३११

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.६ कुल साक्षरता दरमा महिलाको हिस्सा

कैलारी गाउँपालिकामा महिलाको साक्षरता दर जनगणना २०५८ र २०६८ मा क्रमशः ४१ र ५४.९६ प्रतिशत रहेको देखिन्छ। यसको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

विवरण	गणना वर्ष	
	२०५८	२०६८
कुल साक्षरता दर	५६.३४	६२.६६
पुरुष साक्षरता दर	६४.०	७१.५९
महिला साक्षरता दर	४१.०	५४.९६

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.७ वडा अनुसार साक्षरता प्रतिशत

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विभिन्न वडाहरुमा महिला, पुरुष, दलित, जनजाति र अन्य को साक्षरताको स्थिति हेर्दा अन्य जाति (ब्राम्हण क्षेत्री)मा सबै भन्दा बढि र दलितमा सबैभन्दा न्यून रहेको देखिन्छ । जातजातिअनुसार वडागत रूपमा यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	साक्षरता दर	
	औषतमा	५९.७०
१	महिला	५१.६१
	पुरुष	६८.२३
	दलित	०.८९
	जनजाती	७६.९८
	अन्य जाती	२०.१३
	औषतमा	५६.६७
२	महिला	४७.९६
	पुरुष	६६.२६
	दलित	६.२
	जनजाती	७०.३३
	अन्य जाती	२३.६७
	औषतमा	५८.७०
३	महिला	५१.६१
	पुरुष	६७.२३
	दलित	०.८९
	जनजाती	७६.९८
	अन्य जाती	२०.१३
	औषतमा	६०.७०
४	महिला	५१.६१
	पुरुष	६८.२३
	दलित	०.८९
	जनजाती	७६.९८
	अन्य जाती	२०.१३
	औषतमा	६४.७६
५	महिला	५५.६०
	पुरुष	७४.७३
	दलित	०.०३
	जनजाती	९९.२२
	अन्य जाती	०.७६
	औषतमा	६४.९९
६	महिला	५७.७७
	पुरुष	७२.४८
	दलित	०.०२
	औषतमा	५९.६८

बडा नं.	साक्षरता दर	
७	जनजाती	८१.७७
	अन्य जाती	१८.२२
	औषतमा	६७.१९
	महिला	५७.०८
	पुरुष	७७.१८
	दलित	४.५७
	जनजाती	८७.३३
	अन्य जाती	८.६७
८	औषतमा	६५.१५
	महिला	५६.३०
	पुरुष	७४.७१
	दलित	३.८
	जनजाती	८०.३२
	अन्य जाती	१६.६०
९	औषतमा	५९.७०
	महिला	५१.६१
	पुरुष	६६.२३
	दलित	४.८९
	जनजाती	७५.९८
	अन्य जाती	२०.१३

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

५.८ वाल विकास केन्द्रको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका वाल विकास केन्द्रहरुको कूल संख्या ४९ रहेको छ भने जस्मा कुल १०२९ जना वालवालिकाले वाल विकासको अनुभव लिइ रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वाल विकास केन्द्रको संख्या	अनुभव लिने वालवालिका		जम्मा
	बालक	बालिका	
४९	४८२	५४७	१०२९

स्रोत: सम्बन्धीत वाल विकास केन्द्रको अभिलेख, २०७४

५.९ विशेष शिक्षा तर्फ स्रोत कक्षामा अध्ययनरत छात्र/छात्रा को विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा विशेष शिक्षा कक्षा संचालन हुने कुनैपनि शैक्षिक संस्था नरहेको देखियो।

सि.नं.	स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयको नाम	अपांग बालबालिकाको कक्षागत विवरण										जम्मा	
		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५			
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		
	स्रोत कक्षा यस कैलारी गाउँपालिकाको कुनैपनि विद्यालयमा नरहेको देखियो	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन		
		छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन	छैन		

सि.नं.	स्रोत कक्षा रहेको विद्यालयको नाम	अपांग बालबालिकाको कक्षागत विवरण										जम्मा	
		कक्षा १		कक्षा २		कक्षा ३		कक्षा ४		कक्षा ५			
		छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा	छात्र	छात्रा		
	जम्मा												

स्रोत: जिल्ला शिक्षा कार्यालय कैलाली

५.१० विद्यालयमा शौचालयको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका विद्यालयमा रहेको शौचालयको अवस्था सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमका तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

जम्मा विद्यालय संख्या	शौचालयको किसिम				
	सामान्य सबैले प्रयोग गर्ने किसिमको	शिक्षक शिक्षिकाका लागि भिन्नदै भएको	छात्रछात्राका लागि भिन्नदै भएको	अपांगका लागि भिन्नदै भएको	शौचालय नभएको
४९	४९	९८	९२	०	०

स्रोत: सम्बन्धीत विद्यालय, २०७४

५.११ तहगत शिक्षक विवरण

कैलारी गाउँपालिकामा रहेका विद्यालयहरुमा रहेका शिक्षकहरुको संख्या कुल २९५ रहेको छ। दरवन्दीको प्रकार र तह अनुसार महिला र पूरुष शिक्षकहरुको विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

तह	स्वीकृत दरबन्दीमा कार्यरत				राहत दरबन्दीमा कार्यरत				नीजि स्रोतमा			कुल जम्मा			
	स्थायी		अस्थायी												
	म.	पू.	म.	पू.	म.	पू.	म.	पू.	जम्मा	म.	पू.	जम्मा	म.	पू.	जम्मा
प्रा.वि.	७	१०	६	१३	१३	१६	२४	३१	५५	५०	७०	१२०			
नि.मा.वि.	६	१८	९	८	७	७	४	३२	३६	२६	६५	९१			
मा.वि.	५	१५	४	६	६	१९	८	२१	२९	२३	६१	८४			

स्रोत: सम्बन्धीत विद्यालयको अभिलेख २०७४

५.१२ शिक्षक तथा कक्षा कोठाको पर्याप्तता

यस क्षेत्रका कुल ४९ विद्यालयहरुमा जम्मा १२०४५ विद्यार्थी र २९५ जना शिक्षक रहेका छन्। जहाँ विद्यार्थी शिक्षक अनुपाल ४० छ भने विद्यार्थी कक्षा कोठा अनुपात १० रहेका देखिन्छ। यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा उल्लेख गरिएको छ।

क्र.सं	विद्यालयको संख्या	विद्यार्थी संख्या	शिक्षक संख्या	विद्यार्थी शिक्षक अनुपात	विद्यार्थी कक्षा कोठा अनुपात
१	४९	१२०४५	२९५	४० जना	१०

स्रोत: सम्बन्धीत विद्यालयको अभिलेख २०७४

५.१३ विद्यमान स्वास्थ्य सेवाहरु

कलौरी गाउँपालिकामा रहेका विभिन्न तहका र प्रकृतिका स्वास्थ्य सेवा प्रवाह गर्ने स्वास्थ्य संस्थाहरुको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	स्वास्थ्य सेवा	संख्या	बेड संख्या
१	जिल्ला जन स्वास्थ्य कार्यालय	छैन	छैन
२	सरकारी अस्पताल	छैन	छैन
३	प्रसुती गृह	६	
४	बाल अस्पताल	छैन	छैन
५	आर्युवेद अस्पताल	१	
६	प्रक्रितिक चिकित्सा	छैन	छैन
७	स्वास्थ्य चौकी	२	
८	उप स्वास्थ्य चौकी	३	
९	प्राथमिक स्वास्थ्य केन्द्र	१	
१०	निजि अस्पताल	छैन	छैन
११	फार्मेसी	६	
१२	चिकित्सक संख्या	४६	
१३	क्लिनिक	४३	
१४	वर्थिड सेन्टर	६	
१५	स्वास्थ्य संस्थामा प्रसुती गराउने प्रतिशत	१००	
१६	दक्ष स्वास्थ्य कर्मी बाट सुतकेरी गराउने प्रतिशत	१००	
१७	सुडेनी बाट सुतकेरी गराउने प्रतिशत	०	
१८	भिसिट केन्द्र संख्या	६	
१९	महिला स्वयम सेविका संख्या	१०९	
२०	टिबि उपचार केन्द्र	६	
२१	परिवार नियोजनका ५ विधि र ३ विधिको सेवा उपलब्ध स्वास्थ्य संख्या	६	
२२	गर्भवती जाँच पहिलो पटक सम्मको प्रतिशत	१००	
२३	गर्भवती जाँच चौथो पटक सम्मको प्रतिशत	१००	
	सुतकेरी पश्चात जाँच गराउन आउने प्रतिशत	१००	

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.१४ औषत आयु सम्बन्धी विवरण

जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालयको विवरण अनुसार यस क्षेत्रका वासिन्दाको औसत आयु ६० वर्ष रहेको मध्ये महिलाको ५६ वर्ष र पुरुष ६० वर्ष रहेको देखिन्छ ।

५.१५ खोप सेवाको विवरण

यस क्षेत्रमा रहेको खोप सम्बन्धी विवरण हेर्दा हरेका खोपमा हाल ९७ प्रतिशत भन्दा माथिको खोप लिने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विगत तीन वर्षको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	विवरण	आ.ब. ०७०/७१	आ.ब. ०७१/७२	आ.ब. ०७२/७३
		प्रतिशत	प्रतिशत	प्रतिशत
१	बि.सि.जि.	९७	९९	९८.२७

क्र.सं.	विवरण	आ.ब. ०७०/७१	आ.ब. ०७१/७२	आ.ब. ०७२/७३
		प्रतिशत	प्रतिशत	प्रतिशत
२	डि.पि.टि.	९४	९६	९७
३	हेपाटाईटिस बि	९२	९४	९९
४	दादुरो	९७	९९	९८.२७
५	पोलीया	१००	१००	१००
६	टि.टि.	१००	१००	१००

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.१६ खोप सेवा छोड्ने बालबालिकाको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा पूर्ण खोप सेवाबाट विमुख बालबालिका र खोपको किसिम सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	विवरण	आ.ब. ०७०/७१	आ.ब. ०७१/७२	आ.ब. ०७२/७३
		प्रतिशत	प्रतिशत	प्रतिशत
१	बि. सि.जि, दादुरा	३	१	१.७३
२	डि.पि.टि.हेपाटाईटिस बि/एच.आई.भि. १ र डि.पि.टि.हेपाटाईटिस बि/एच.आई.भि. ३	८	६	३
३	खोप नलगाएका बालबालिका	०	०	०

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.१७ विगत ३ वर्षहरूको पोषणको अवस्था

गाउँपालिका भित्रको पाँच वर्षमूनिका बालबालिका र गर्भवती महिलाको स्वास्थ्य र पोषणको विगत ३ वर्षको अवस्थालाई तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सुचकांक	आ.ब. ०७०/७१	आ.ब. ०७१/७२	आ.ब. ०७२/७३
५ वर्ष भन्दा मुनीको बृद्धि अनुगमन (पटक)	४	४	४
गर्भवती महिलाका लागी आइरन चक्की वितरण (जना)	१०६	११४	१२४
गर्भवती महिलाले प्राप्त गरेको जुकाको औषधी(जना)	१०६	११४	१२४
सुत्केरी भएका महिलाहरूका लागी भिटामिन ए वितरण (जना)	१०६	११४	१२६
६ महिना देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको भिटामिन ए (जना)	१३६	१४३	१४२
१ देखि ५ वर्ष सम्मका बच्चाहरूलाई खुवाएको जुकाको औषधी (जना)	१३६	१४३	१४२

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.१८ कुपोषणको अवस्था

यस कैलारी गाउँपालिकामा कुपोषणको अवस्था हेर्दा शुन्य रहेको देखियो ।

लिंग	संख्या	कैफियत
बलक	नरहेको	
बलिका	नरहेको	
जम्मा		

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.१९ दीर्घ रोगको कारणले मृत्यु भएका बालबच्चा सम्बन्धी विवरण

यस कैलारी गाउँपालिकामा दीर्घ रोगको कारणले बालबालिकाहरूको मृत्यु नभएको देखिन्छ ।

रोगको नाम	बालिका	बालक	जम्मा
एच.आई.भि. /एड्स	नरहेको	नरहेको	
मलेरिया	नरहेको	नरहेको	
क्षयरोग	नरहेको	नरहेको	
मुटु सम्बन्धी	नरहेको	नरहेको	
मेनेन्जाइटीस	नरहेको	नरहेको	
कुपोषण	नरहेको	नरहेको	
अन्य			
जम्मा			

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.२० स्वास्थ्य सम्बन्धी सुचांक

गाउँपालिका क्षेत्रमा चर्पीमा पहुँच भएको जनसंख्या ९० देखि ९५ प्रतिशत रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सुचक	गाउँपालिका स्तरमा
शिशु मृत्युदर	सुचना उपलब्ध नभएको
कुपोषणको अवस्था	सुचना उपलब्ध नभएका
चर्पीमा पहुँच भएको जनसंख्या प्रतिशत	९०/९५

स्रोत: जिल्ला जनस्वास्थ्य कार्यालय, २०७४

५.२१ चर्पी प्रयोगको आधारमा घरपरिवारको विवरण

चर्पी प्रयोगको अवस्थालाई हेर्दा हाल सबै वडाहरु खुला दिशा मूक्त भएका छन् । तथापि २०६८ को तथ्यांकले ५६१२ घरपरिवारमा चर्पी नभएको देखाउँछ । चर्पिको प्रकार अनुसार यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	चर्पीको प्रकार	जनगणना २०६८	२०७४ अनुसार
१	चर्पी नभएको	५६१२	सबै वडाहरु खुल्ला
२	फलस भएको (सार्वजनीक ढल)	०	दिशा मुक्त क्षेत्र

क्र.सं.	चर्पीको प्रकार	जनगणना २०८८	२०७४ अनुसार
३	फलस भएको (सेफटी ट्यांक)	१५७८	घोषणा भईसकेको
४	साधारण	५५९	
५	उल्लेख नभएको	५३	
जम्मा		७८०२	

स्रोत: कैलारी गा.पा. २०७४

५.२२ खानेपानीको स्रोतको आधारमा घरपरिवार सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरपरिवारले उपभोग गर्ने खानेपानीका श्रोतहरु मध्ये सबै भन्दा बढी ७१५५ घरपरिवारले ट्युवेलको पानी उपयोग गर्दछन् । विभिन्न स्रोत अनुसार खानेपानी उपयोग गर्ने घरपरिवार सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	खानेपानीको स्रोतहरु	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	पाइप धारा	४९१	६.३०
२.	ट्युबेल / हेन्डपम्प	७१५५	९१.७२
३.	ठाकिएको इनार / कुवा	७	०.०८
४.	नढाकिएको इनार / कुवा	४	०.०५
५.	मुलको पानी	१५	०.२०
६.	खोला नदीको पानी	०	०
७.	अन्य	७८	०.९८
८.	उल्लेख नभएको	५२	०.६७
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०८८

५.२३ जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा एकल महिलाहरुको विवरण(आ.ब. २०७२/०७३)

यस गाउँपालिकामा जेष्ठ नागरिक, अपांगता भएका व्यक्ति तथा एकल महिला सम्बन्धी विवरण हेर्दा १७७३ जेष्ठ नागरिक, ९२ जेष्ठ दलित, ७७१ एकल महिला र २१३ अपांग रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी थप विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	जेष्ठ नागरिक ७० वर्ष भन्दा माथि		
	महिला	८५९	
	पुरुष	८१४	
	जम्मा	१७७३	
२	जेष्ठ दलित		
	महिला	६०	
	पुरुष	३२	
	जम्मा	९२	
३	एकल महिला	७७	
४	लोपउन्मुख जाति	०	
५	पुर्ण अपांग		
	महिला	३८	
	पुरुष	४९	
	जम्मा	८७	

क्र.सं.	विवरण	संख्या	कैफियत
६	आसिंक अपांग		
	महिला	४६	
	पुरुष	८०	
	जम्मा	१२६	

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका वडा कार्यालयहरुको अभिलेख, २०७४

५.२४ बाल विवाह सम्बन्धी विवरण(१८ वर्ष मुनी)

गाउँपालिका क्षेत्रमा विगत वर्षमा जम्मा ७५ जनाको बाल विवाह भएको पाइन्छ । लैंगिकता अनुसार यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

लैंगिकता	संख्या
बालिका	५७
बालक	१८
जम्मा	७५

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका वडा कार्यालयहरुको अभिलेख, २०७४

५.२५ कामदारका रूपमा घरपरिवारबाट घरबाहिर गएका बालबालिकाहरुको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रबाट ३७१ जना बालबालिका बालश्रमिकको रूपमा घरपरिवार बाहिर गएको देखिन्छ । यस क्षेत्रका यस्ता बालबालिका सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

लिंग	संख्या
बालिका	६३
बालक	३०८
जम्मा	३७१

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका वडा कार्यालयहरुको अभिलेख, २०७४

५.२६ श्रमिक बालबालिकाको प्रकार

यस क्षेत्रबाट बालश्रमिकको रूपमा विभिन्न क्षेत्रमा काम गर्ने बालबालिका संख्या ४२९ जना रहेको छ । यस क्षेत्रका यस्ता बालबालिका सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	कामदारको विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु कामदार	७९	
२	होटल तथा रेष्टरेन्ट	२०	
३	उद्योग तथा व्यवसाय	२२३	
४	अन्य	१०७	
	जम्मा	४२९	

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका वडा कार्यालयहरुको अभिलेख, २०७४

५.२७ परिवार बिहिन बालबालिकाको अवस्था

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा परिवार विहिन बालबालिकाको संख्या १५ जना रहेको छ। यस क्षेत्रका यस्ता बालबालिका सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

विवरण	बालिका	बालक	जम्मा	कैफियत
पारिवारिक संरक्षण बिहिन बालबालिकाको कुल जन संख्या	१	१	२	
परिवारमा बयस्क व्यक्ति नभई बालबालिका मात्र भएको अवस्थामा रहेका बालबालिका	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
आफन्तको संरक्षणमा रहेका बालबालिका	९	६	१५	
संस्थागत संरक्षणमा रहेका बालबालिका	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
सडक बालबालिका	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
जेलमा रहेका बालबालिका	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
हिंसा, यातना पिडित	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
अलपत्र वा बेवारिसे अवस्थामा फेला परेको	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
बेचविखनमा परेका बालबालिका	नरहेको	नरहेको	नरहेको	

स्रोत: महिला तथा बालबालिका कार्यालय, २०७४

५.२८ जन्म दर्ता भएका बालबालिकाको संख्या

कैलारी गाउँपालिकामा आ.ब. २०७३/०७४ मा १९७ जना बालबालिकाको जन्म दर्ता भएको देखिन्छ। विगत वर्ष र यस वर्ष बालबालिकाको जन्म दर्ता सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

आ.ब.	कुल जन्म दर्ता संख्या			कैफियत
	बालिका	बालक	जम्मा	
अधिल्लो आ.ब. २०७२/०७३	२३९	२५६	४९५	
चालु आ.ब. २०७३/०७४	९८	९९	१९७	

स्रोत: कैलारी गा.पा. तथा बडा कार्यालयको अभिलेख, २०७४

५.२९ बाल क्लबहरूको विवरण

कैलारी गाउँपालिकामा कुल ९४ बाल क्लबहरूमा जम्मा २३५० जना सदस्यहरू रहेका छन्। यस सम्बन्धी थप विवरण सहित तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

बाल क्लबको कुल संख्या	बालिका सदस्य	बालक सदस्य	जम्मा
९४	१०५३	१२९७	२३५०

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका बडा कार्यालयहरूको अभिलेख, २०७४

५.३० बाल क्लबमा जातीगत सहभागिताको विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका वाल क्लबहरूमा रहेका दलित, जनजाति र अन्य समुदायका वालवालिका सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	वालक सदस्य संख्या			जम्मा	वालिका सदस्य संख्या			जम्मा
	दलित	जनजाती	अन्य		दलित	जनजाती	अन्य	
१	१४	९३५	३३०	१२९७	१३	७६०	२८०	१०५३

स्रोत: कैलारी गा.पा. तथा छलफल, २०७४

५.३१ स्वामित्वको प्रकारको आधारमा महिला घरमुली सम्बन्धी विवरण

महिलाको घरजग्गामा रहेको स्वामित्वको स्थिति हेर्दा यस गाउँपालिकामा घर जग्गा दुवैमा स्वामित्व भएका १९ प्रतिशत, जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका २४.२३ प्रतिशत र घर जग्गा दुवैमा स्वामित्व नभएका ५५.७ प्रतिशत घरपरिवार रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	स्वामित्वको विवरण	घर परिवार	प्रतिशत
१.	घर जग्गा दुवैमा स्वामित्व भएका	१४८२	१९
२.	जग्गामा मात्रै स्वामित्व भएका	१८९१	२४.२३
३.	घर जग्गा दुवैमा स्वामित्व नभएका	४३४५	५५.७०
४.	उल्लेख नभएका	८४	१.०७
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना, २०६८

५.३२ महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण

महिला हिंसा सम्बन्धी विवरण हेर्दा सबैभन्दा वढि बहु विवाह पिडित २६८ जना रहेका छन् । विभिन्न हिंसाहरूबाट पिडित महिला सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	विवरण	संख्या	कैफियत
१	घरेलु हिंसाबाट पिडित	६	
२	बहु विवाह पिडित	२६८	
३	बेचबिखनमा परेको	०	
४	श्रीमानबाट पिडित/पिटिएको	९	
५	झन्दबाट पिडित	८४	
६	सामाजीक कुरीति पिडित	०	
७	अन्य	नरहेको	
जम्मा		३६७	

स्रोत: महिला तथा वाल वालिका कार्यालय, २०७४

५. ३३ खेल मैदान सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका खेल मैदानको अवस्था हेर्दा वडा नं. २ मा २ वटा र वडा नं. ६ मा १ वटा रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	अनुमानित क्षेत्रफल	स्थान वडा नं.	उपयोग	कैफियत
१	२ विघा	२	खेलकुद मैदान	
२	२ विघा	६	खेलकुद मैदान	
३	२ विघा	२	खेलकुद मैदान	
४	३ विघा	६	खेलकुद मैदान	

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

५. ३४ सार्वजनीक सौचालय सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा वडा नं. ५ को पवेरा मण्डीमा मात्र एउटा सार्वजनिक शौचालय रहेको देखिन्छ ।

५. ३५ धार्मिक स्थलको विवरण

गाउँपालिका भित्र रहेका विभिन्न धर्मालम्बीहरुका धार्मिक स्थल मध्ये १४ वटा मन्दिर, एउटा गुम्बा र ४ वटा चर्च रहको देखिन्छ, यस सम्बन्धी विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	मन्दिर संख्या	मस्जिद संख्या	गुम्बा संख्या	चर्च संख्या	अन्य
१	१४	०	१	४	३

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

५. ३६ स्थानिय चाडपर्ब तथा जात्रा र मेलाहरुको विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्रमा प्रचलनमा रहेका स्थानिय चाडपर्ब तथा जात्रा र मेलाहरुको विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	चाडपर्ब	जात्रा	मेलाहरुको नाम	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाती
१.	दशै तिहार			असोज, कात्तिक		ब्राह्मण, क्षेत्री,
२.	माघी		बनदेवी(बेनौली मेला), बसौटी करमदेव मेला	माघ		थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
३.	तीज, गौरा			साउन, भदौ		थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
४.	कृष्ण जन्माष्टमी,			भदौ, असोज		थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
५.	अतवारी			भदौ, असोज		थारु
६.	गुरही(नाग पंचमी)			साउन, भदौ		थारु, ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
७.	होली			फागुन, चैत्र		थारु, राना थारु, कठरीया ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी

क्र.सं.	चाडपर्व	जात्रा	मेलाहरुको नाम	मनाइने महिना	तिथि	मनाउने जातजाती
						जनजाती, दलित आदी
८.	पुस १५			पुस		थारु, राना थारु, कठरीया ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
९.	शिवरात्री, राम नवमी, चैते दशै		बसन्ता शिव मेला	फागुन, चैत्र		थारु, राना थारु, कठरीया ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
१०.	रक्षा बन्धन			साउन, भदौ		थारु, राना थारु, कठरीया ब्राह्मण, क्षेत्री, आदिवासी जनजाती, दलित आदी
११.	भजहर, धुरीया पुजा					थारु, राना थारु, कठरीया
१२.	क्रिसमस डे					क्रिष्णयन धर्मावलम्बी

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

परिच्छेद ६: भौतिक अवस्था

यस परिच्छेदमा गाउँपालिका भित्रको आवास, भवन, यातायात, सडक, संचार, भौतिक पूर्वाधारको अवस्थाको वारेमा विवरण प्रस्तुत गरिएको छ।

६.१ छानाको प्रकारका आधारमा घरधुरी संख्या

गाउँपालिका क्षेत्रमा रहेका घरहरुलाई छानाको प्रकारका आधारमा हेर्दा सबै भन्दा उच्च संख्यामा टायल वा ढुंगाले छाएका घरहरु ७१.२८ प्रतिशत रहेको छन् भने सबै भन्दा न्यून संख्यामा काठले छाएका घरहरु ०.६७ प्रतिशत रहेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं.	घरको प्रकार	संख्या	प्रतिशत
१	फुस तथा खरले छाएको	८३०	१०.६४
२	जस्ताले छाएको	१०६८	१३.६९
३	टायल तथा ढुंगाले छाएको	५५६२	७१.२८
४	आर सी सी	२०३	२.६१
५	काठले छाएको	५२	०.६७
६	माटोले छाएको	०	०
७	अन्य	९	०.११
८	नखुलेको	७८	१
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०८८

६.२ खाना पकाउने इन्धनको प्रयोगको आधारमा घरपरिवार विवरण

कैलारी गाउँपालिकामा सबै भन्दा बढि दर ९९ प्रतिशत परिवारले दाउरालाई खाना पकाउने मुख्य इन्धनको रूपमा उपयोग गर्ने गर्दछन् । यस बाहेका अन्य इन्धनको उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	इन्धनको प्रकार	घरपरिवारको संख्या	प्रतिशत
१.	दाउरा	६५५३	८३.९९
२.	मटितेल	८२	१.०५
३.	एलापि र्याँस	१७	०.२२
४.	गुइठा	४७	०.६०
५.	गोवरर्याँस	१०४७	१३.४२
६.	विजुली	०	०
७.	अन्य	४	०.०५
८.	उल्लेख नभएको	५२	०.६७
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना, २०८८

६.३ बत्तिको लागि इन्धन प्रयोगको आधारमा घर परिवारको विवरण

यस क्षेत्रमा वत्तीको लागि उपयोग गरिने इन्धनको रूपमा विजुली, मटितेल, बायोर्याँस, सोलार लगायतका स्रोतहरु रहेका छन् । जस मध्ये सबै भन्दा बढि घरपरिवारले सोलार उपयोग गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	बत्तिको प्रकार	घरपरिवार संख्या	प्रतिशत
१.	विजुली	१४४४	१८.५१
२.	मटितेल	३२३०	४१.३९
३.	बायोर्याँस	१९	०.२४
४.	सोलार	२९०७	३७.२६
५.	अन्य	१५०	१.९२
६.	उल्लेख नभएको	५२	०.६८
जम्मा		७८०२	१००

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०८८

६.४ उपलब्ध सेवा सुविधाको आधारमा घर परिवारको विवरण

यस गाउँपालिकामा उपलब्ध सेवा सुविधा हेर्दा ३४५८ घरधुरीमा रेडियो, १२५८ घरपरिवारमा टेलिभिजन, ६८४६ घरपरिवारमा साइकल जस्ता सुविधाको उपयोग गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	उपलब्ध सुविधा	घरधुरी संख्या
१	रेडियो	३४५८
२	टेलिभिजन	१२५८
३	केवल टेलिभिजन	६८४६

क्र.सं.	उपलब्ध सुविधा	घरधुरी संख्या
४	कम्प्युटर	३५
५	इन्टरनेट	५
६	टेलिफोन	१२१
७	मोबाइल	५३२९
८	मोटर	१५
९	मोटर साइकल	३६९
१०	साइकल	६८४६
११	अन्य यातायात साधन	४५६
१२	रेफिजेरेटर	१६
१३	नखुलेको	११७
१४	कुनै सुविधा नपुगेको	५३३
१५	कम्तिमा एउटा सुविधा	७५३०

स्रोत: केन्द्रिय तथ्यांक विभाग राष्ट्रिय जनगणना २०६८

६.५ सडक संजालको विद्यमान अवस्था

यस क्षेत्रमा सडक संजालको अवस्था हेर्दा देखिन्छ । हुलाकी सडक, सहायक राजमार्ग, पक्की, ग्रामेल र कच्ची जस्ता सडकहरु रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	सडकको वर्गिकरण	लम्बाई कि.मी.	सडकको औषत चौडाई मि.	सडकसेवा पुगेका बडाहरु
१	हुलाकी सडक	३०	१२	१,३,४,५,७
२	सहायक राजमार्ग	६०	१२	१-९
३	पक्की तथा कालो पत्रे	१५	१२	१,३,४,५,७
४	ग्रामेल सडक	१५६	१०	सबै बडाहरु
५	कच्ची तथा मौसमी सडक	३००	९	सबै बडाहरु
६	मुल बाटो	४८	१२	१,३,४,५,७
७	सिँठी तथा खुडकिला	नरहेको	नरहेको	नरहेको
	जम्मा	६०९	११.१६	

स्रोत: कैलारी गा.पा., २०७४

६.६ बस यातायात रुट सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र संचालन हुने सवारी यातायात रुट हसुलिया धनगढी र हसुलिया मसुरीया गरि २ वटा रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

बस चल्ने सुरु स्थान	बस पुग्ने अन्तिम स्थान	दैनिक संचालन हुने सवारस साधन संख्या	बस स्टप संख्या	कैफियत
हसुलिया	धनगढी	४	७	
हसुलिया	मसुरीया	४	८	
जम्मा		८	१५	

स्रोत: कैलारी गा.पा., २०७४

६.७ विद्यमान सवारी साधनको विवरण

यस क्षेत्रमा वस, मोटरसाइकल, कार जिप जस्ता सवारी साधानहरु गरि ६०५ वटा रहेका छन् । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	सवारी साधनको प्रकार	संख्या	अवस्था		कैफियत
			१० वर्ष सम्म पुरानो	१० वर्ष भन्दा बढी पुरानो	
१	नीज(टेक्टर, बाईक बस, कार जिप)	५९५	५४६	४९	
२	सरकारी स्वामित्वका	८	८		
३	सार्वजनीक/ एम्बुलेन्स	३	३		
४	कुटनैतीक	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
५	गै.स.स.	नरहेको	नरहेको	नरहेको	
६					
	जम्मा	६०५	५५७	४९	

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

६.८ विद्यमान सतह ढलको अवस्था

यस क्षेत्रमा विद्यमान ढलकोलागि स्थिती हेर्दा सबै किसिमको गरि कूल ७६८ मिटर रहेको देखिन्छ । जस मध्ये सबै भन्दा बढि ह्युम पाइप ६१२ रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सतह ढलको प्रकार	मिटर
ह्युम पाइप	६१२
पक्की स्ल्याप ढाकीएको	१३७
पक्की स्ल्याप नढाकीएको	१९
जम्मा	७६८

स्रोत: कैलारी गा.पा. तथा साविक गाविस प्रोफाइल, २०७३

६.९ बसपार्क सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र हसुलिया बजारमा मात्र एउटा बसपार्क रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

बसपार्कको नाम	ठेगाना	यातायात संचालन हुने स्थानहरु
हसुलिया बसपार्क	वडा नं. ३, हसुलिया बजार	धनगढी

स्रोत: कैलारी गा.पा., २०७४

६.१० विद्युतीकरणको अवस्था

विद्युतीकरणको अवस्था हेर्दा कूल २१७ जडान भएको लाइन संख्या रहेको छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	विवरण	परिमाण (संख्या)

१	ग्राहस्थ लाइन संख्या	नरहेको
२	औद्योगिक लाइन संख्या	नरहेको
३	व्यापारिक संख्या	२१०
४	मन्दिरमा विपरित संख्या	नरहेको
५	खानेपानी	२
६	सडक बत्ती	नरहेको
७	अस्थायी बत्ती	नरहेको
८	सिंचाई	७
	जम्मा लाइन संख्या	२१७

स्रोत: कैलारी गा. पा २०७४

६.११ दुर संचार सम्बन्धी विवरण

उपलब्ध संचार सुविधाको स्थिति हेर्दा एडिएसएल, मोबाइल टावर, मोबाइल फोन सेवा विद्यमान रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि.नं.	संचार सेवाको किसिम	परिमाण	कैफियत
१	PSTN टेलिफोन लाइन	नरहेको	
२	ए.डी.एस.एल. सेवा	४	
३	इन्टरनेट तथा जी.पि.आर. एस सेवा	४८९९	सबै स्थानमा उपलब्ध रहेको
४	मोबाइल टावर जी एस एम	५	
५	मोबाइल टावर स्कार्ड	५	
६	जी एस एम. पोष्टपेड मोबाइल	४८९	सबै स्थानमा उपलब्ध रहेको
७	जी एस एम प्रिपेड मोबाइल	४८९९९	
८	स्कार्ड पोष्टपेड मोबाइल	४९३	सबै स्थानमा उपलब्ध रहेको
९	स्कार्ड प्रपेड मोबाइल	७४१	

स्रोत: कैलारी गा. पा २०७४

६.१२ खोलुंगे पुल, पुल पुलेसा सम्बन्धी विवरण

यस स्थानमा रहेका खोलुंगे पुलहरुमा सुर्मी नाला र कटैनी खोलामा निर्माणाधिन रूपमा दुई वटा रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

खोलाको नाम	दाँया किनारा रहेको स्थान	बाँया किनारा रहेको स्थान	निर्मित साल	सहयोगी निकाय
सुर्मी नाला	हसुलिया	हसुलिया	निर्माणाधिन	नेपाल सरकार
कटैनी खोला	पबेरा	रतनपुर	निर्माणाधिन	नेपाल सरकार
जम्मा				

स्रोत: कैलारी गा. पा २०७४

६.१३ सामुदायिक भवन को विवरण

यस गाउँपालिकामा १२ वटा सामुदायिक भवनहरु रहेका छन्। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

सि.नं.	सामुदायिक भवन संख्या	हालको उपयोग
१	१२	सामुहिक बैठक

स्रोत: कैलारी गा.पा २०७४

६.१४ सार्वजनीक पाटीपौवा र चौतारा सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा २७ वटा चौताराहरुको संख्या रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	चौतारा संख्या	कैफियत
१	२	
२	४	
३	२	
४	४	
५	३	
६	३	
७	२	
८	४	
९	३	

सूचना प्राप्त नभएकोले वडा कार्यालयले भर्नुपर्ने

६.१५ गाउँपालिका कार्यालय देखि प्रत्येक वडा केन्द्र सम्मको दुरी

गाउँपालिका कार्यालय सम्म विभिन्न वडाबाट रहको औषत दुरी सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	गाउँपालिका कार्यालय रहेको स्थान	वडा कार्यालय सम्मको औषत दुरी
१	हसुलिया	१ कि.मि.
२	हसुलिया	३ कि.मि.
३	हसुलिया	१ कि.मि.
४	हसुलिया	१ कि.मि.
५	हसुलिया	२ कि.मि.
६	हसुलिया	६ कि. मि.
७	हसुलिया	४ कि.मि.
८	हसुलिया	८ कि.मि.
९	हसुलिया	६ कि.मि.

स्रोत: कैलारी गा.पा तथा साविक गाविसको प्रोफाइल २०७३

६.१६ गाउँपालिकाको टाढाको बस्तीबाट सम्बन्धीत गाउँपालिका केन्द्र सम्म पुग्न लाग्ने औषत समय

गाउँपालिका कार्यालय सम्म विभिन्न वडाबाट आइपुग्न लाग्ने औषत समय १ घण्टा सम्मको रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

वडा नं.	पुग्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्तगरी फर्कन लाग्ने समय
१	३० मिनेट	२ घण्टा
२	१ घण्टा	२ घण्टा
३	१ घण्टा	२ घण्टा
४	१ घण्टा	२ घण्टा
५	१ घण्टा	२ घण्टा

वडा नं.	पुग्न लाग्ने समय	सेवा प्राप्तगरी फर्कन लाग्ने समय
६	१ घण्टा	२ घण्टा
७	१:३० घण्टा	३ घण्टा
८	१ घण्टा	२ घण्टा
९	१ घण्टा	२ घण्टा

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

६.१७ विमानस्थल सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिकामा विमान स्थल तथा हेलिप्याड नरहेको देखियो ।

विमान स्थाल तथा हेलिप्याडको नाम	ठेगाना	यातायात संचालन हुने स्थानहरु
नभएको		

परिच्छेद ७:

वन, वातावरण तथा विपद्

यस परिच्छेदमा वन क्षेत्र, वातावरणिय अवस्था र विपद् तथा यसको व्यवस्थापन सम्बन्धी शिर्षकहरूमा विवरणहरूलाई प्रस्तुत गरिएको छ।

७.१ वन क्षेत्र सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र सामुदायिक वन मात्र रहेको देखिन्छ। कूल ८० वटा सामुदायिक बनले ३८८०.९९ हेक्टर ओगटेको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

वनको प्रकार	संख्या	क्षेत्रफल (हे.)	प्रतिशत	कैफियत
सामुदायिक वन	८०	३८८०.९९	१००	
कबुलियत वन	छैन			
धार्मिक वन	छैन			
सरकारी संरक्षित वन	छैन			
अन्य	छैन			
जम्मा	८०	३८८०.९९	१००	

स्रोत: जिल्ला वन कार्यालय, कैलाली, २०७४

७.२ सामुदायिक वन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका भित्र रहेका ८० सामुदायिक वन उपभोक्ता समितिमा कूल ९६७७ घरधुरीमा ६४३८२ जनसंख्या लाभान्वित भएको देखिन्छ। अन्य गाउँपालिका भित्रका घरधुरी समेत समावेस हुने र एउटै घरधुरी पनि एकभन्दा सावउसको सदस्य हुने गरेकोले जनसंख्या र घरधुरी उच्च देखिन गएको छ। सामुदायिक वनको नक्शाहरू अनसूची २ मा राखिएको छ। यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ।

क्र.सं	सबउसको नाम	साविक गाविस	हालको वडा नं.	क्षेत्रफल (हे.)	उपभोक्ता घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या
१	लोटहवा	रतनपुर	७	८९.४	१९२	१८४८
२	गौरी	रतनपुर	७	२५.२	२१८	२१०९
३	संगम सखी	रतनपुर	७	४.३७	२४२	२१७९
४	बसन्ती	रतनपुर	७	३७.७	५१	४१७
५	शिव	रतनपुर	७	१९.८४	३५	३०४
६	बसन्ता	रतनपुर	७	४८.४६	५२	३६५
७	सुइती	रतनपुर	७	३३.४७	३८	३८२
८	नारायणी	रतनपुर	७	९.३६	२५	१५७
९	लम्की ताल	रतनपुर	७	२५.५३	५७	३७२
१०	मोहना	रतनपुर	७	२५.७७	५६	४९७
११	सरस्वती	रतनपुर	७	३३.७७	६९	४९४

क्र.सं	सबउसको नाम	साविक गाविस	हालको वडा नं.	क्षेत्रफल (हे.)	उपभोक्ता घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या
१२	शिव	रतनपुर	७	७.१३	३३	२०७
१३	शिवशक्ति	रतनपुर	७	३३.५७	७३	४३०
१४	साहारा	रतनपुर	७	११.३	४६	३०१
१५	खोरहवा	रतनपुर	७	१४.९६	३४	२३५
१६	अमृत महिला	हसुलिया ४	३	३५.३	२२	१८१
१७	विसनपुर	हसुलिया ८	१	२.६	३४	२७७
१८	धनबेलिया	हसुलिया ५	३	१८.१	२९	२४७
१९	मोहना	हसुलिया ५	३	१४.७	९९	७०२
२०	भाग्यशाली आमा	हसुलिया ४	३	१४.३५	२१	२०७
२१	सुन्धरा	हसुलिया ४	३	१.५२	५८	४०५
२२	हरियाली आमा	हसुलिया १	४	७.७३	८०	५८५
२३	मिलन	हसुलिया १	४	३८.५२	२५०	१६६८
२४	सुन्दर	हसुलिया ४	३	१.५२	५८	४०५
२५	जिवन	हसुलिया १	४	४.८४	७१	५१९
२६	धनसरुवा महिला	हसुलिया १	४	६.९८	३३	२१७
२७	मोहीनी	हसुलिया १	४	४.३१	२९	१८३
२८	मुक्त महिला	हसुलिया १	४	२.३	५६	२४९
२९	सूजना महिला	हसुलिया १	४	६.३	६०	६१२
३०	कोशेली	हसुलिया १	४	५.१	५४	४१५
३१	भितरिया	हसुलिया १	४	१०.३५	८६	६७८
३२	कापिला जनजागरण	हसुलिया २	३	०.९२	१७	१२६
३३	शिव	हसुलिया ५	३	१३.९४	७१	४७८
३४	लालबाबु भुस्किहवा	हसुलिया ८	१	१२.७९	८५	६३९
३५	नमुना महिला	हसुलिया ६	३	६.३	६०	६१२
३६	कालीमाई	हसुलिया १	४	२.०३	८६	६७८
३७	चौफेरी भुस्किहवा ताल	हसुलिया २,८ र ९	१ ८ ९	३३.७	३३६	२४७७
३८	शिव	हसुलिया २	३	१०.४९	८१	५८०
३९	कमलपोखरी	हसुलिया ६	३	८९.११	१४४	१२००
४०	सयपत्री	हसुलिया ८	१	७९.९३	८६	७३२
४१	दलित	हसुलिया ८	१	३४.८३	९०	६१२

कैलारी गाउँपालिकाको बस्तुगत विवरण

क्र.सं	सबउसको नाम	साविक गाविस	हालको वडा नं.	क्षेत्रफल (हे.)	उपभोक्ता घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या
४२	एकता प्रगति	हसुलिया १	४	६८.५९	२५०	१४४७
४३	जनसेवा	हसुलिया ३	१	६५.६६	१२७	८८६
४४	जमनेहटा	हसुलिया ८	१	५४.८	११४	८२०
४५	बागेश्वरी	हसुलिया ९	१	८१.७	१६१	१०९८
४६	सुनहरा	पवेरा	५	४.९४	५६	५७६
४७	विष्णु	पवेरा	५	१४.०८	२७	२५४
४८	शिव	पवेरा	५	१.८	१२१	९०६
४९	पवेरा	पवेरा	५	१९५.२६	१०७०	५९५७
५०	मितेरी	पवेरा	५	११.७२	१००	७३१
५१	सयपत्री	गदरिया १	६	३.७	३८	२५७
५२	कञ्चन महिला	गदरिया १	६	२.११	३७	२५३
५३	सितलभारी	गदरिया १	६	७.८४	१०४	८५३
५४	खैरेनी डाँडा	गदरिया ३	६	२६.९२	३५	३०७
५५	वनदेवी	गदरिया ३	६	१९१.५९	५०	४००
५६	गणेश गौरी	गदरिया ६	६	१९८.५	२०८	१२८८
५७	शंकर	गदरिया १	६	५०.०८	८५	४२७
५८	कोपिला	गदरिया ९	९	३१.५५	४४	४१५
५९	मातृभूमि	गदरिया ३	६	९८.७३	२००	१३९१
६०	करमदेव	बसौटी ३	२	१३८.३१	१३०	९९९
६१	गौरी गणेश	बसौटी ४, ९	२	१७२.५	३५०	२०२९
६२	आमा समूह	बसौटी ८	२	१२.५	६०	४२९
६३	कोइलाहा	गदरिया ९	९	४४.९५	९०	४७४
६४	सालमाछा	गदरिया २	६	१२८.७३	२६०	१२९६
६५	बाँसधारी	गदरिया २	६	४८.६३	८४	३१०
६६	पतियाफाँटा	गदरिया ८	९	८०.४५	१९१	७४६
६७	कन्द्रिफाँटा	गदरिया ४	९	५३	१३७	७७८
६८	बेलदंगा	गदरिया ४	९	३४.०५	८८	४९८
६९	जुनेली	गदरिया ५	९	४६.०८	११७	७३४
७०	सिताकुवा	बसौटी ७	८	७३.६३	१३१	८९४
७१	सालधारी	बसौटी ६	२	३४.०५	७०	५५४
७२	मटैया डाडा	गदरिया ४	९	३९.३५	१७२	६६९

क्र.सं	सबउसको नाम	साबिक गाविस	हालको वडा नं.	क्षेत्रफल (हे.)	उपभोक्ता घरधुरी	लाभान्वित जनसंख्या
७३	बेलपाटी	उदासीपुर ९	८	८२.४५	१०५	६०७
७४	कालिका	उदासीपुर ७	८	८८.२	१७२	९८९
७५	दुवरी ताल	उदासीपुर ७	८	८२.५७	१७०	९६५
७६	बरपिपल	उदासीपुर ९	८	५८.४५	१२२	५३८
७७	समाज सुधार	गदरिया ८	९	८५.९२	१७१	१०२५
७८	कोइलही ताल	गदरिया ८	९	१६८.९३	२१३	१४३२
७९	पञ्चवटी	उदासीपुर ८, ९ र ५	८	३१४.९२	६५०	३९८५
८०	भवानी	गदरिया ८	९	१०५.३६	५०	२०४
जम्मा				३८८०.९९	९६७७	६४३२२

स्रोत: जिल्ला बन कार्यालय, कैलाली, २०७४

७.३ फोहरमैला व्यवस्थापन

गाउँपालिका क्षेत्रमा फोहरमैला व्यवस्थापनको अवस्था हेर्दा ८२.६ प्रतिशत घरपरिवारले मलको रूपमा प्रयोग गर्ने गरेको १७.३२ प्रतिशत घरपरिवारले आफ्नै कम्पाउन्डमा व्यवस्थापन गर्ने गरेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

पारिवारिक विवरण	नदी वा खोल्सामा	सडकमा	फोहर थुपार्ने ठाँज, कन्टेनर	घरमा नै लिन आउँछ	आफ्नै कम्पाउन्डमा	कम्पोष्ट मल बनाईन्छ	थाहा छैन
परिवार संख्या	छैन	छैन	छैन	छैन	१३४९	६४४९	४
प्रतिशत					१७.३२	८२.६६	०.०५४

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

७.४ ताल तलैया तथा प्रकृतिक पोखरीहरुको नाम

गाउँपालिका क्षेत्रमा ताल तलैया तथा प्रकृतिक पोखरीहरुको विवरण देहायको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	नाम	साबिक गाविस	हालको वडा नं.	कैफियत
१	लठहवाताल	हसुलिया ७, बसौटी २	कैलारी गाउँपालिका १ र २	
२	जम्नेहा ताल	हसुलिया ७	कैलारी गाउँपालिका १	
३	भुस्कैया ताल	हसुलिया ८	कैलारी गाउँपालिका १	
४	लौकहि ताल	हसुलिया ८	कैलारी गाउँपालिका १	
५	झुब्रीताल	उदासीपसर ७	कैलारी गाउँपालिका ८	
६	प्रतापुर ताल	उदासीपसर ९	कैलारी गाउँपालिका ८	
७	कोइलही ताल	गदरिया ८	कैलारी गाउँपालिका ९	

सि.नं.	नाम	साबिक गाबिस	हालको वडा नं.	कैफियत
८	कोइलहवा ताल	गदरिया ८	कैलारी गाउँपालिका ९	
९	जोगिनिया ताल	गदरिया ९	कैलारी गाउँपालिका ९	
१०	पुरैना ताल(कमल पोखरी)	हसुलिया ६	कैलारी गाउँपालिका ३	
११	नरदहुवा ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
१२	लठहवा ताल	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१३	अम्लिहवा ताल	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१४	नैनी ताल	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१५	ठेडप्रहवा ताल,	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१६	खरेटी ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	
१७	भट्ठी ताल,	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१८	हुरहवा ताल,	बसौटी	कैलारी गाउँपालिका २	
१९	सुनहरा ताल,	पबेरा	कैलारी गाउँपालिका ५	
२०	गुलरहवा ताल	पबेरा	कैलारी गाउँपालिका ५	
२१	सडकपुर ताल,	पबेरा	कैलारी गाउँपालिका ५	
२२	रखौनी ताल,	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
२३	अमहवा ताल,	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
२४	सानो भगाहर ताल,	पबेरा	कैलारी गाउँपालिका ५	
२५	गोठुवा ताल	पबेरा	कैलारी गाउँपालिका ५	
२६	बसन्ता ताल,	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
२७	छटकपुर ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
२८	खैरहवा ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
२९	लेटकुटवा ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३०	भगाहर ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३१	सुइटी ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३२	पकथलिया ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३३	करलुहुवा ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३४	डोडरैया ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३५	सीडगुवा ताल	रतनपुर	कैलारी गाउँपालिका ७	
३६	सितलझाडी ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ९	
३७	कटरी ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	
३८	कहलिया ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	
३९	नरडबुवा ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	
४०	नथुनिया ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	
४१	सुखलिया ताल	गदरिया	कैलारी गाउँपालिका ६	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

७.५ प्रकोपबाट भएको क्षतिको विवरण

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विगत वर्षमा भएको प्राकृतिक प्रकोपका रूपमा बाढी र नदी कटान मुल रूपमा रहेका छन् । यस सम्बन्धी क्षतिको विवरण तलको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

प्रकोपको किसिम	क्षतिको विवरण	भएको अनुमानीत क्षती	मानविय क्षती
बाढी	घर जग्गा बाली	५० लाख	नभएको
पहिरो	नभएको		नभएको
आगजनी	नभएको		नभएको
महामारी	नभएको		नभएको
हावाहुरी	नभएको		नभएको
चट्याड	नभएको		नभएको
नदी कटान	जग्गा कटान	१ करोड	नभएको
खडेरी	नभएको		नभएको
शितलहर	नभएको		नभएको
भुकम्प	नभएको		नभएको
अन्य	नभएको		नभएको

स्रोत: कैलारी गा.पा तथा नेपाल रेडक्रस सोसाइटी, २०७३

७.६ विपद् व्यवस्थापन पुर्व तयारी

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र विपद् व्यवस्थापनका लागि विपद् व्यवस्थापन समिति बनेको देखिन्छ । त्यसैगरि सुरक्षित स्थान तोकीएको छ भने विपद् व्यवस्थापन पुर्व तयारी योजना बनेको छ । गाउँपालिका भित्र विपद् व्यवस्थापन कोष समेत रहेको छ ।

७.७ आपतकालिन यातायात साधन सम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र भित्र आपतकालिन सेवाका लागि एउटा एम्बुलेन्स र नगर प्रहरी भ्यान रहेको देखिन्छ ।

७.८ खुला क्षेत्र

गाउँपालिका क्षेत्र भित्र ५ स्थानमा विपद्को स्थितिमा उपयोग हुन सक्ने खुला क्षेत्रहरु रहेको छ । यस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	मुख्य बजार	केन्द्रबाट दुरी	कैफियत
१	हसुलिया बजार	१०० मिटर	
२	पवेरा मण्डी	३ कि.मी.	
३	मोहनी बजार	१६ कि.मी.	
४	कैलारी चौक	३ कि.मी	
	उजलीसेमर चौक	३ कि.मी	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

परिच्छेद द:

सुशासन, संस्थागत स्थिति तथा क्षमता विकास

यस परिच्छेदमा गाउँपालिकाको संगठनात्मक अवस्था, सेवा प्रवाह, संस्थागत गतिविधि, कृयासिल संघसंस्था र क्षमता विकास जस्ता विषयमा विवरण प्रस्तुत गरिएको छ ।

द.१ गाउँपालिकाको संरचनात्मक स्वरूप

वर्तमान संविधानमा उल्लेख भए अनुसार गाउँपालिकाको गाउँसभा, गाउँ कार्यपालिका, न्यायीक समिती र बडा समिति गरि चारवटा संरचना रहेका छन् । यस गाउँपालिकाको यी संरचना सम्बन्धी विवरण अनुसुची ३ मा राखिएको छ । त्यसै गरि गाउँपालिकामा रहेका कर्मचारीहरुको विवरण अनुसुची ४ मा राखिएको छ ।

द.२ सरकारी/सार्वजनीक जग्गाको विवरण

यस कैलारी गाउँपालिकामा रहेको सरकारी जग्गा को विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

क्र.सं.	जग्गा रहेको स्थान	जग्गाको स्थिति	
		क्षेत्रफल (कट्टा)	स्वामित्व
१	कैलारी गा.पा. द पृथ्वीपुर	२ कट्टा	बडा कार्यालय
२	कैलारी गा.पा. द पृथ्वीपुर	१० कट्टा	स्वास्थ्य चौकी
३	कैलारी गा.पा. ५ पबेरा	१० कट्टा	बडा कार्यालय
४	कैलारी गा.पा. १ हसुलिया बजार	२० कट्टा	बडा कार्यालय, कृषि कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी
५	कैलारी गा.पा. ६ मसुरिया	८ कट्टा	बडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी
६	कैलारी गा.पा. २ उजलिसेमर	११ कट्टा	बडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी
७	कैलारी गा.पा. ७ रतनपुर	१९ कट्टा	बडा कार्यालय, स्वास्थ्य चौकी

द.३ जनचेतना मुलक तालिम प्राप्त गरेका जनसंख्या विवरण

यस गाउँपालिकामा रहेका जनचेतनामूलक तालिम प्राप्त गरेका पुरुष तथा महिलाहरु कूल २२५०६ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी विस्तृत विवरण देहाय बमोजिमको तालिकामा प्रस्तुत गरिएको छ ।

सि.नं.	तालिमको विवरण	लिंग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
१	बचत तथा ऋण	४८७०	३६९०	५२३०	
२	संस्थागत नेतृत्व	३६०	३६९	७२९	
३	लैगिक समविकास	११३	२७४	३८७	
४	स्वास्थ्य	६८७	४७०	११५७	
५	परिवार नियोजन	५६१२	३२०१	८८१३	
६	खानेपानी सरसफाई	३२१०	१०३७	४२४७	
७	बन व्यवस्थापन	३००	७२०	१०२०	

सि.नं.	तालिमको विवरण	लिंग		जम्मा	कैफियत
		महिला	पुरुष		
८	फोहरमैला व्यवस्थापन		६९	६९	
९	सिप विकास	२३६	६१८	८५४	
१०	अन्य				
	जम्मा			२२५०६	

स्रोत: कैलारी गापा २०७४

८.४ बार्षिक कार्यक्रम बाट लक्षित कार्यक्रम तर्फ भएको विनियोजित तथा खर्चको अवस्था

गाउँपालिकामा बार्षिक कार्यक्रम बाट लक्षित कार्यक्रम तर्फ भएको विनियोजित तथा खर्चको अवस्था देहाय बमोजिम रहेको देखिन्छ ।

आर्थिक वर्ष	लक्षित कार्यक्रम	बिनियोजित रकम प्रतिशत	खर्च प्रतिशत
२०७३/७४	महिला - महिला क्षमता विकास तालिम - सिलाई कटाई तालिम - कठाई तालिम - मुढा बनाउने तालिम बालबालिका - बालबालिका क्षमता विकास - बालमैत्री स्थानिय शासन तालिम - सामाग्री वितरण - अतिरिक्त क्रियाकलाप दलित जनजाती वा सिमान्तकृत - तरकारी खेती तालिम - बडघर भलमन्सा तालिम - सिप विकास तालिम अन्य	१०	१०
	जम्मा	३५	३५

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका २०७४

८.५ आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ को पञ्जिकरणको विवरण

गाउँपालिकामा गत आवको पञ्जिकरण सम्बन्धी सम्पुर्ण विवरण हेर्दा कुल ५६९३ मध्ये सबै भन्दा बढी जन्म दर्ता १७१७ रहेको देखिन्छ । यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	विवरण	२०७२/०७३	जम्मा दर्ता संख्या	महिला	पुरुष
१	जन्म दर्ता	१७१७	१७१७	८२६	८९१
१.१	५ वर्ष सम्मका	५६०	५६०	२६७	२९३
१.२	५ वर्ष देखि १८ वर्ष सम्मका बालबालिका	६८३	६८३	३४३	४०
१.३	१८ वर्ष सम्मका बालबालिका	४६४	४६४	२८९	१८५
२.	मृत्यु दर्ता	३२१	३२१	१७०	१५१
३.	सम्बन्ध विच्छेद	छैन	छैन	छैन	छैन

क्र.सं.	विवरण	२०७२/०७३	जम्मा दर्ता संख्या	महिला	पुरुष
४	बसाई सराई	२२०	२२०	७३८	७९९
५.	विवाह दर्ता	८६४	८६४	४३२	४३२
५.१	१८ वर्ष भन्दा कम उमेर	३७०	३७०	१८५	१८५
५.२	१८ वर्ष भन्दा बढी उमेर	४९४	४९४	२४७	२४७
	जम्मा	५६९३	५६९३	३४९७	३२२३

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका का वडा कार्यालयहरुको अभिलेख २०७४

८.६ आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण

गाउँपालिकामा आर्थिक वर्ष २०७२/०७३ मा भएको नागरिकता तथा अन्य सिफारिसहरुको विवरण हेर्दा नागरीकता सिफारिस संख्या १६२६ र नाता प्रमाणित २२६४ रहेको देखिन्छ। यस सम्बन्धी अन्य विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	विवरण	सिफारिस संख्या
१.	नागरिकता सिफारिस	१६२६
२.	नाता प्रमाणित	६३
३.	अन्य सिफारिस	२२६४
४.	नक्सापास	०

स्रोत: कैलारी गाउँपालिका का वडा कार्यालयहरुको अभिलेख २०७४

८.७ सरकारी तथा विषयगत कार्यालयसम्बन्धी विवरण

यस गाउँपालिका क्षेत्र रहेका गाउँपालिका तथा विषयगत कार्यालयको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

सि.नं.	कार्यालयको नाम	भवनको प्रकृति वटा		
		जम्मा	कच्ची	पक्की
१	कैलारी गाउँपालिका	७	१	६
२	पशु सेवा केन्द्र	२	छैन	२
३	कृषि सेवा केन्द्र	२	छैन	२
४	इलाका प्रहरी कार्यालय हसुलिया	३	१	२
५	सिमा सुरक्षा प्रहरी रामापुर	१	१	छैन

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

८.८ अचल सम्पति विवरण

गाउँपालिकाको अचल सम्पतिको विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ।

क्र.सं.	अचल सम्पति	इकाइ(वटा, बिगाह, कट्टा आदी)	स्वामीत्वमा रहेको	कैफियत
१	भवन	२३ वटा	कैलारी गाउँपालिका	
२	जमिन	८० कट्टा	कैलारी गाउँपालिका	
३	गाडी	छैन	कैलारी गाउँपालिका	
४	मोटर साईकल	८ वटा	कैलारी गाउँपालिका	

क्र.सं.	अचल सम्पति	इकाइ(वटा, बिगाह, कट्टा आदी)	स्वामीत्वमा रहेको	कैफियत
५	अन्य	८ वटा	कैलारी गाउँपालिका	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

८.९ राजनीतिक दल सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिकामा क्रियाशिल राजनीतिक दलहरु सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	राजनीतिक दलको नाम	कैफियत
१	नेपाली कांग्रेस	
२	ने.क.पा. एमाले	
३	माओबादी केन्द्र	
४	नयाँशक्ति पार्टी नेपाल	
५	मध्येशी जनअधिकार फोरम लोकतान्त्रीक	
६	रा.प्र.पा.	
७	जनमोर्चा	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

८.१० NGO तथा INGO सम्बन्धी विवरण

गाउँपालिका क्षेत्रमा क्रियाशिला गैसस तथा अगैसस सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

क्र.सं.	संस्थाको नाम	कार्यक्रमको क्षेत्र	वार्षिक बजेट रु. हजारमा
१	ग्रामिण विकास अनुसन्धान केन्द्र	कैलारी गाउँपालिका	५०००
२	याक नेपाल	वडा नं १, ३, ४, ६ र ९	५०००
३	हुराड्स	वडा नं. २	२५००
४	NCCSP/Lapa	वडा नं. ५ र ८	१४८००
५	नेपाल रेडक्रस	कैलारी गाउँपालिका	२०००
६	फाया नेपाल	कैलारी गाउँपालिका	२०००
७	NNSWA	वडा नं. १,२,३,४,६ र ९	५०००
८	एक्यूल एस सीएस	वडा नं. १,२,३,४,६ र ९	२०००
९	CCS	वडा नं. १,२,३,४ र ७	२५००
१०	नव जिवन सेवा संघ	वडा नं. २, ५, ६ र ९	२०००

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

८.११ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र गठन भएका टोल विकास संस्थाहरुको विवरण

क्र.सं.	टोल विकास संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	सदस्य संख्या	बचत रकम
१	नभएको				
२	नभएको				
३	नभएको				

क्र.सं.	टोल विकास संस्थाको नाम	ठेगाना	सम्पर्क नं.	सदस्य संख्या	बचत रकम
४	नभएको				
५	नभएको				
६	नभएको				
७	नभएको				

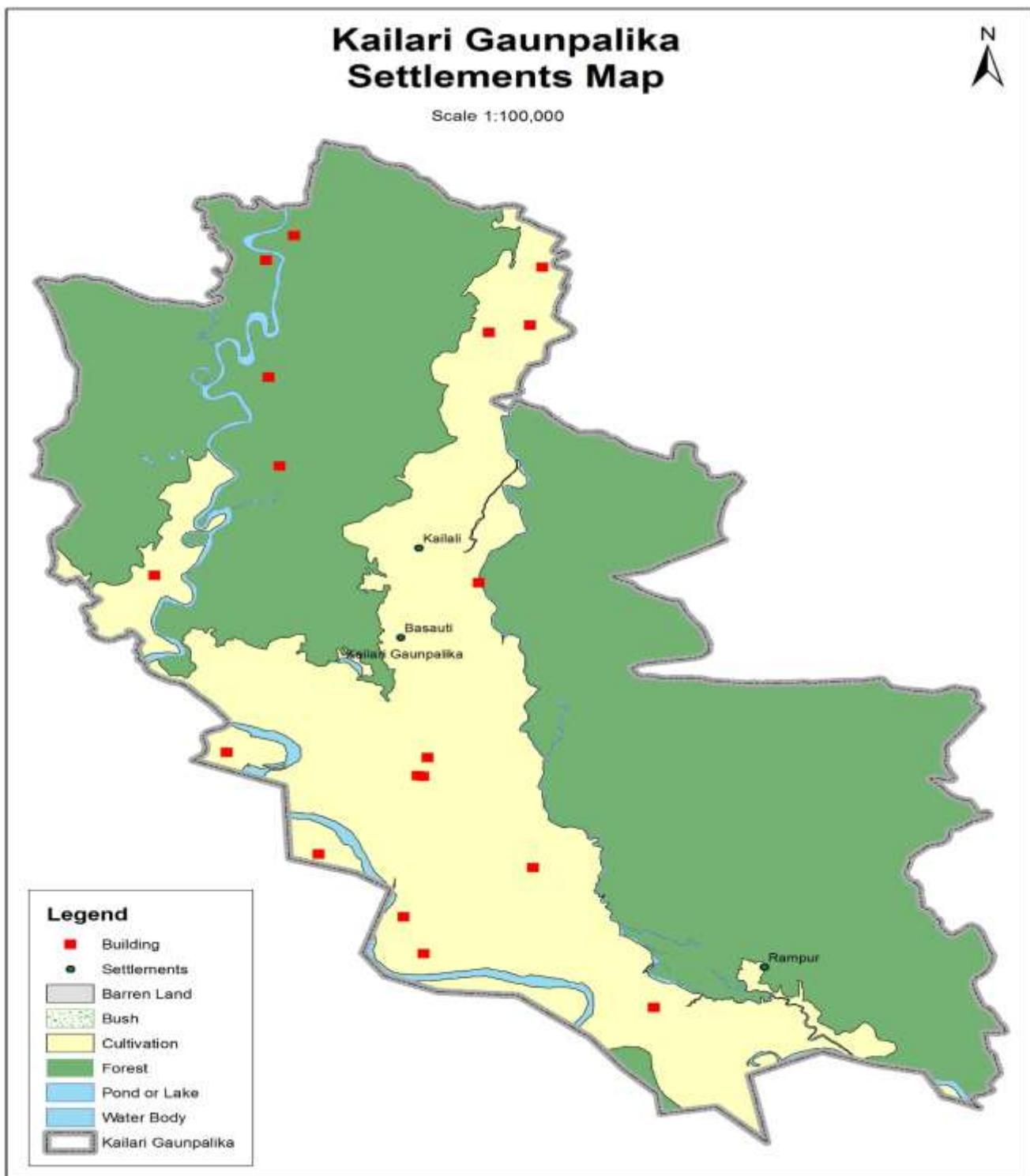
८.१२ गाउँपालिका क्षेत्र भित्र गठन भएका बजार व्यवस्थापन समिति

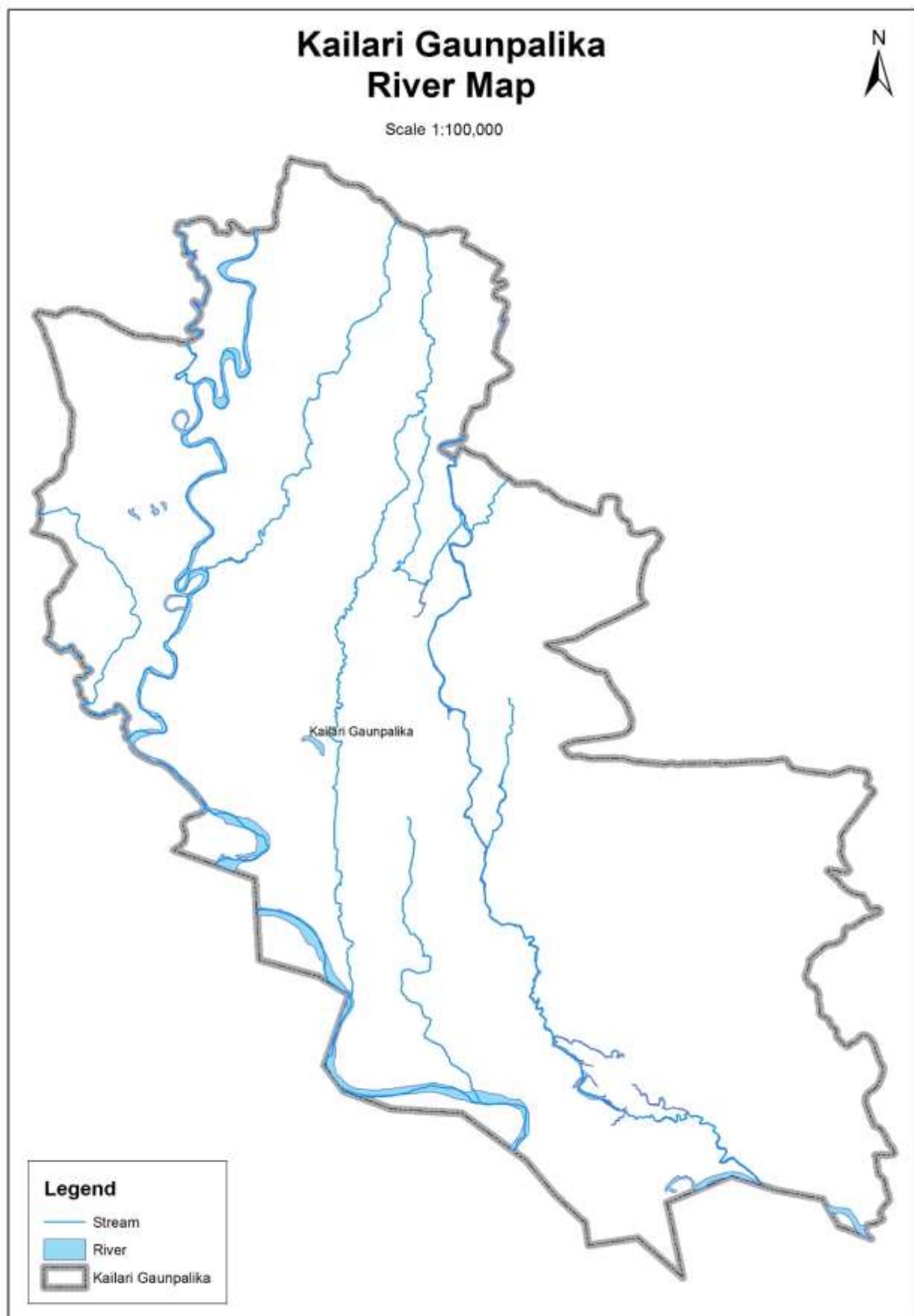
यस गाउँपालिका भित्र ४ वटा बजार व्यवस्थापन समिति रहेको छ । हसुलिया, पवेरामण्डी, मोहनी बजार र गदरिया मसुरीया बजारमा रहेका व्यवस्थापन समिति सम्बन्धी विवरण देहाय बमोजिम रहेको छ ।

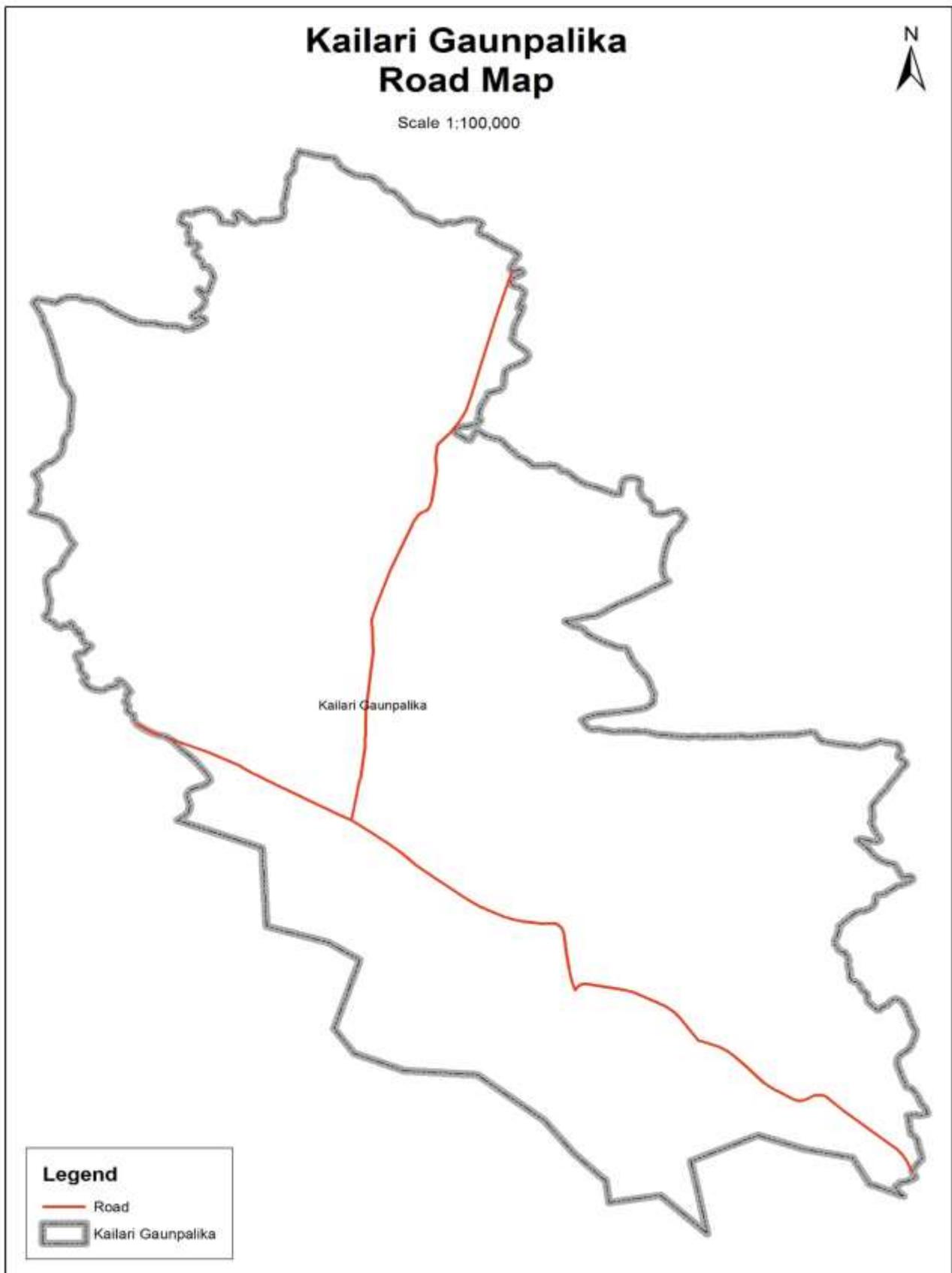
क्र.सं.	बजार व्यवस्थापन समितिको नाम	ठेगाना	कैफियत
१	हसुलिया बजार व्यवस्थापन समिति	कैलारी १	
२	पवेरामण्डी बजार व्यवस्थापन समिति	कैलारी ५	
३	मोहनी बजार व्यवस्थापन समिति	कैलारी ८	
४	गदरिया बजार व्यवस्थापन समिति	कैलारी ९	

स्रोत: कैलारी गा.पा, २०७४

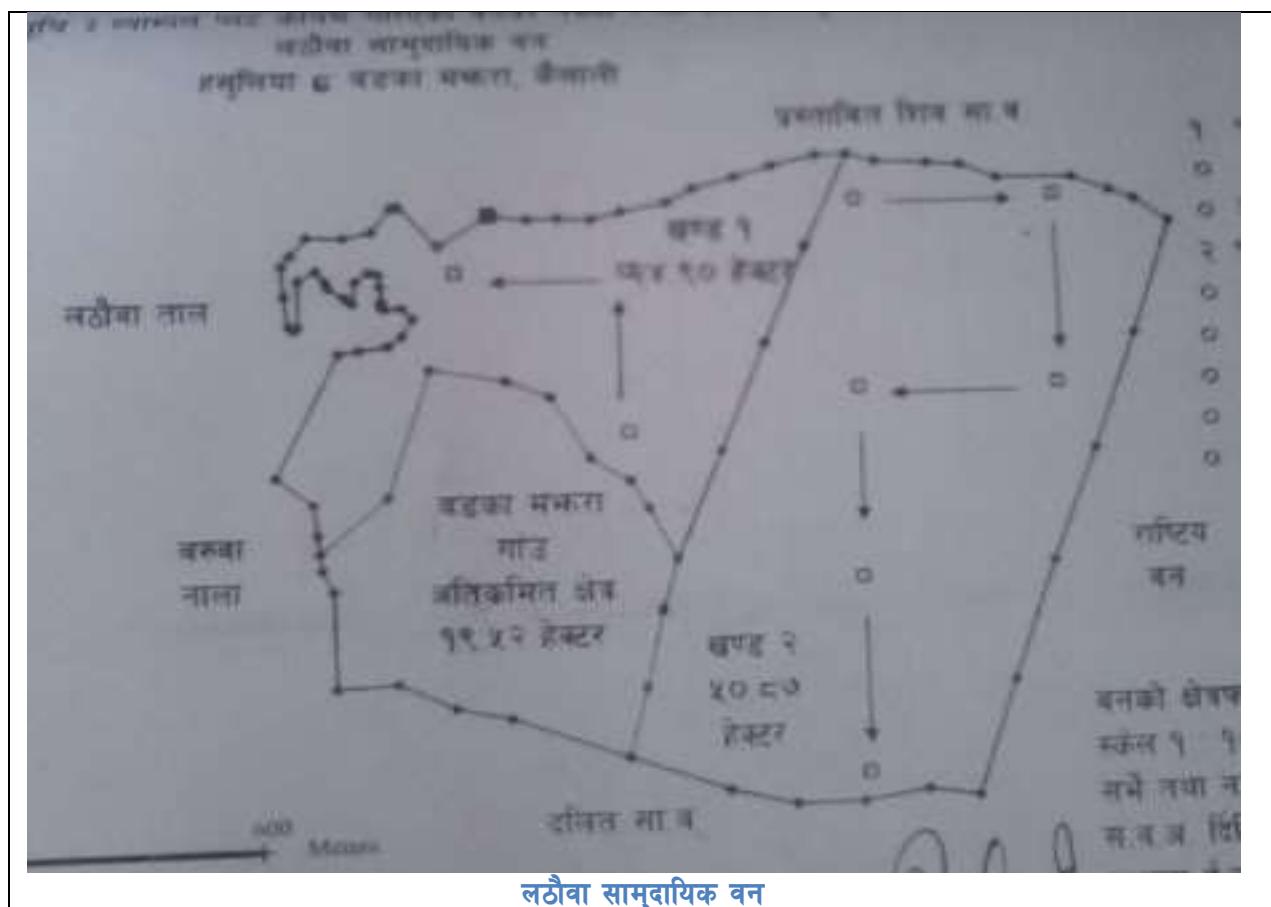
अनुसूची १: गाउँपालिकाका नक्शाहरु

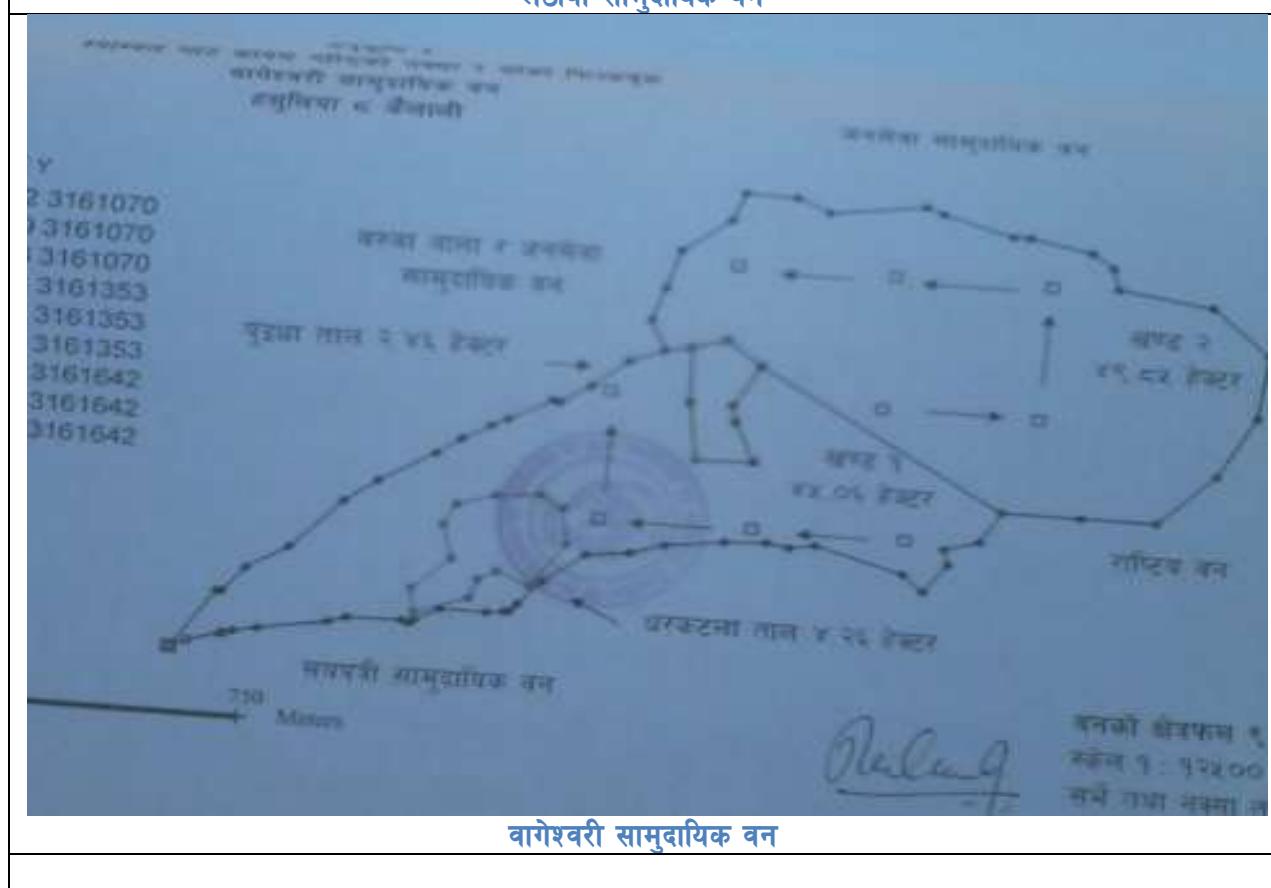

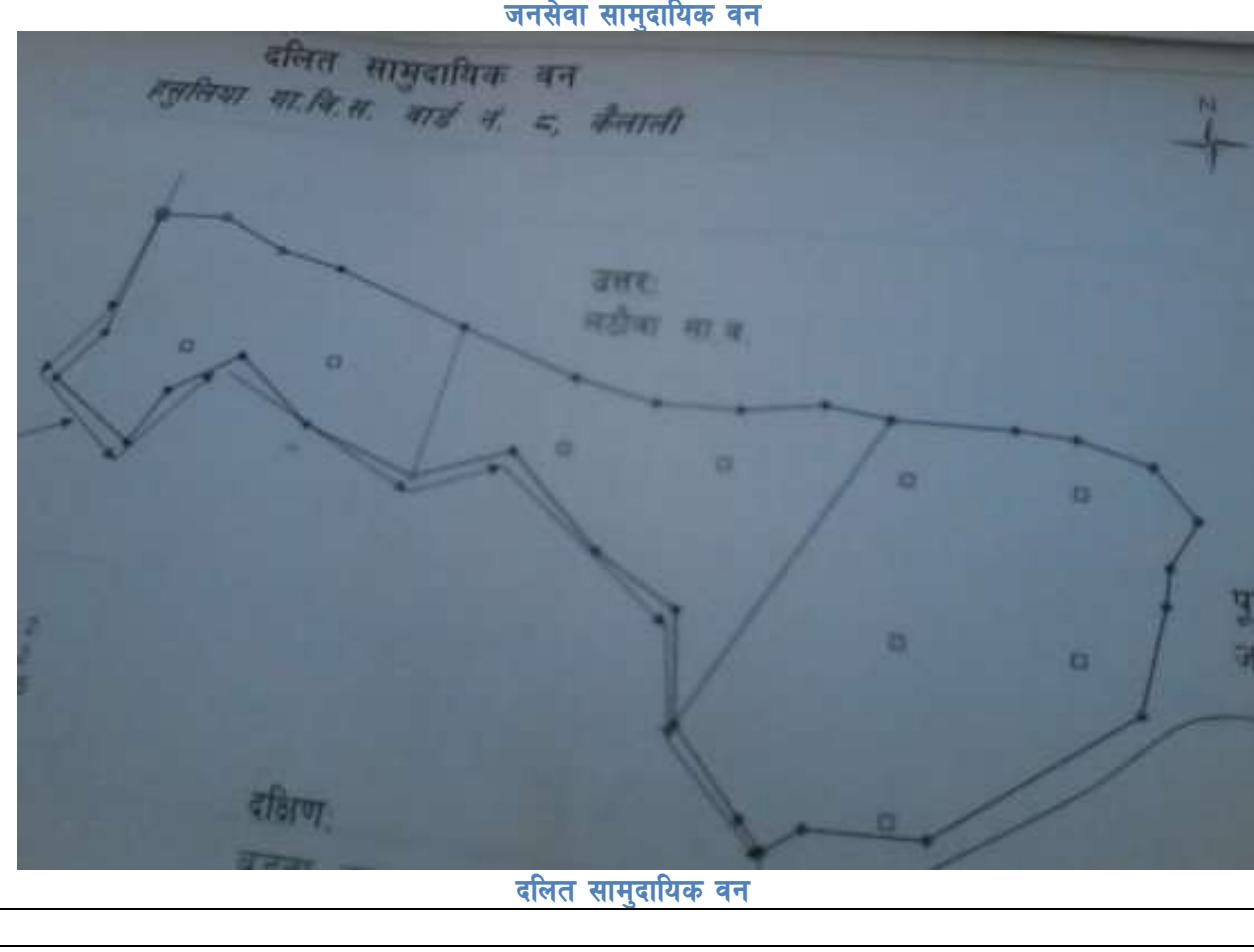
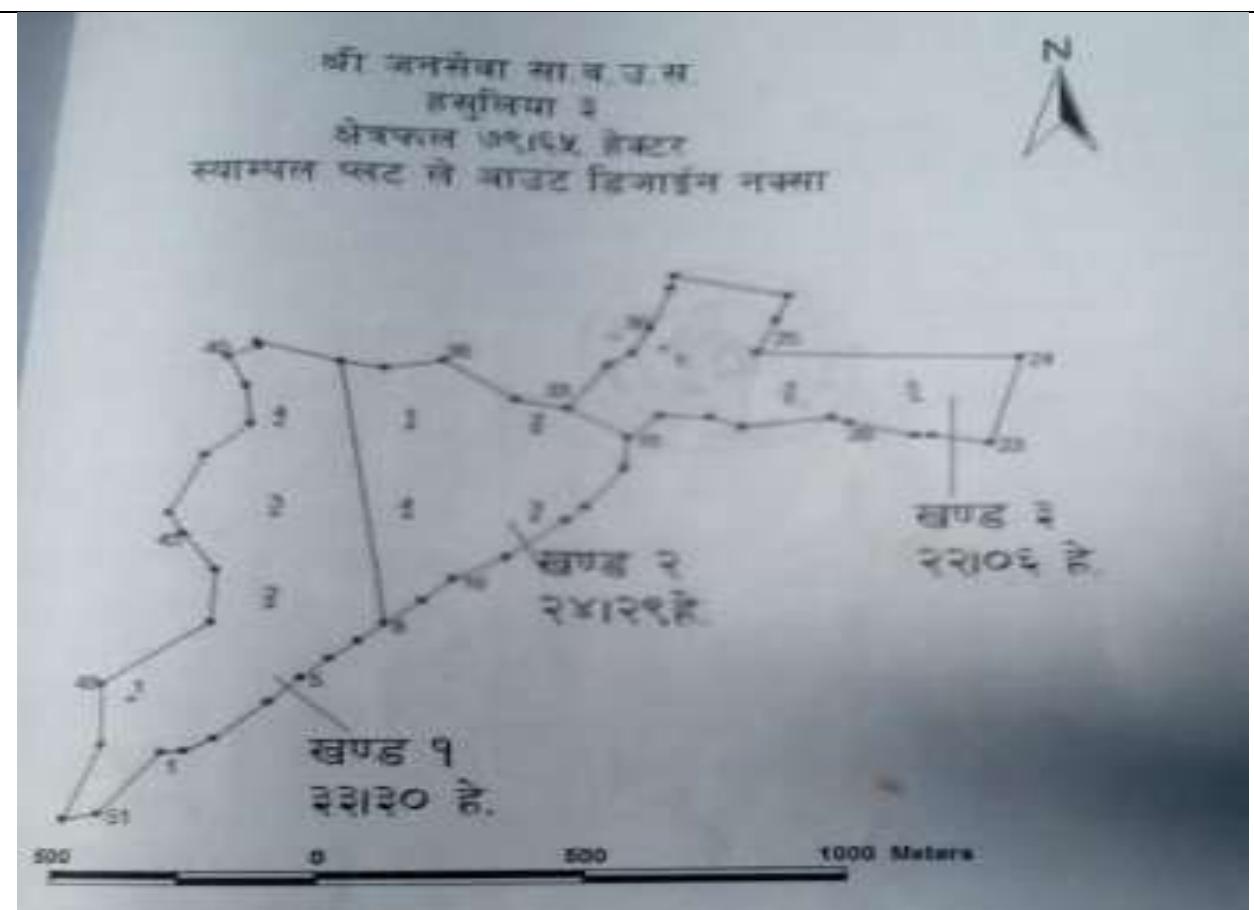

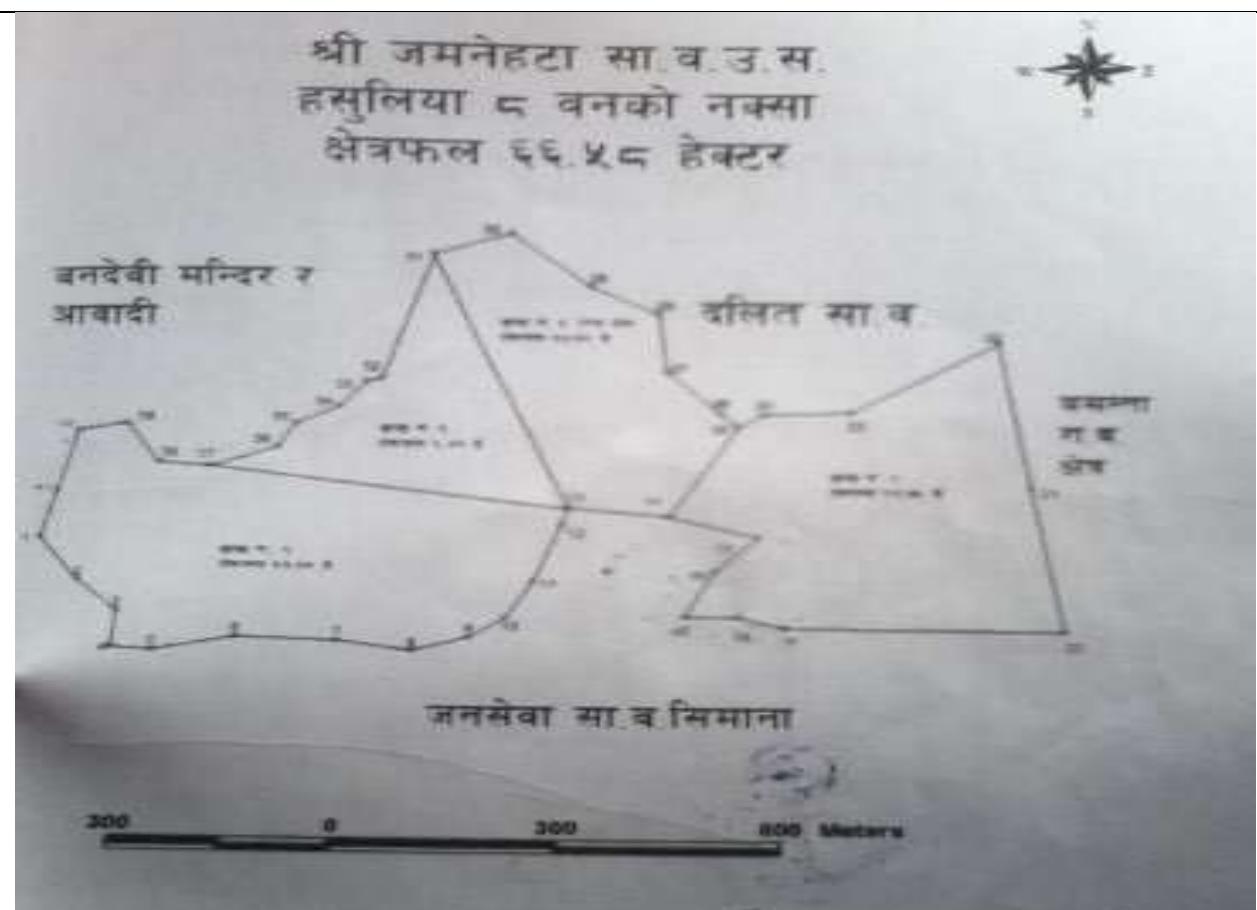
अनुसूची २: सामुदायिक बनका नक्शाहरु

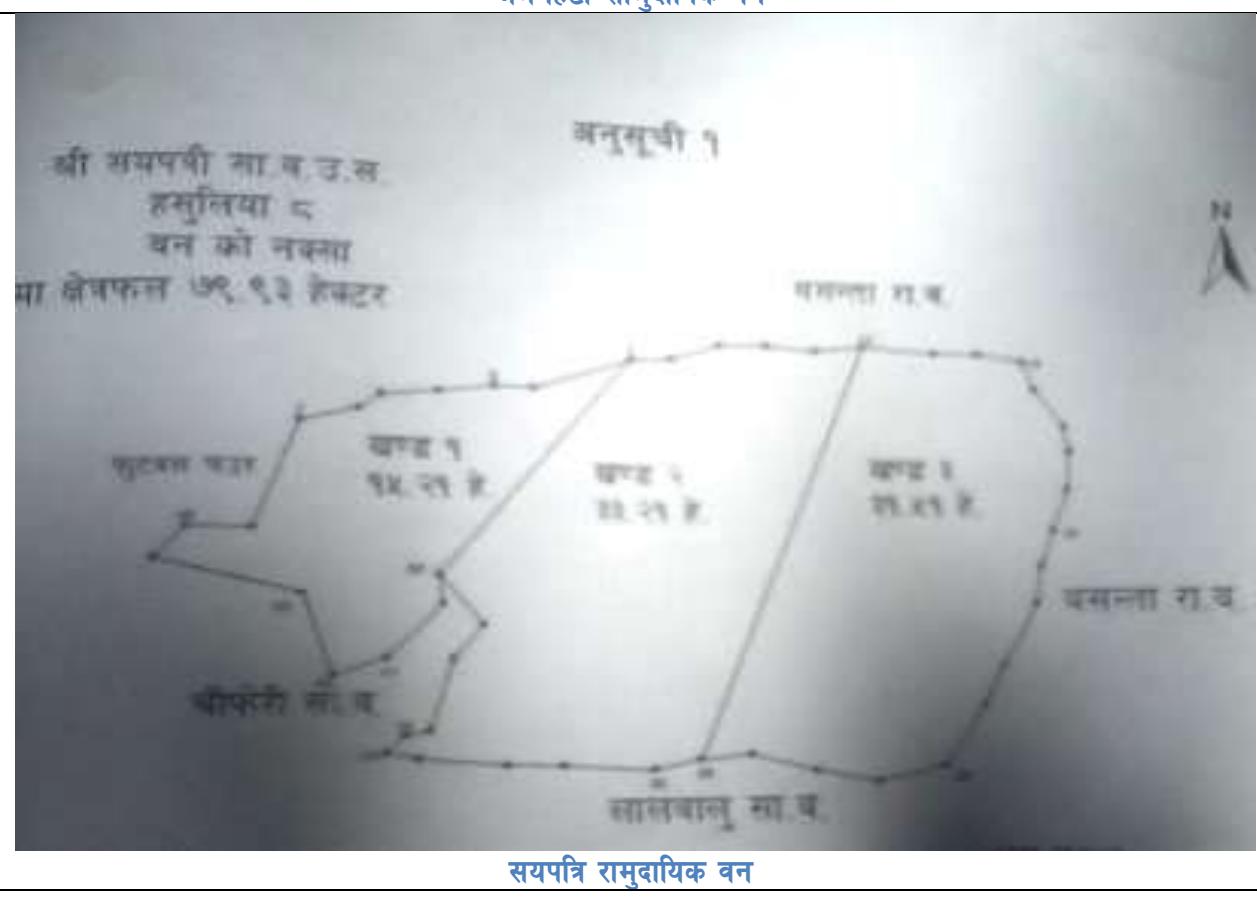
लठौवा सामुदायिक वन

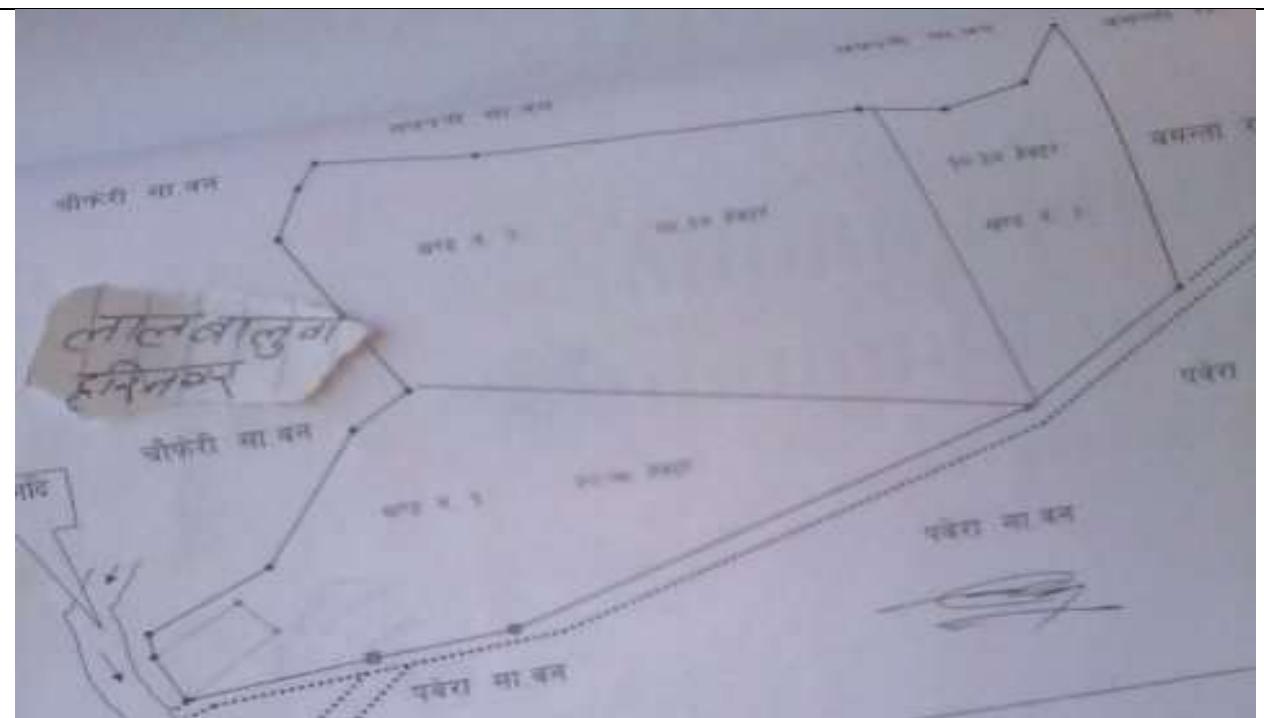

जमनेहटा सामुदायिक वन

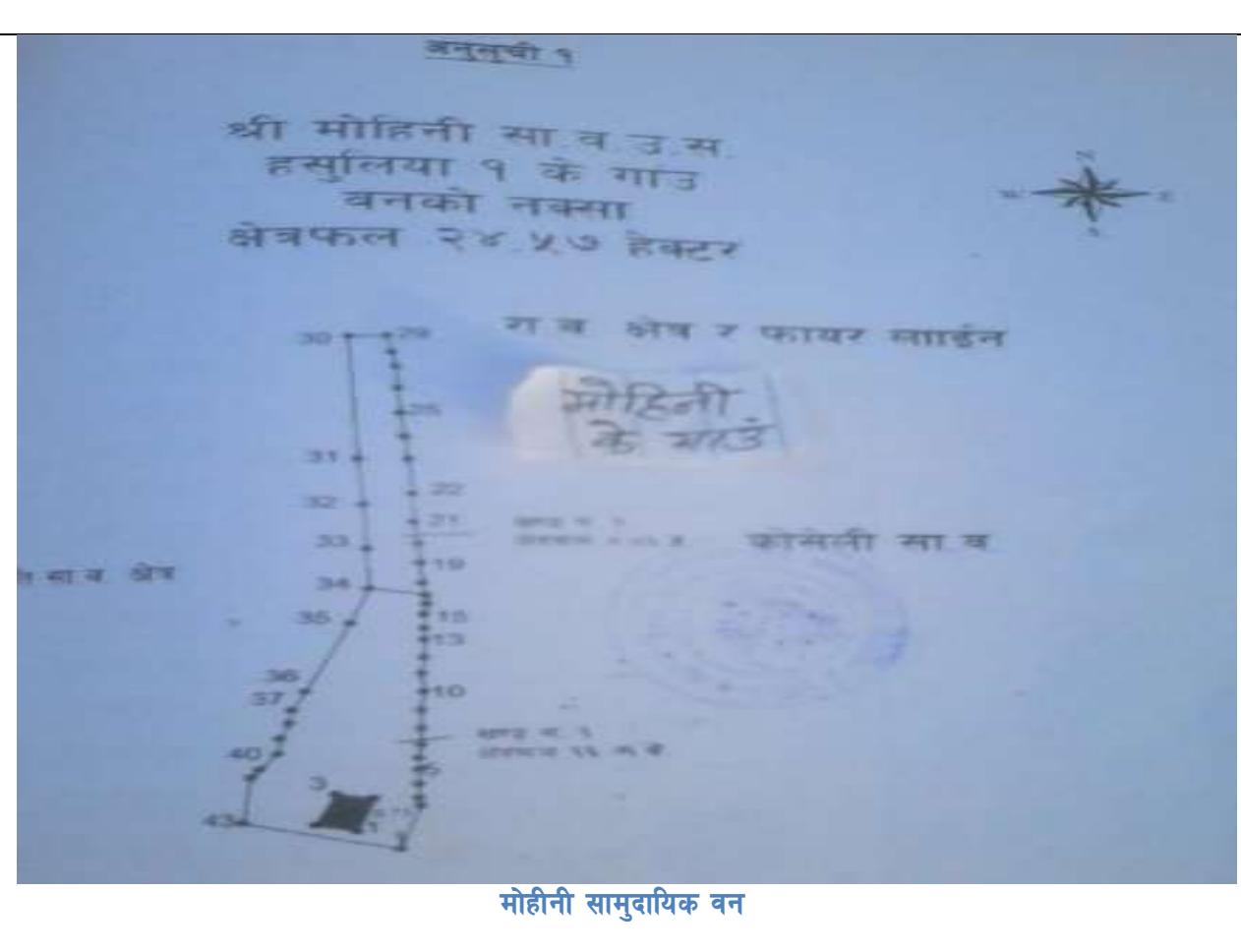
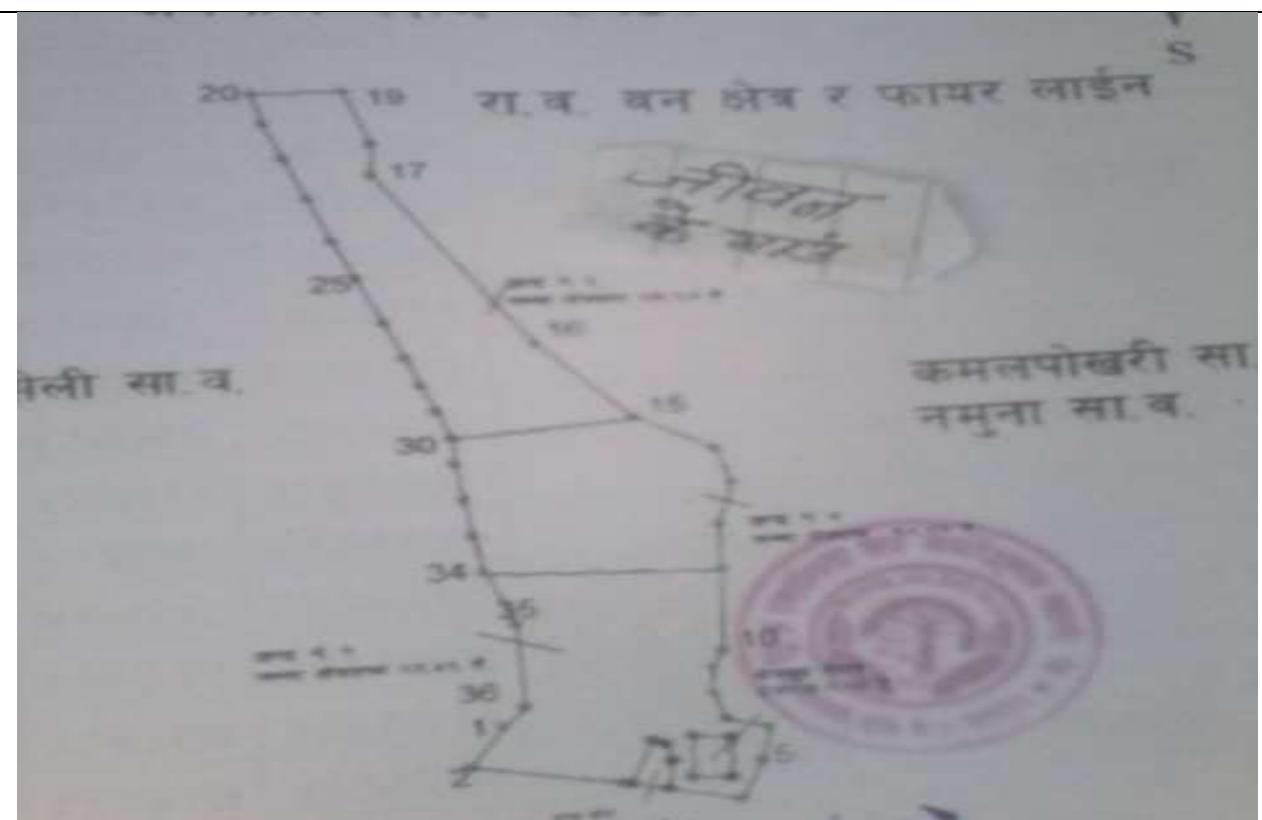
संयोगिता रामदायिक वन

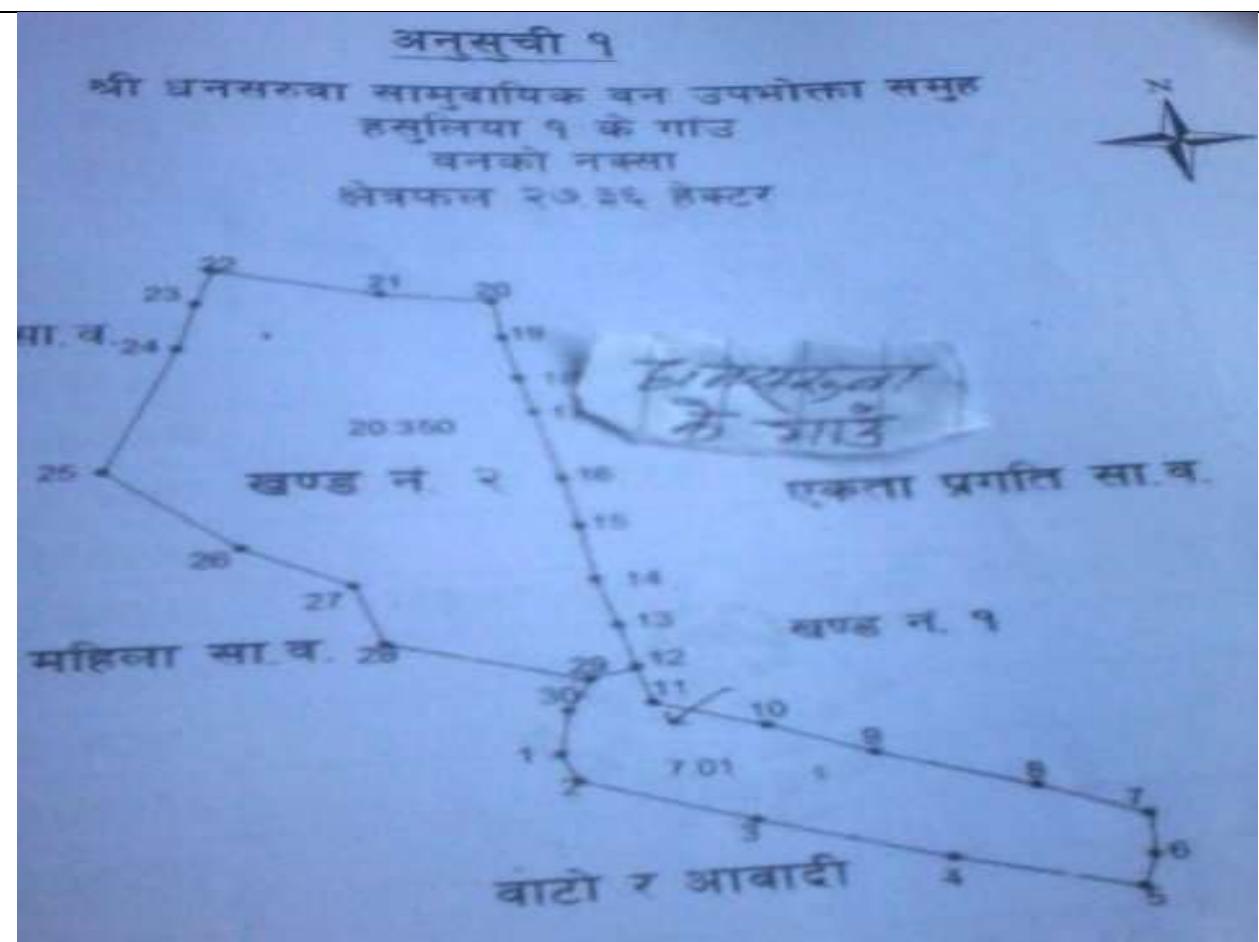

लाल बालुवा सामुदायिक वन

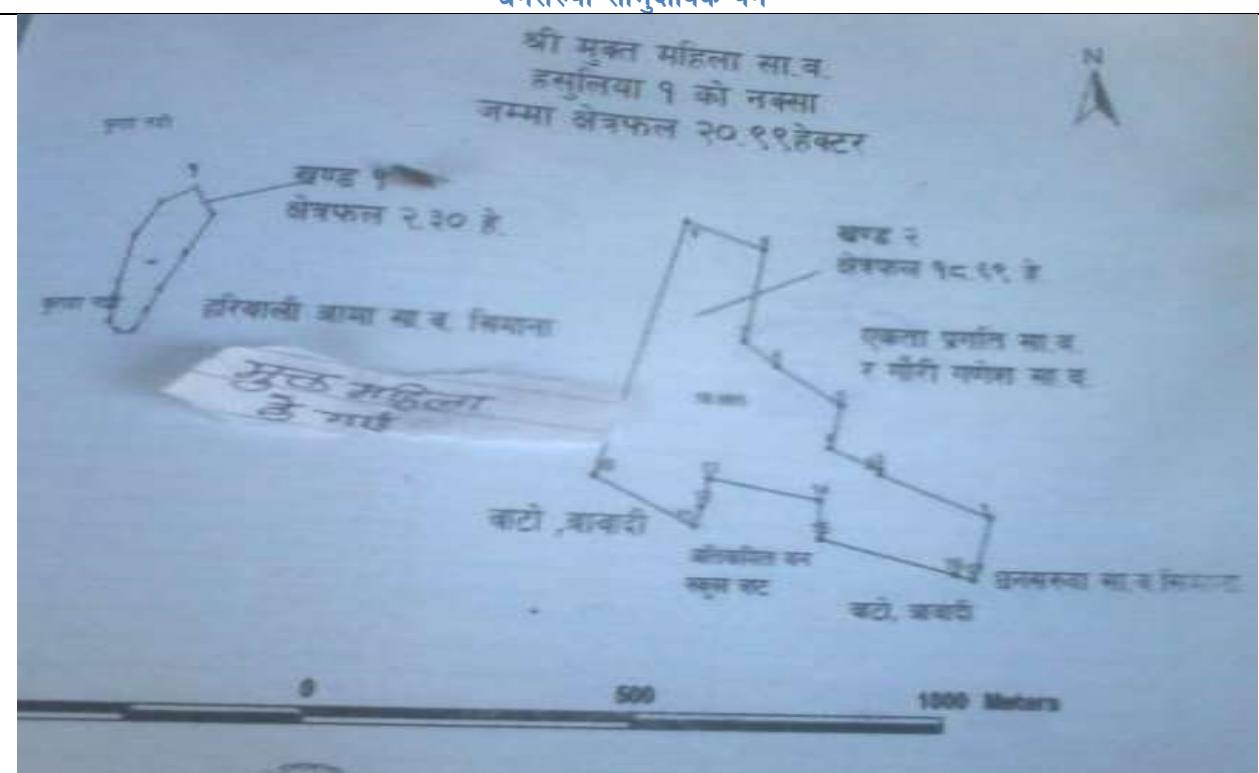

शिव सामुदायिक वन

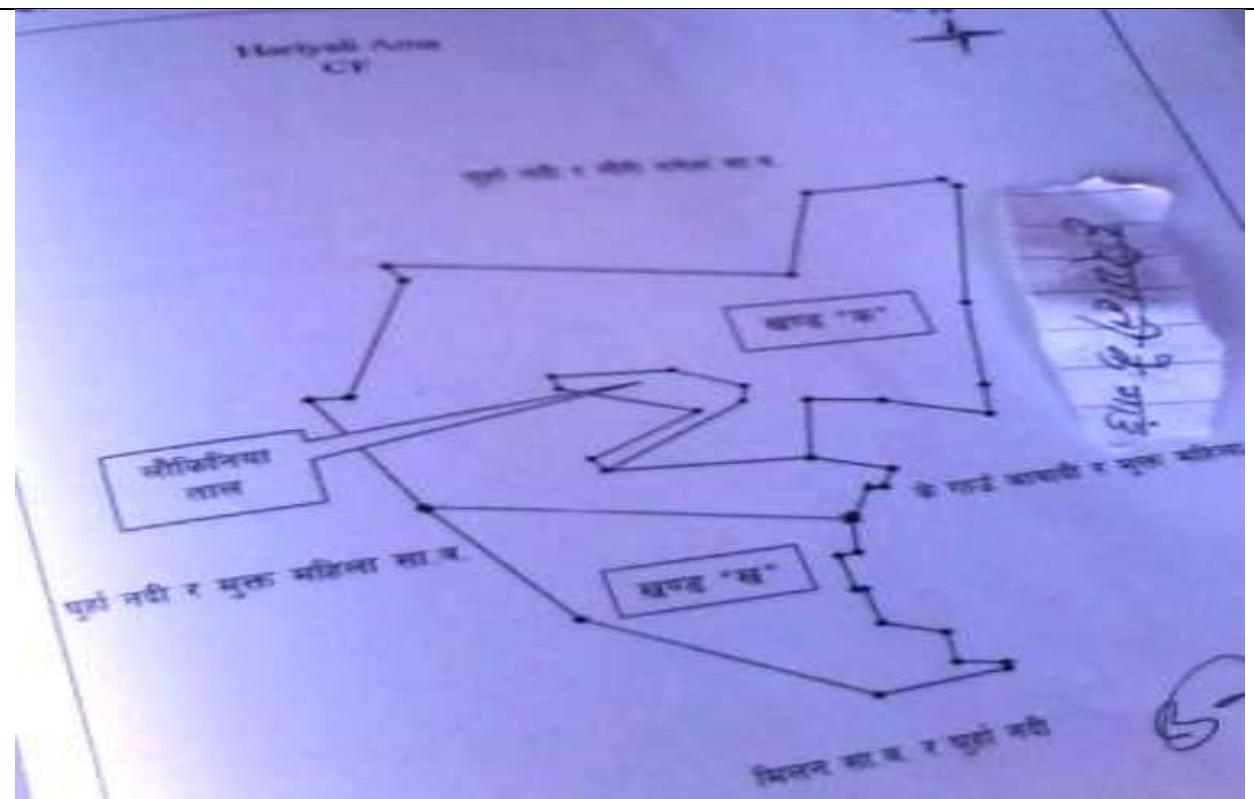

धनसरुवा सामुदायिक वन

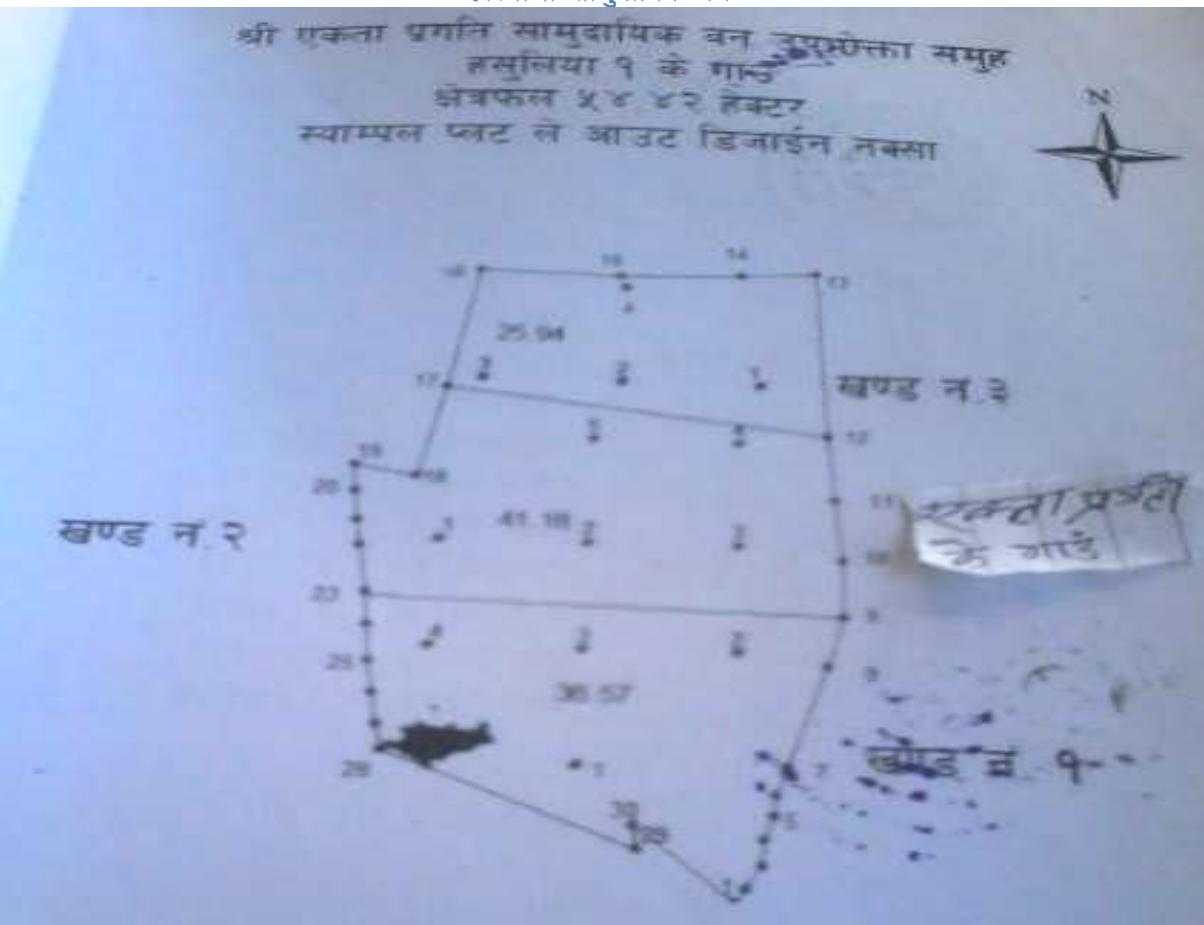

मुक्त महिला सामुदायिक वन

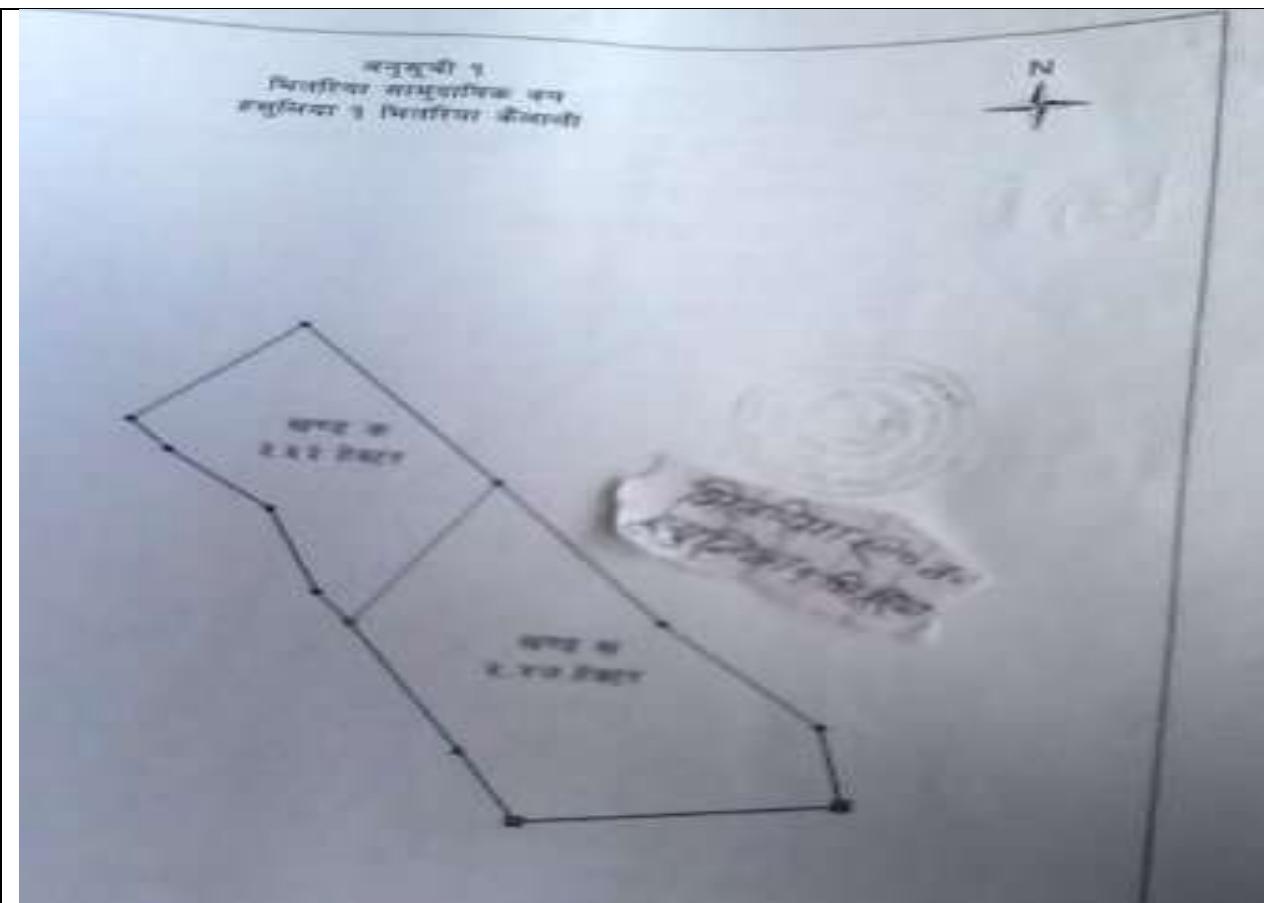

हरियाली सामुदायिक वन

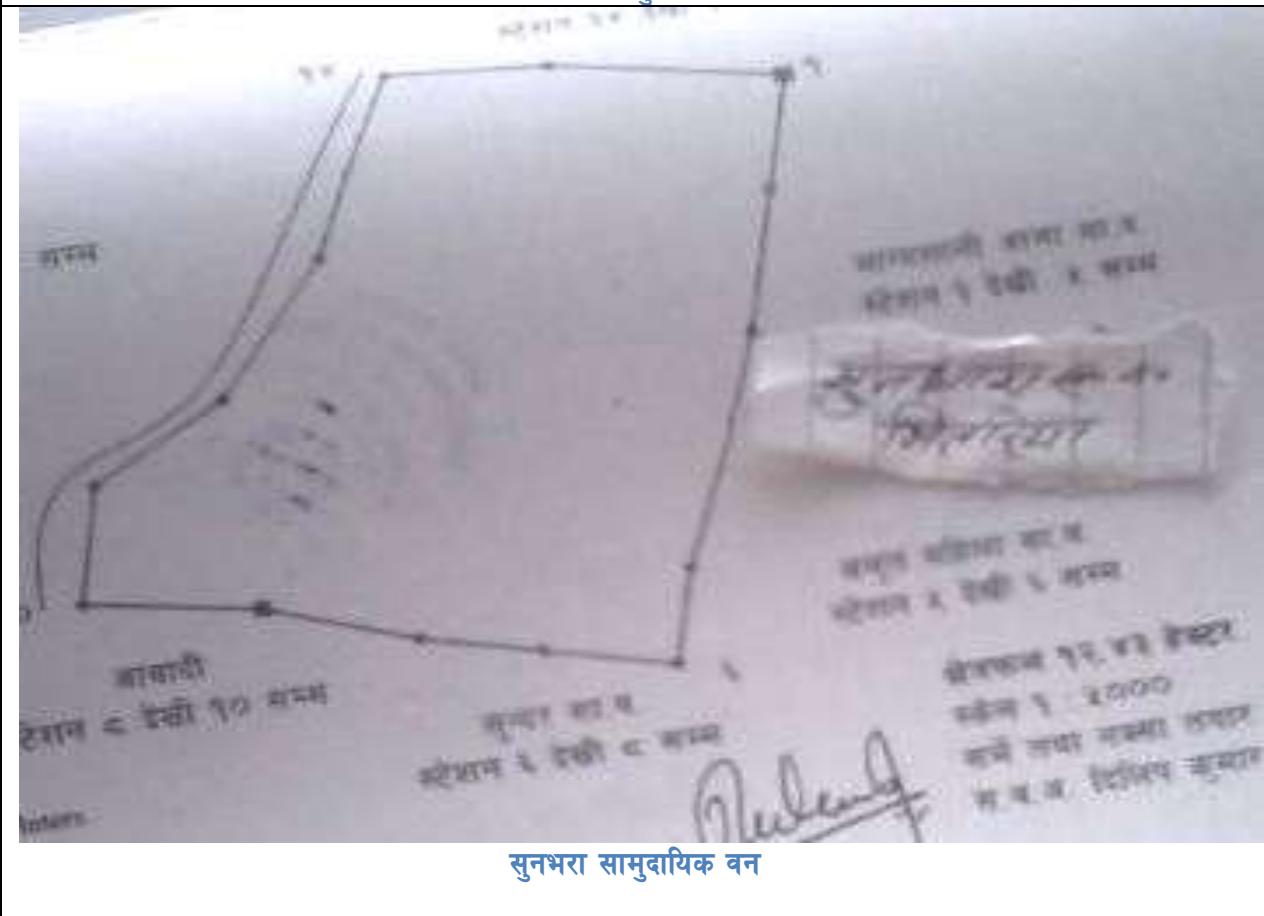
श्री राक्ता पृगनि सामुदायिक वन उपमेस्ता समुह
त्रिलिया १ के गान्डी
धेवफल ५४४२ लक्ष्म
स्वाम्पल घट ले आउट डिजाइन लक्ष्म

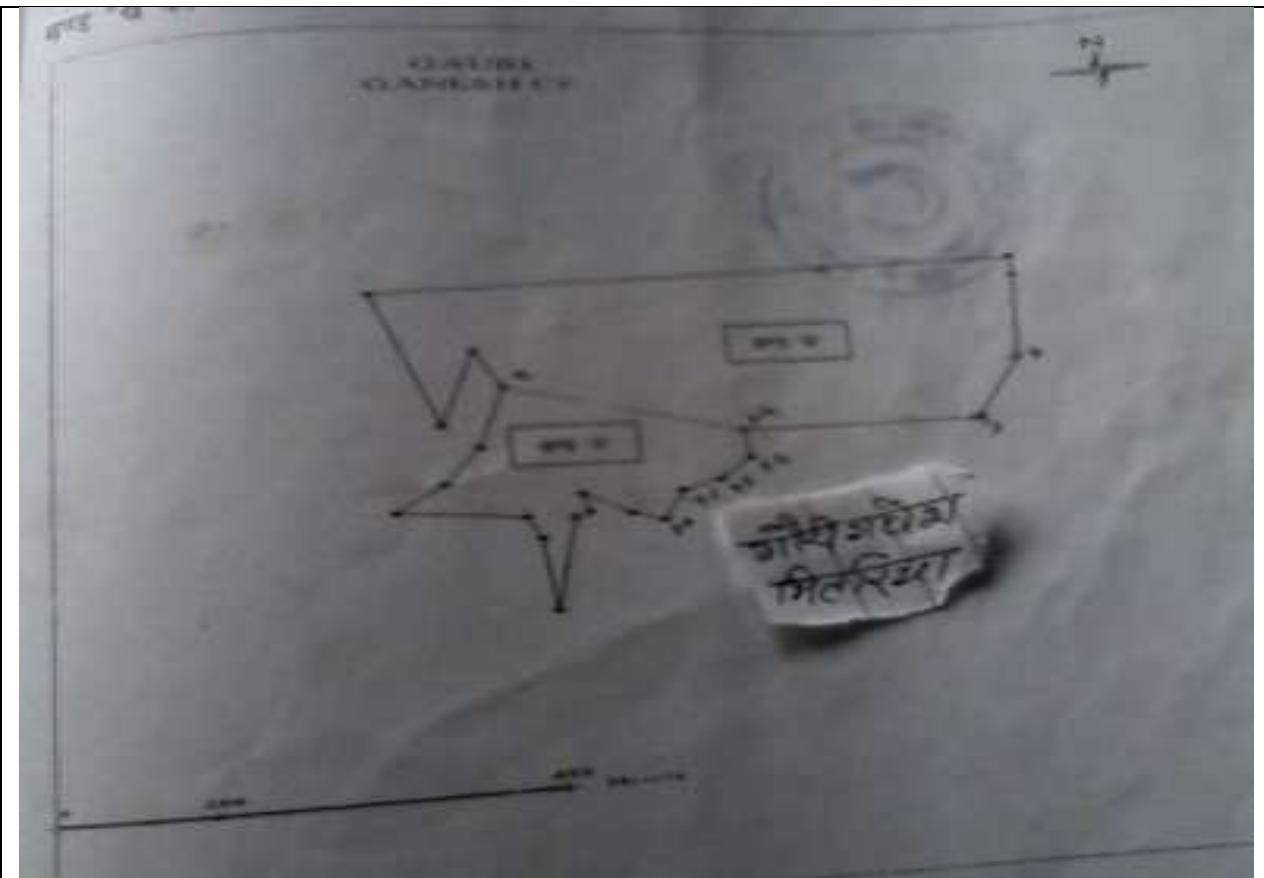
एकता प्रगति सामुदायिक वन

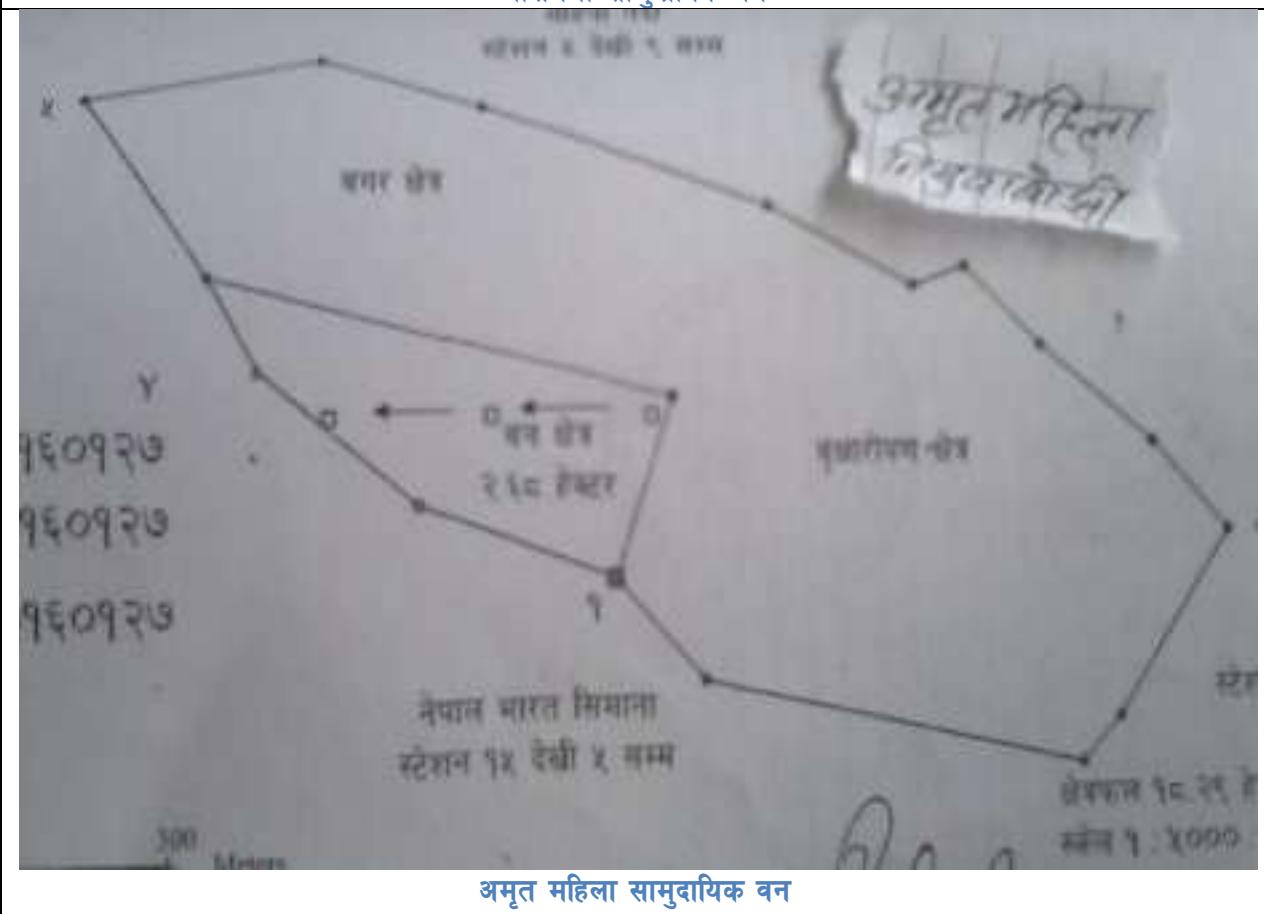
भितरिया सामुदायिक बन

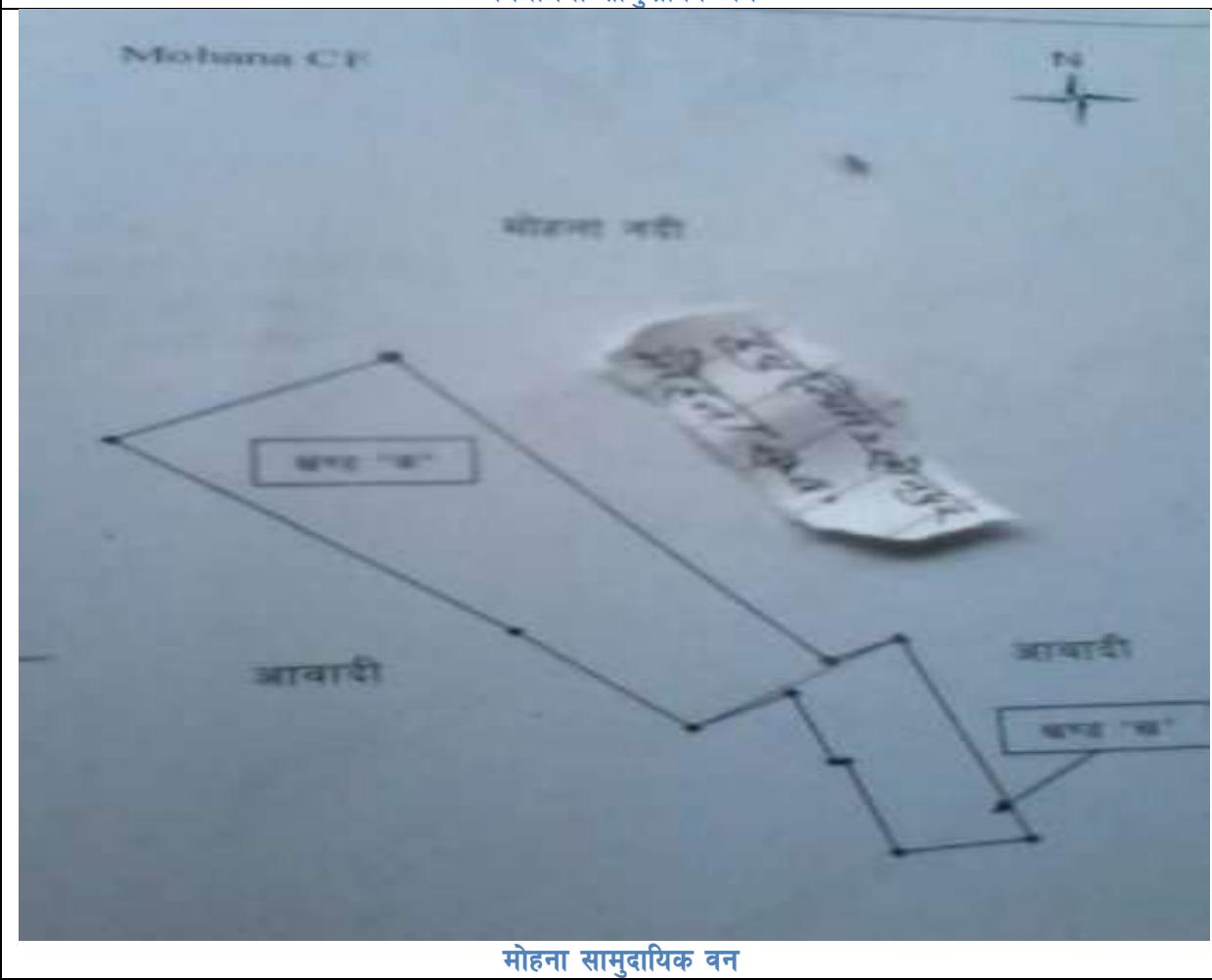
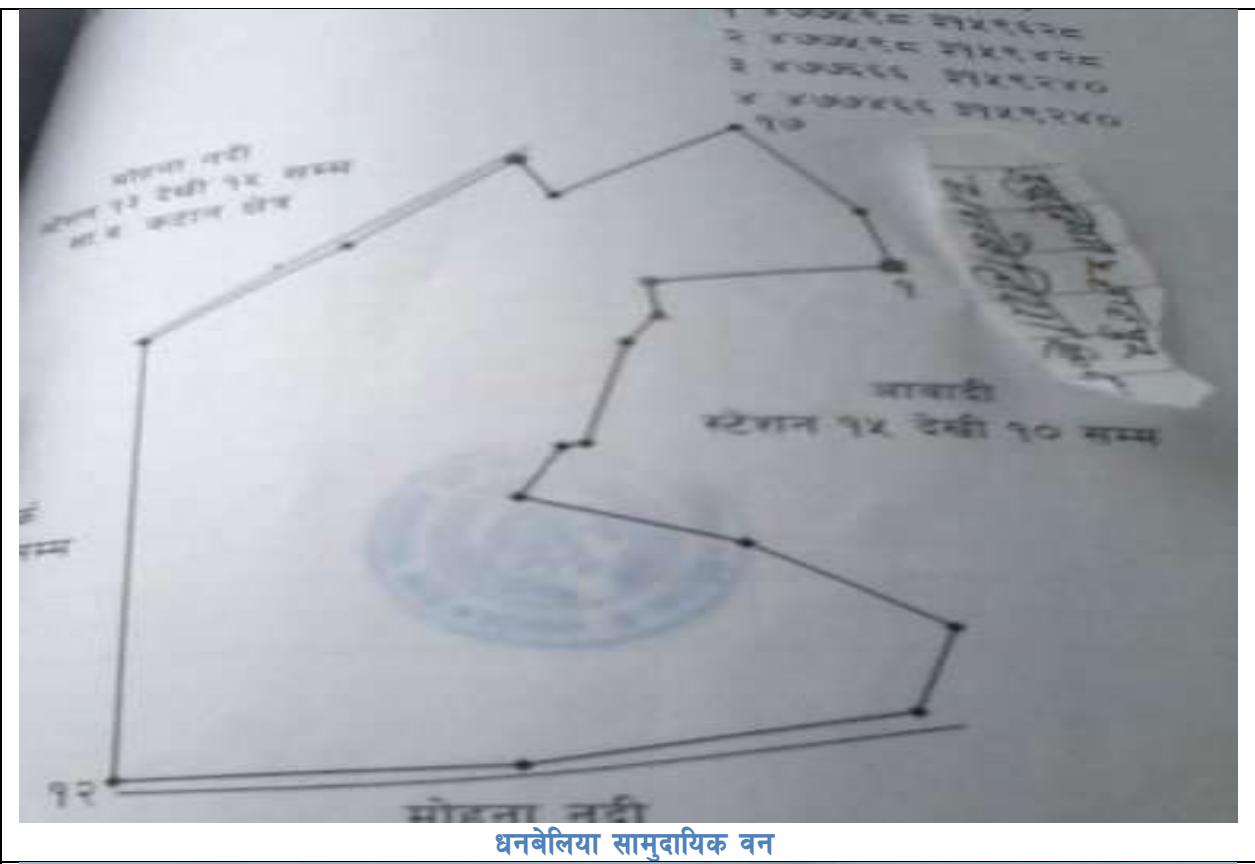
सुनभरा सामुदायिक वन

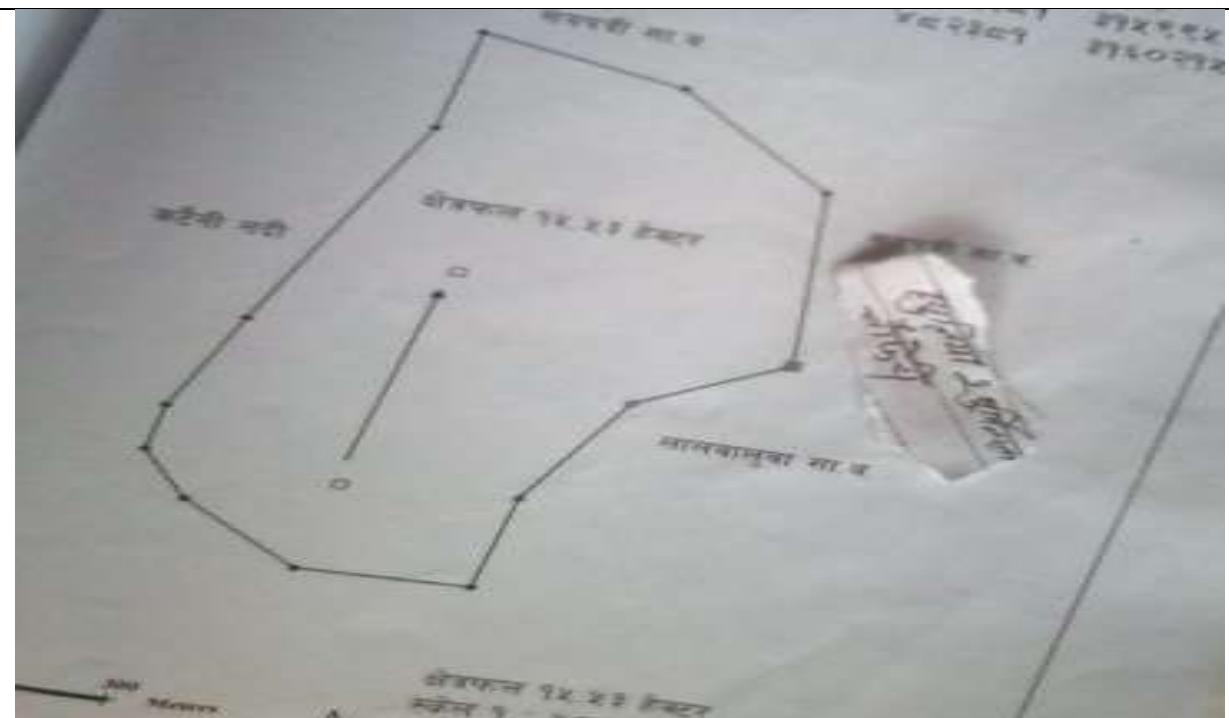

गौरीगंगा सामुदायिक वन

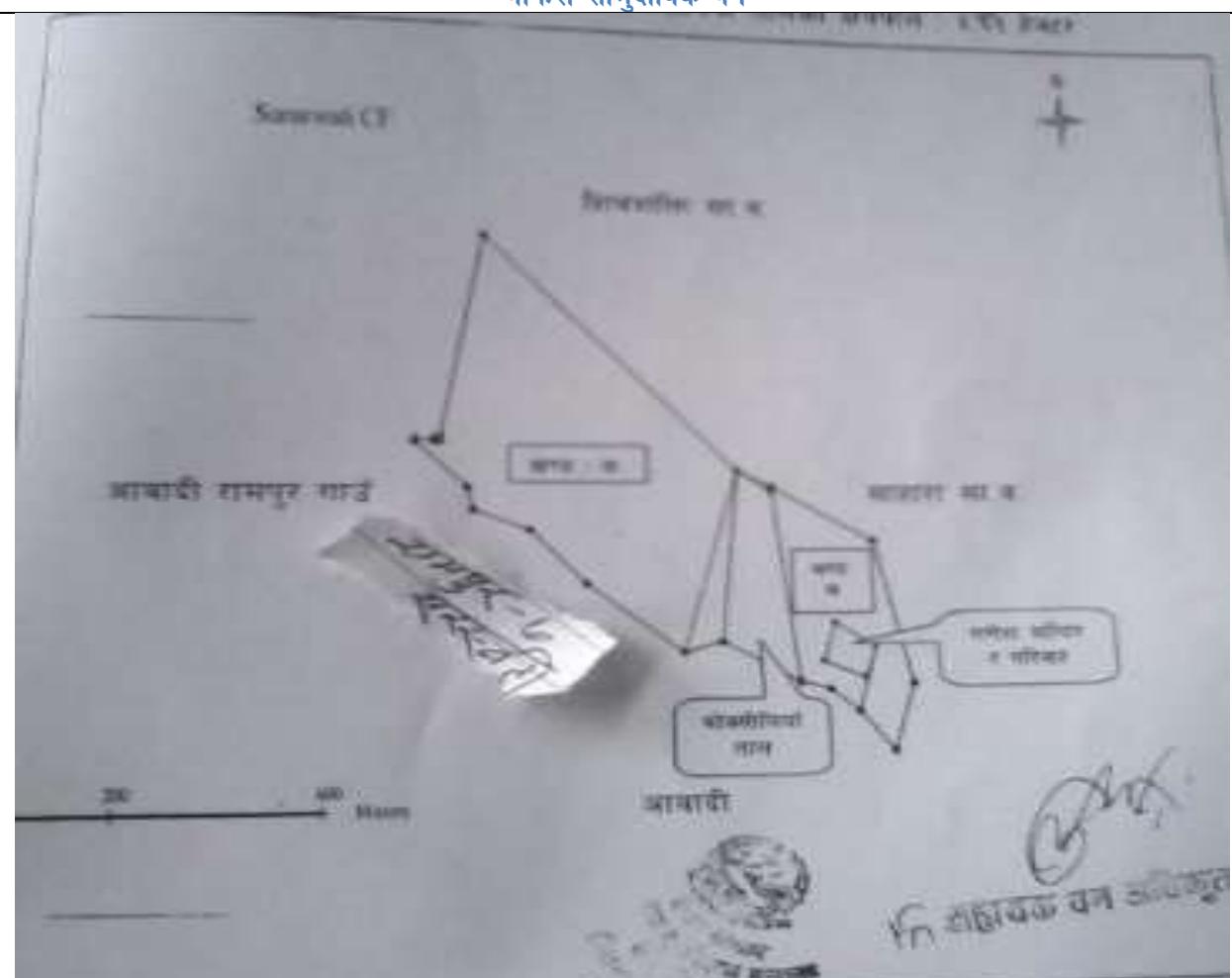

अमृत महिला सामुदायिक वन

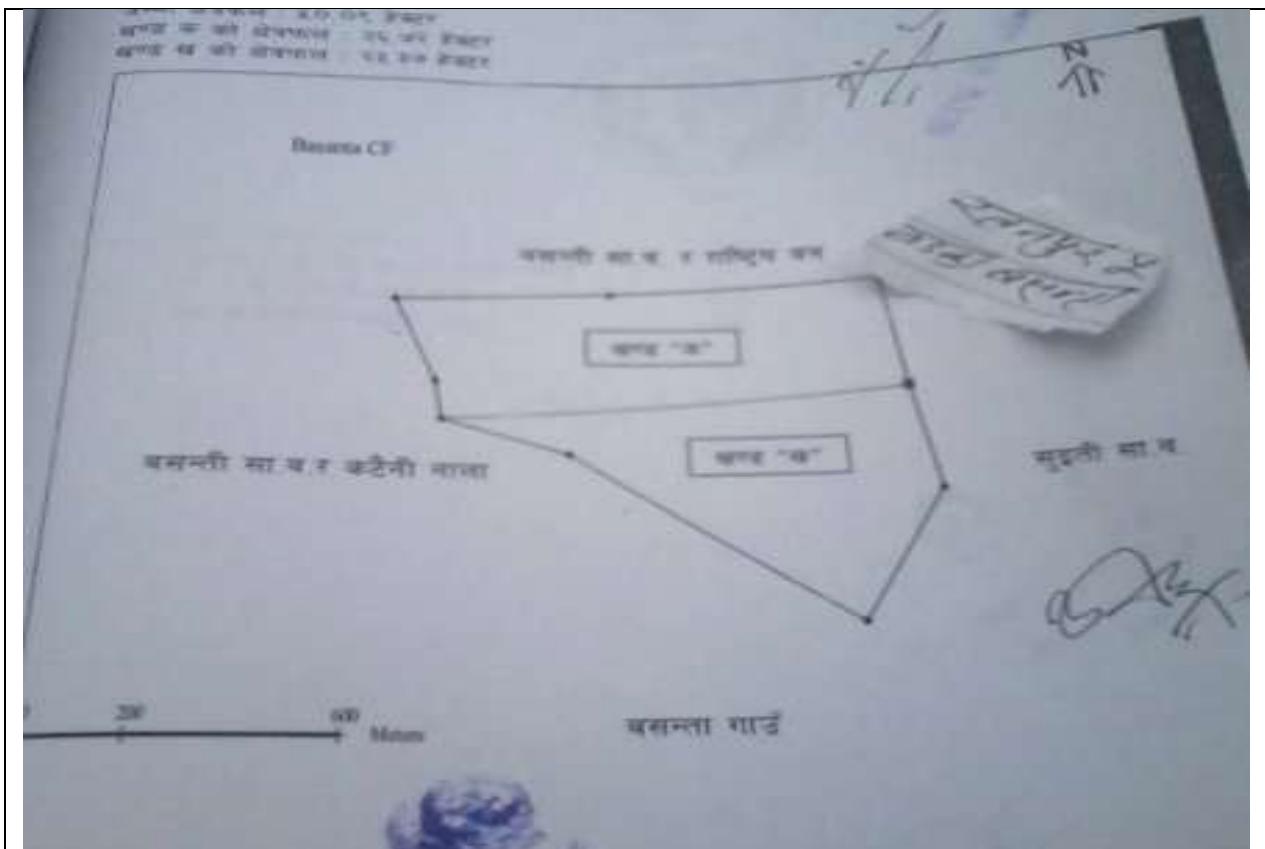

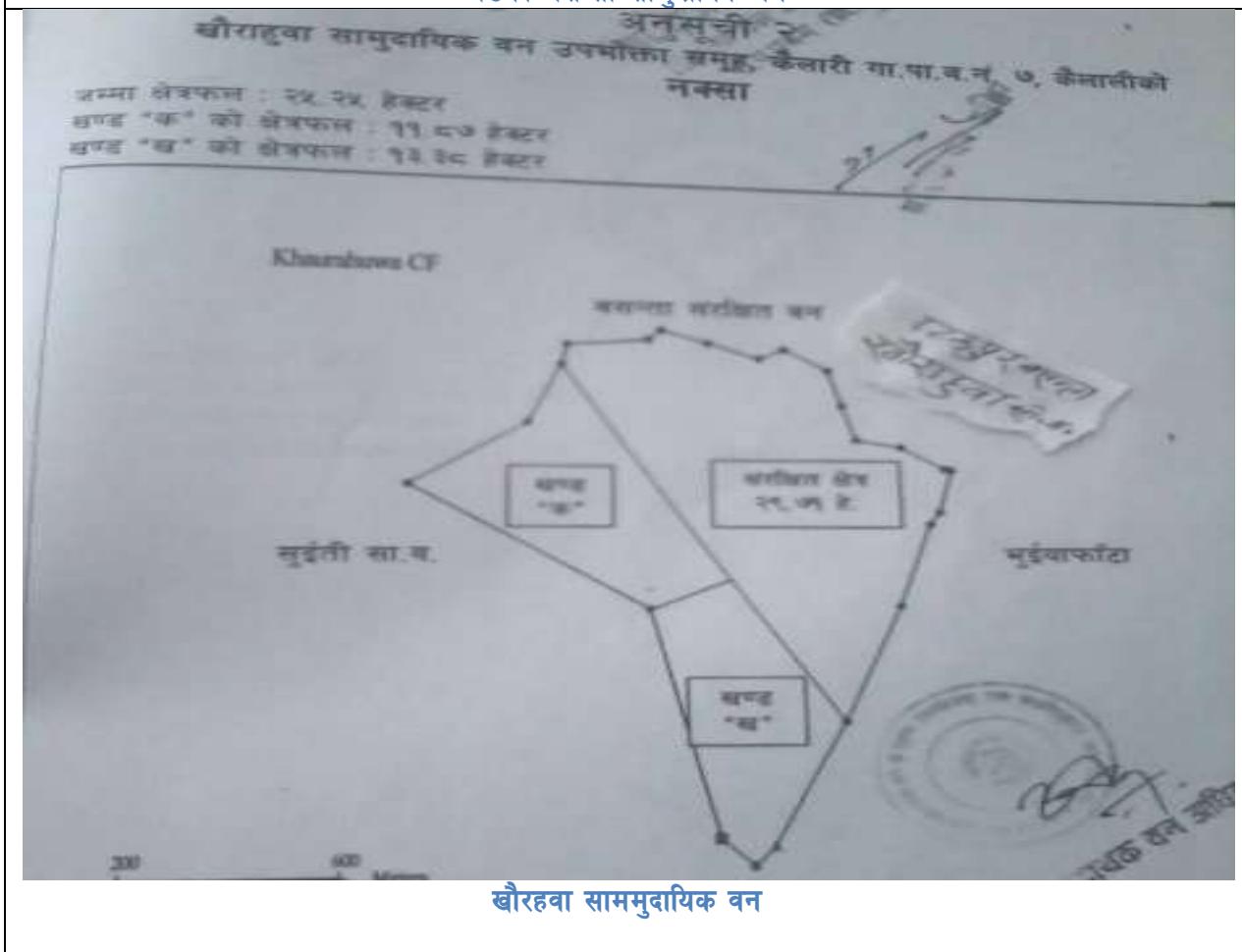
चौफेरी सामुदायिक वन

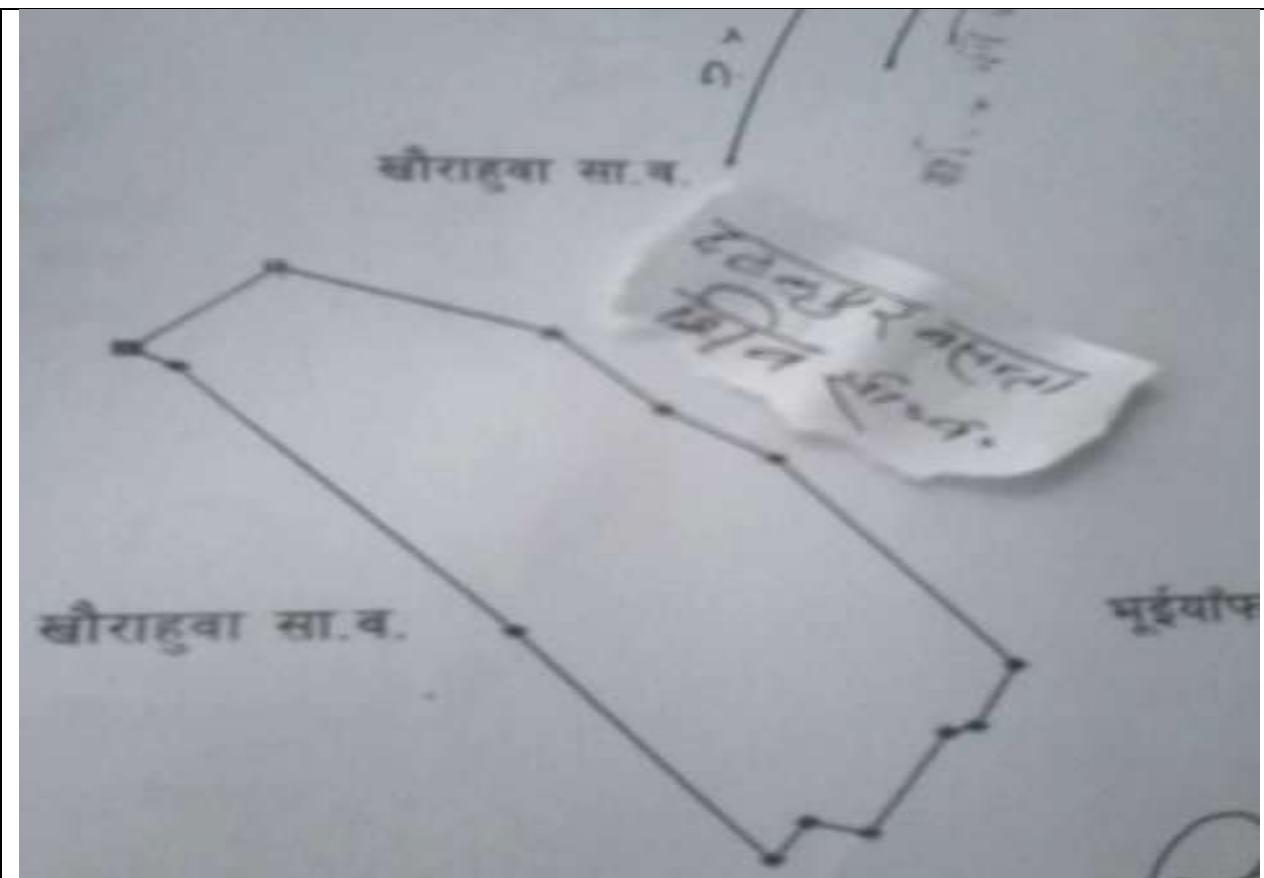
सरस्वती सामुदायिक वन

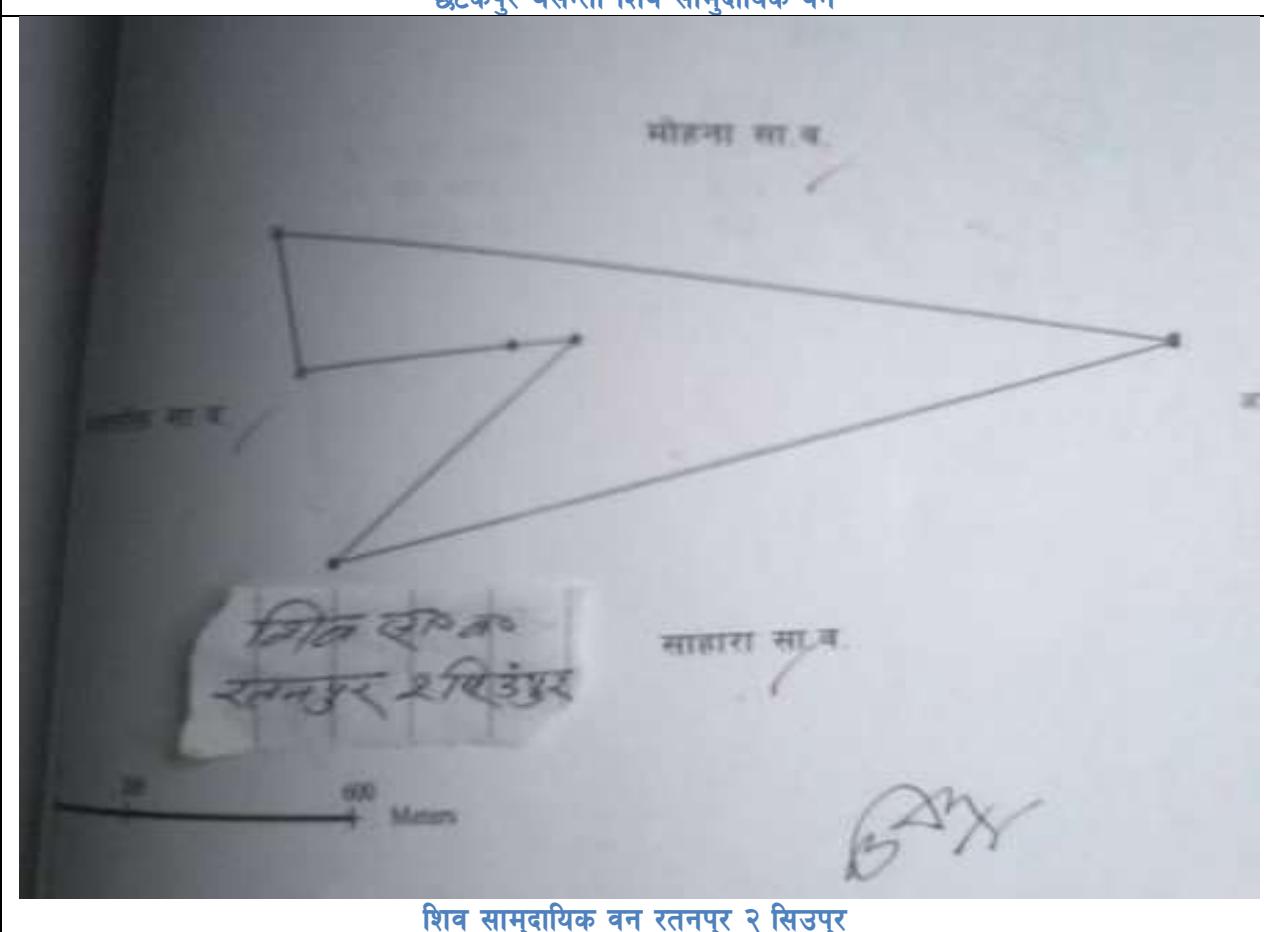
बडका बसन्ता सामुदायिक वन

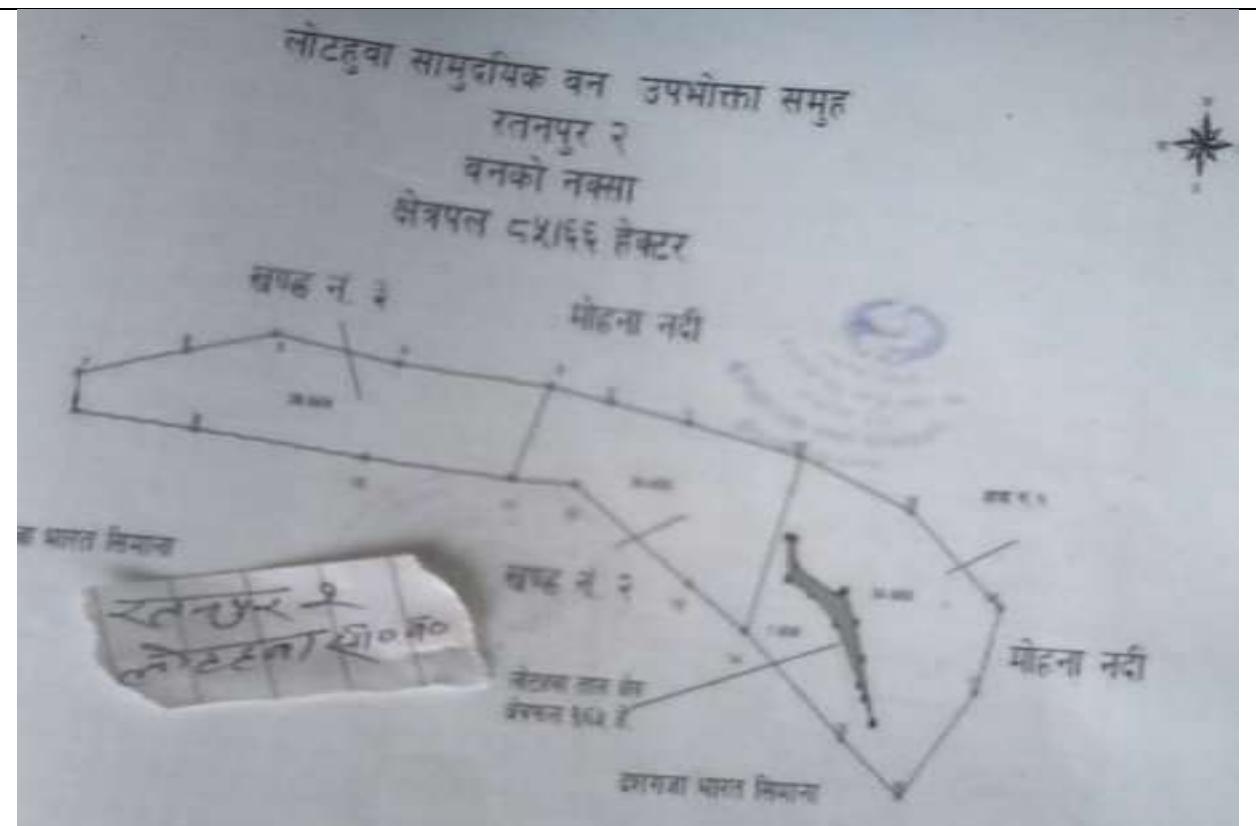
खैरहवा सामुदायिक वन

छत्कपुर बसन्ता शिव सामुदायिक वन

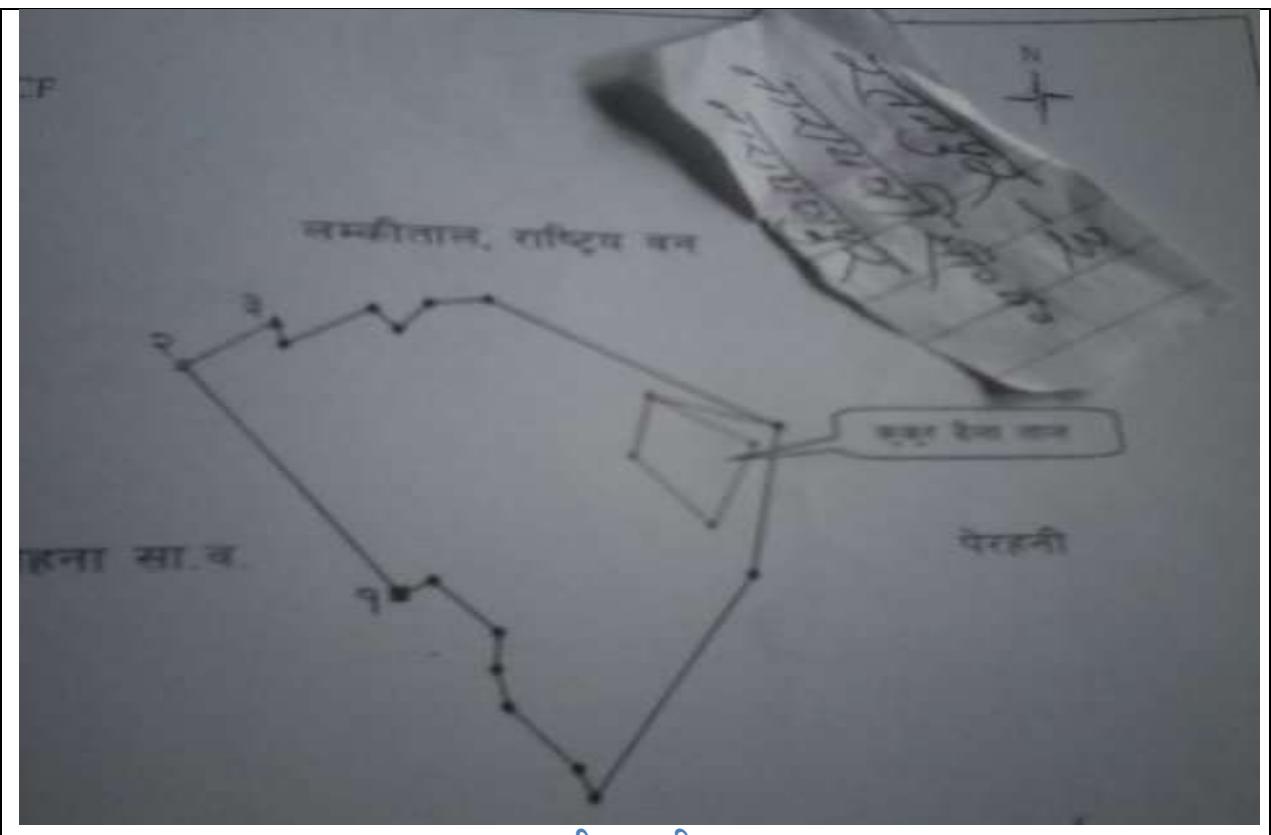
शिव सामुदायिक वन रतनपुर २ सिजपुर

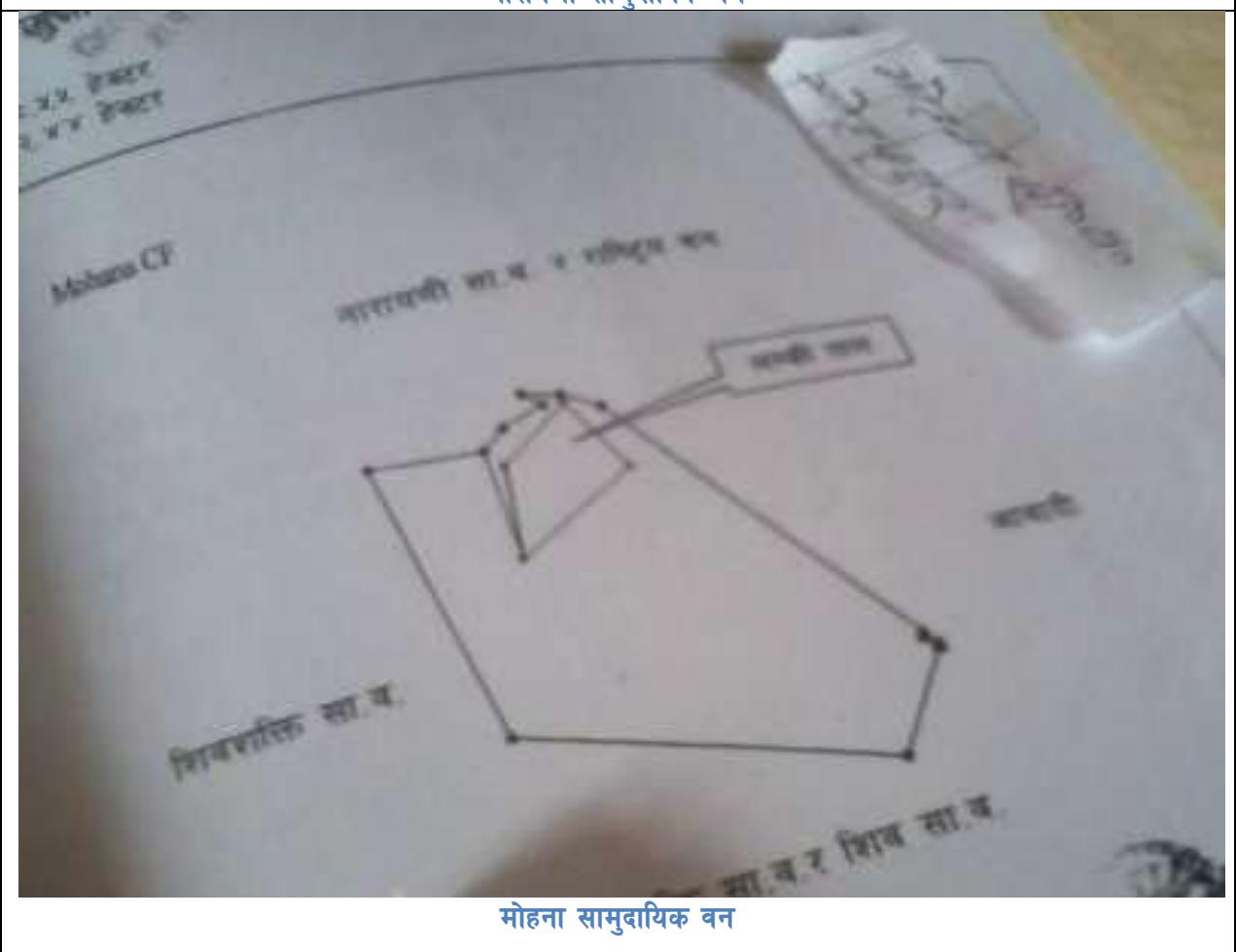
लोटहुवा सामुदायिक वन

रत्ना सामुदायिक वन

नारायणी सामुदायिक वन

मोहना सामुदायिक वन

अनुसूची ३: गाउँपालिकाको संरचनात्मक स्वरूप

गाउँ सभाका प्रतिनिधिहरूको विवरण

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	लाजुराम चौधरी(अंकित)	गा.पा. अध्यक्ष	कैलारी गाउँपालिका	९८९४६१०६८३/ ९८४८६३३३२२	
२	लक्ष्मी सतगौरा थारु	गा.पा. उपाध्यक्ष	कैलारी गाउँपालिका	९८०४६८८०३८	
३	बाल कृष्ण डगौरा थारु	वडा अध्यक्ष	वडा नं. १	९८०४६५२८५९	
४	सन्तु राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. २	९८६५८२९७५३	
५	कैलाश चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ३	९८०४६९९३४७	
६	भिखराम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ४	९८००६७७२९०	
७	विष्णु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ५	९७४९०९७०७३	
८	प्रेम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ६	९८०४६८०९३३	
९	कमल प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ७	९८००६०२२६५	
१०	दुखीराम कठिरिया	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ८	९८४८६७२७२४	
११	खेमराज चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ९	९७४९०९७९२१	
१२	खडक वि.क.	गा.पा. सदस्य	वडा नं. १	९८९४२५३५१३	
१३	रञ्जिता चौधरी	गा.पा. सदस्य	वडा नं. ३	९८२५६३६४९२	
१४	विष्णा सुनार	गा.पा. सदस्य	वडा नं. ७	९८०४६६३६११	
१५	लक्ष्मी वि.क.	गा.पा. सदस्य	वडा नं. १	९८९२६८४०७२	
१६	राजेश सुनार	गा.पा. सदस्य	वडा नं. ४	९८००६१८०९५	
१७	भागरती चौधरी	गा.पा. सदस्य	वडा नं. ९	९८९२६६९७९९	
१८	बुद्धिराम थारु	सदस्य	वडा नं. १		
१९	बुद्धिराम दहित थारु	सदस्य	वडा नं. १	९८२४६२९४०५	
२०	विमला चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. १		
२१	राम कुमार चौधरी	सदस्य	वडा नं. २	९७४९०७९९८	
२२	लाल बहादुर ठकुल्ला	सदस्य	वडा नं. २	९८६७८१०२७८	
२३	लक्ष्मी देवी चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. २	९८६५८२९७९९	
२४	कित्थी दमाई	दलित महिला सदस्य	वडा नं. २		
२५	भागीराम चौधरी	सदस्य	वडा नं. ३	९८०४६५५७३५	
२६	सिता राम डगौरा	सदस्य	वडा नं. ३	९८४८८५१२७०८	
२७	पार्वती वि.क.	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ३		
२८	जयराम चौधरी	सदस्य	वडा नं. ४	९८९५६९४९२४	
२९	मोहन लाल चौधरी	सदस्य	वडा नं. ४	९८९४६९५६३७	
३०	कमला देवी चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. ४		
३१	सुबा परियार	दलित महिला	वडा नं. ४	९८२४६९९७५६	

कैलारी गाउँपालिकाको बस्तुगत विवरण

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
		सदस्य			
३२	विर बहादुर चौधरी	सदस्य	वडा नं. ५	९८०४६२२२३७	
३३	भागुदास चौधरी	सदस्य	वडा नं. ५	९८१४६७८९३४	
३४	अनारकली चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. ५	९८१५६८२४४०	
३५	पवित्रा देवी दमाई	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ५		
३६	फुलपाति चौधरी	सदस्य	वडा नं. ६		
३७	महाबिर चौधरी	सदस्य	वडा नं. ६	९८४८६३४२८०	
३८	सुनिला चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. ६	९८००६९८९०२	
३९	सिता देवी बि.क.	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ६		
४०	फिरु राम चौधरी	सदस्य	वडा नं. ७	९८१५६६६७९१	
४१	सुन्दर प्रसाद चौधरी	सदस्य	वडा नं. ७		
४२	मुसम्पी देवी चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. ७	९८२५२९४२५	
४३	तारामल कठिरिया	सदस्य	वडा नं. ८	९८२५६९८९३०	
४४	माघु राम चौधरी	सदस्य	वडा नं. ८	९८२४६६४२८०	
४५	सन्जु चौधरी	महिला सदस्य	वडा नं. ८		
४६	भुमा परियार	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ८	९८००३१०१०९	
४७	गणेश चौधरी	सदस्य	वडा नं. ९	९८०८८२५४५३	
४८	हरी प्रसाद चौधरी	सदस्य	वडा नं. ९	९८६८५२९९४७	
४९	अमरकला सुनार	दलित महिला सदस्य	वडा नं. ९		

गाउँ कार्यपालिका प्रतिधिनिहरुको विवरण

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	वडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
१	लाजुराम चौधरी(अंकित)	गा.पा. अध्यक्ष	कैलारी गाउँपालिका	९८१४६१०६८३/ ९८४८६३३३२२	
२	लक्ष्मी सतगौंवा थारु	गा.पा. उपाध्यक्ष	कैलारी गाउँपालिका	९८०४६८८०३८	
३	सन्तु राम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. २	९८६५८२९७५३	
४	कैलाश चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ३	९८०४६९९३४७	
५	भिखराम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ४	९८००६७७२९०	
६	विष्णु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ५	९७४९०९७०७३	
७	प्रेम चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ६	९८०४६८०९३३	
८	कमल प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ७	९८००६०२२६५	
९	दुखीराम कठिरिया	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ८	९८४८६७२७२४	
१०	खेमराज चौधरी	वडा अध्यक्ष	वडा नं. ९	९७४९०९७९२१	

सि.नं.	प्रतिनिधिको नाम	पद	बडा नं.	संम्पर्क नं.	कैफियत
११	बालकृष्ण डगौरा थारु	बडा अध्यक्ष	बडा नं. १	९८०४६५२८५९	
१२	खडक वि.क.	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका	९८१४२५३५९३	
१३	रञ्जिता चौधरी	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका		
१४	विष्णा सुनार	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका		
१५	लक्ष्मी वि.क.	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका		
१६	राजेश सुनार	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका		
१७	भागरती चौधरी	गा.पा.सदस्य	कैलारी गाउँपालिका		

न्यायीक समितिको विवरण

सि.नं.	जनप्रतिनिधिको नाम	पद	संम्पर्क नं.	कैफियत
१.	श्री लक्ष्मी सत्त्वांवा थारु	संयोजक		
२.	विष्णु प्रसाद चौधरी	सदस्य		
३.	लाल बहादुर ठकुल्ला	सदस्य		

विपद जोखिम न्यूनिकरण समिति

क्र.सं.	नाम/थर	पद	कैफियत
१	लाजु राम चौधरी	अध्यक्ष	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख	सदस्य	
३	स्वा.चौकी प्रतिनिधी भुपेन्द्र महरा	सदस्य	
४	नेपाल रेडक्रस सोसाइटी प्रतिनिधी	सदस्य	
५	सामर्जिक बिकासका लागी सचेत समाज	सदस्य	
६	राजनीतिक दलका प्रतिनिधी ६ जना	सदस्य	
७	गाउँपालिका स्तरिय युवा क्लब प्रतिनिधी	सदस्य	
८	गाउँपालिका स्तरिय बाल क्लब प्रतिनिधी	सदस्य	
९	गाउँपालिका स्तरिय विद्यालय व्यवस्थापन संघ प्रतिनिधी	सदस्य	
१०	गाउँपालिका स्तरिय शिक्षक संगठन संघ प्रतिनिधी	सदस्य	
११	गाउँपालिका स्तरिय निजी स्रोत शिक्षक संघ प्रतिनिधी	सदस्य	
१२	गाउँपालिका स्तरिय महिला स्वास्थ्य स्वयम् सेविका संघ प्रतिनिधी	सदस्य	
१३	गाउँपालिका स्तरिय बडघर संघ प्रतिनिधी	सदस्य	
१४	सि.एफ.सि.सि. अध्यक्ष	सदस्य	

क्र.सं.	नाम/थर	पद	कैफियत
१५	गाउँपालिका स्तरिय बजार व्यवस्थापन समिति अध्यक्ष	सदस्य	
१६	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३ कैलाश चौधरी	सदस्य	
१७	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५ विष्णु प्रसाद चौधरी	सदस्य	
१८	वडा अध्यक्ष वडा नं. ७ कमल प्रसाद चौधरी	सदस्य	
१९	वडा अध्यक्ष वडा नं. ९ खेम राज चौधरी	सदस्य	
२०	वडा अध्यक्ष वडा नं. ४ भिखुराम चौधरी	सदस्य	
२१	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६ प्रेम बहादुर चौधरी	सदस्य	
२२	गाउँपालिका सदस्य सुवा परियार	सदस्य	
२३	विपद् प्रभावित समुदाय मोहनपुर प्रतिनिधि	सदस्य	
२४	कार्यकारी अधिकृत	सदस्य सचिव	

प्राथमिक उपचार समिति

क्र.सं.	नाम/थर	ठेगाना/सहभागिता	पद	कैफियत
१	कैलाश चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३	संयोजक	
२	भुपेन्द्र महरा	स्वास्थ्य प्रतिनिधि	सदस्य	
३	गणेश चौधरी	सदस्य वडा नं. ९	सदस्य	
४	फिरु राम चौधरी	सदस्य वडा नं. ७	सदस्य	
५	जयराम चौधरी	सदस्य वडा नं. ४	सदस्य	
६	अनारली चौधरी	सदस्य वडा नं. ५	सदस्य	
७	सुनिला चौधरी	सदस्य वडा नं. ६	सदस्य	

खोज तथा उद्धार समिति

क्र.सं.	नाम/थर	ठेगाना/सहभागिता	पद	कैफियत
१	कमल प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ३	संयोजक	
२	इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख	इलाका प्रहरी कार्यालय प्रमुख	सदस्य	
३	बुद्धिराम दहित	सदस्य वडा नं. १	सदस्य	
४	भागीराम चौधरी	सदस्य वडा नं. ३	सदस्य	
५	भागुदास चौधरी	सदस्य वडा नं. ५	सदस्य	

पुर्ब सुचना प्रणली समिति

क्र.सं.	नाम/थर	ठेगाना/सहभागिता	पद	कैफियत
१	विष्णु प्रसाद चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ५	संयोजक	
२	मान बहादुर चौधरी	बिसनपुर	सदस्य	
३	सैतुराम चौधरी	मोहनपुर	सदस्य	
४	जित बहादुर चौधरी	शिवरत्नपुर	सदस्य	
५	महेन्द्र चौधरी	निमुवाबोभी	सदस्य	
६	राम बहादुर चौधरी	शिउपुर	सदस्य	

क्र.सं.	नाम/थर	ठेगाना/सहभागिता	पद	कैफियत
७	वद्रिनारायण चौधरी	मनाउ	सदस्य	

क्षति तथा आवश्यकता बिश्लेषण समिति

क्र.सं.	नाम/थर	ठेगाना/सहभागिता	पद	कैफियत
१	प्रेम बहादुर चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. ६	संयोजक	
२	बालकृष्ण चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. १	सदस्य	
३	सन्तुराम चौधरी	वडा अध्यक्ष वडा नं. २	सदस्य	
४	दुखिराम कठरिया	वडा अध्यक्ष वडा नं. ८	सदस्य	
५	रन्जिता चौधरी	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
६	राजेश सुनार	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	
७	लक्ष्मी देवी बि.क.	गाउँ कार्यपालिका सदस्य	सदस्य	

अनुसूची ४: गाउँपालिकाका कर्मचारीको विवरण

सि.नं.	कर्मचारीको नाम	पद	कार्यरत शाखा	कैफियत
१	बलराम चौधरी	नि. कार्यकारी अधिकृत	सामाजिक विकास, योजना, प्रशासन, पंजिकरण	
२	गणेश दत्त भट्ट	लेखा अधिकृत	लेखा शाखा	
३	लाहुराम चौधरी	मुखिया	प्रशासन	
४	चन्द्रला चौधरी	का.स.		